

ΕΛΕΥΘΕΡ

ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΗ

Ύπό

Ν. Κ. ΔΟΥΡΟΥ

Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ὁ Τύπος ἐνδιαφέρεται ἐντονα γιὰ τὴν ἰατρική. Καὶ καλὰ κάνει, γιατί οἱ σχετικές δημοσιεύσεις ἀποτελοῦν κοινωνική ὑποχρέωση τοῦ Τύπου καὶ συγκινοῦν τὸν ἀναγνώστη, πράγμα πὸ ἄλλωστε συμφέρει καὶ στὴν κυκλοφορία τῶν ἐφημερίδων. Γιὰ τοῦτο ὁ Τύπος ἀποτελεῖ εὐπρόσδεκτο σύμμαχο τῆς ἰατρικῆς, καὶ οἱ γιατροὶ τοῦ εἶναι ὑποχρεωμένοι, ὅταν ἢ βοηθεῖά του ἀποβλέπει στὴν ἐξυπηρέτηση τῆς κοινωνίας. Παράδειγμα, ἢ πρόσφατη ἐνημέρωση τοῦ κοινοῦ γύρω στὰ φάρμακα τὰ βλαβερὰ γιὰ τὸ ἔμβρυο τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνες τῆς ἐγκυμοσύνης, ὅπως κυρίως ἡ θ α λ ι δ ο μ ῖ δ η. Ὁ Μεφιστοφελῆς λέγει κάπου στὸν Φάουστ γιὰ δικαιολογία τῶν πράξεων του ὅτι εἶναι «πνεῦμα πὸ ἐνῶ ἐπιδιώκει τὸ καλὸ, καταλήγει στὸ ἀντίθετο». Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ διαβόλου εἶναι βεβαίως σοφιστικὸς καὶ κακόπιστος, ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ ἡ ἰατρικὴ γίνεται κάποτε σατανική, ὅταν προσπαθώντας νὰ προσφέρει ὄλο καὶ περισσότερα βοηθήματα στὴν ἐξυπηρέτηση τοῦ ἀνθρώπου, ἀνακαλύπτει τὴν ἀνάποδη πλευρὰ τοῦ νομίματου, καὶ ἀντὶ γιὰ μαλλὶ βγαίνει κουρεμένη.

Ὁ Τύπος, λοιπόν, εἶναι πολύτιμος γιὰ τὴν ἐνημέρωση τῆς κοινωνίας ἀπάνω στοὺς κινδύνους πὸ ἄθελα προκύπτουν ἀπὸ τίς ἄδολες ἰατρικὲς προσπάθειες.

Δυστυχῶς ὅμως ὁ Τύπος, πὸ δὲν μπορεῖ βέβαια νὰ εἶναι κατατοπισμένος ὅσο

οἱ εἰδικοί γιατροί, ὑπερβάλλει κάποτε ἐντυπωσιακὰ καὶ δημιουργεῖ εἴτε ἀδικαιολόγητους πανικούς, εἴτε ὑπερβολικὲς αισιοδοξίες, εἴτε παρέχει διαστρεβλωμένες πληροφορίες, εἴτε, τέλος, ἀδικεῖ τὸν γιατρὸ καὶ τὸν ἀνθρωποσωτήριο προορισμὸ του.

Παράδειγμα γιὰ τοὺς ἀδικαιολόγητους πανικούς ἄς εἶναι πάλι ἡ θαλιδομίδη, πὸ ἔχει κυκλοφορήσει, μὲ τὸ ὄνομα Softenon Forte, τόσο λίγο στὴν Ἑλλάδα καὶ ἔχει ἀμέσως ἀποσυρθεῖ, ὥστε εἶναι ἄγνωστη στοὺς περισσότερους γιατροὺς καὶ ἄκόμα καὶ σ' ἐμένα πού, καὶ εἰδικὸς στὸ θέμα τοῦτο ὑποτίθεται πὸς εἶμαι, καὶ μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Ὑγειονομικοῦ Συμβουλίου πὸ ἐγκρίνει τὴν κυκλοφορία τῶν φαρμάκων. Ζημία λοιπὸν στὴν Ἑλλάδα δὲν ἔχει προηγηθεῖ ἀπὸ τὴν θαλιδομίδη, καὶ γιὰ τοῦτο ὁ Τύπος θὰ ἔπρεπε νὰ καθησυχάσει τὴν κοινωνία. Οἱ εἰδικοί γιατροὶ ἐξ ἄλλου ξέρουν ποιά ἄλλα φάρμακα καὶ ὁρμόνες τυχαίνει τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνες τῆς ἐγκυμοσύνης νὰ βλάπτουν τὸ ἔμβρυο καὶ δὲν τὰ χορηγοῦν. Σὲ παθήσεις πὸ αὐτὴν τὴν ἐποχὴ μποροῦν νὰ προκαλέσουν βλάβη τοῦ ἔμβρυου, διακόπτεται δικαιολογημένα ἡ ἐγκυμοσύνη.

Πρὸς τί λοιπὸν ἡ δημιουργία πανικοῦ, πὸ ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ψυχικὴ ὀδύνη, ὀδηγεῖ καὶ σὲ θετικὴ ζημία τῆς ἐγκύου; Προκαλεῖ, δηλαδή, τὴν τρομαγμένη ἀντίδραση τῆς ἐγκύου γιὰ κάθε φάρμακο,

καί ἔτσι καί γιά τίς οὐσίες ἐκεῖνες ἀκόμα πού ἀδιάκοπη καί ἐντατική ἔρευνα ἔχει ἀποδείξει πὼς εἶναι ἀπαραίτητες γιά τὴν κανονικὴ ἀνάπτυξη τοῦ ἐμβρύου καί τὴν προστασία του. Ἡ πιὸ σημαντικὴ πρόοδος τῆς Μαιευτικῆς στηρίζεται σ' αὐτὴν τὴν προφυλακτικὴ βοήθεια τῆς ἐγκυμοσύνης. Σ' αὐτὴν ὀφείλεται σὲ μεγάλο ποσοστὸ ὁ περιορισμὸς τῶν παθολογικῶν καταστάσεων τῆς μητέρας καί ἔτσι καί τῆς μητρικῆς ἐμβρυϊκῆς καί ἐσθονικῆς θνησιμότητος. Δὲν πρέπει λοιπὸν μιὰ ὑπερβολικὴ ἀνησυχία νὰ καταλήγει στὸ ἀντίθετο ἀποτέλεσμα.

Τὸ ἴδιο παρατηρεῖται καί μὲ τὰ καρκινογόνα αἷτια, καί ἰδίως τὸν καπνὸ. Ἄνθρωποις ἐπιστημονικὲς συζητήσεις μεταφέρονται στὸν Τύπο καί δημιουργοῦν ἀνησυχίες ἀδικαιολόγητες σὲ ἀνεπτυγμένους κοινωνίες. Ποιὸς θὰ ἰσχυρισθεῖ βέβαια πὼς τὸ κάπνισμα εἶναι ὠφέλιμο ἢ ὅτι δὲν ἀσκεῖ κάποια καρκινογόνα ιδιότητα ἢ ἐπίδραση στὴν κυκλοφορία; Ἄπὸ κεῖ ὅμως ὡς τὸ σημεῖο νὰ θεωρεῖται τρομερὸ δηλητήριον, ὑπάρχει μεγάλη ἀπόσταση. Τόσοι ἄλλοι παράγοντες, ὅπως τὰ καυσαέρια τῶν αὐτοκινητῶν, τῶν ἐργοστασίων καί τῆς κεντρικῆς θερμοάνωσας, παρουσιάζουν ἐπίσης καρκινογόνους ιδιότητες, χωρὶς γιὰ τοῦτο ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ παθαίνουν καρκίνον καί οὔτε νὰ εἶναι κατορθωτὸ νὰ ἀποκλείσουμε τὸ περιβάλλον μας ἀπὸ τὴν ἐπίδρασή τους. Ἄλλωστε, μήπως ἀπὸ τὴ στιγμή τῆς γεννήσεώς του δὲν εἶναι ἢ μοῖρα τοῦ ἀνθρώπου νὰ περιβάλλεται ἀπὸ ἐχθροὺς πού ὀδηγοῦν πρὸς τὴν καταστροφὴ του; Ἄπὸ τὴ φυσικὴ φθορὰ ὡς τὸ ἀτύχημα, μήπως ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος δὲν δημιουργεῖ ἐπιζήμιες αἰτίες καί ἀφορμὲς πού δὲν μπορεῖ ἐν τούτοις νὰ τίς στερηθεῖ; Οἱ παθήσεις τῆς κυκλοφορίας μήπως δὲν εἶναι τὸ πιὸ συχνὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀδιάκοπου ἐκνευρισμοῦ καί τῆς κοπώσεως πού προκαλεῖ ὁ «πολιτισμὸς» σὲ ὅλες τίς ἐκδηλώσεις του; Ἄν εἶναι λοιπὸν ἀπόλυτα ἐνδεδειγμένη ἢ προστατευτικὴ προσπάθεια τῆς Δημοσίας Ὑγείας δὲν ἔπε-

ται ὅτι ὅταν ἀνοίγουμε τὴν ἐφημερίδα πρέπει νὰ μᾶς προσθέτει ἄλλη μιὰ πηγὴ ἀδικαιολόγητης ψυχικῆς ὀδύνης, ὅταν τὰ γραφόμενα ἀποτελοῦν ὑπερβολικὰ συμπεράσματα ἀνώριμων ἀκόμα ἐπιστημονικῶν προσπαθειῶν. Τοῦτο βέβαια δὲν σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ λικνίζομαστε στὴν ἀμεριμνησία! Πρέπει νὰ ξέρομε τί μᾶς βλάπτει, ἀλλὰ μὲ τὸ μέτρο τῆς ἀποδείξεως καί τῆς ψυχραιμίας, χωρὶς ἀψυχολόγητες ἐντυπωσιακὲς καί ἐπιζήμιες ὑπερβολές.

Ἐν τούτοις, καί πρὸς τὴν ἄλλη κατεύθυνση ὁ Τύπος μπορεῖ νὰ προκαλέσει θετικὴ ζημία. Ὅταν δηλαδὴ διαλαλεῖ μὲ μεγάλα γράμματα ὅτι βρέθηκε ἡ θεραπεία κάποιας νόσου, ὅπως π.χ. τοῦ καρκίνου, πού ἀτενίζεται μὲ ἀπαισιοδοξία, ἐνῶ, χωρὶς νὰ ἔχει λυθεῖ τὸ πρόβλημα τῆς αἰτιολογίας του, παρουσιάζει ἐν τούτοις μεγάλῃ πρόοδο. Πόσες φορές ἀφελεῖς, πρόχειροι καί ἀντεπιστημονικοὶ ἰσχυρισμοί, ἔχουν διαψεύσει ἀδικαιολόγητες ἐλπίδες, ἀλλὰ καί προκαλέσει θετικὴ ζημία; Ὁ πνιγμένος πού ἀπὸ τὰ μαλλιά του πιάνεται τρέχει ἀλόγιστα πρὸς τὴ νέα αὐτὴ δῆθεν σάνιδα σωτηρίας καί παραλείπει νὰ ἐφαρμόσει ἐκεῖνα πού ἡ ἐπιστὴμη ἔχει ἀποδείξει ὅτι εἶναι λυσιτελέστερα. Ἐτσι κλονίζεται ἡ ἐμπιστοσύνη πρὸς τὴν ἐπίσημη ἰατρικὴ καί χάνεται πολὺτιμος χρόνος, ὥστε δὲν κατορθώνεται οὔτε ἐκεῖνο τὸ στατιστικὸ ἀποτέλεσμα πού ἐπιτέλους οἱ σημερινὲς ἐπιστημονικὲς ἐφαρμογὲς ἐπιτρέπουν ὅταν ἡ πάθησις βρίσκεται στὴν ἀρχή της. Ἡ συστηματικὴ ἰατρικὴ ἐξέταση τοῦ ὑγιοῦς ἀνθρώπου πού ἀνακαλύπτει τὴ νόσον πρὶν ἀναπτύξει τὴν καταστρεπτικὴ ἐπίδραση καί πού ἐξασφαλίζει τὸ καλύτερον θεραπευτικὸ ἀποτέλεσμα, οὔτε ἀκολουθεῖται ὅσο θὰ ἔπρεπε ἀπὸ τὸ κοινὸ οὔτε βοηθεῖται ὁ ἔντονος προπαγανδισμὸς της ἀπὸ τὸν Τύπον. Ἐδῶ θὰ ἄξιζε μιὰ καθημερινὴ πιεστικὴ σταυροφορία!

Καί ἀφοῦ θίγεται ἡ στατιστικὴ, ἄς μοῦ ἐπιτραπεῖ νὰ παρατηρήσω ὅτι οἱ δημοσιογραφικὲς εἰδήσεις, πού ποιοῦ-

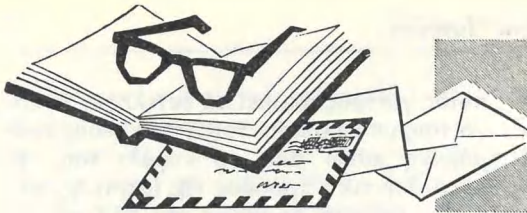
ξέρει από ποιὰ πληροφοριακή ἐπιπολαιότητα προέρχονται, διαστρεβλώνουν σημαντικά κάποτε τὴν ἀλήθεια, ἀλλὰ καὶ τὴ στοιχειώδη κρίση, ὅταν π.χ. ἀναφέρουν, ὅπως συνέβηκε ὕστερα ἀπὸ τὸ Συνέδριον τῆς Μόσχας, ἐντυπωσιακὲς δηλώσεις ὅτι ὁ καρκίνος δῆθεν θεραπεύεται σὲ 50% τῶν περιπτώσεων. Ποίος καρκίνος καὶ ποιοῦ ὄργανου; Ὑπάρχουν καρκίνοι, ὅπως ὁ καρκίνος τῆς μήτρας, πού μὲ ὀρισμένες προϋποθέσεις θεραπεύονται σὲ ποσοστὰ πάνω ἀπὸ 80% καὶ ἄλλοι πού παρουσιάζουν ἐλάχιστα ποσοστὰ θεραπείας. Πρὸς τί λοιπὸν τέτοιες κωμικὲς, θὰ ἔλεγα, ἂν δὲν ἦταν τραγικὲς, δημοσιεύσεις;

Καὶ τέλος, ὡς σημειοθεῖ καὶ ἄλλη μὰ ζημία πού προκαλεῖ ὁ Τύπος. Εἶναι ἡ ἀνώριμη διαδόμπευση τῆς εὐθύνης τοῦ γιατροῦ σὲ κάποια ἰατροδικαστικὴ ὑπόθεση πρὸ τοῦ δικαστικῶς διαλευκανθεῖ. Τὶς περισσότερες φορὲς ἡ κατηγορία ἀποδεικνύεται πεπλανημένη καὶ ἀδικη. Τὸ ὄνομα ὅμως τοῦ γιατροῦ ἔχει στὸ ἀναμεταξὺ ἀνεπανόρθωτα δυσφημηθεῖ καὶ ἡ ἀποκατάστασή του, γραμμὲν σὲ κάποια γωνιά τῆς ἐφημερίδος, περνᾷ ἴσως ἀπαρατήρητη. Ἐξ ἄλλου, ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ κοινοῦ, διαβάζοντας καθημερινὰ τέτοιου εἶδους ἀνεύθυνες κατηγορίες, κλονίζεται ἀπέναντι στὴν ἰατρική. Σὲ κάθε ἀναποδιά, πού εἶναι δυστυχῶς ἀδύνατο νὰ ἀποτραπεῖ σὲ ἓνα ποσοστὸ στὴν θεραπεία τῶν ἀρρώστων, νομίζει ὁ συγγενὴς πὼς ὁ γιατρὸς εἶναι ὑπεύθυνος. Ἀκολουθοῦν τότε σωρεῖς ἀδικαιολόγητες δίκες πού φθείρουν τὴν περιωπὴ τῆς ἰατρικῆς, ἢ καὶ ἐγκληματικὲς χειροδικίες ἐναντίον τοῦ γιατροῦ, πού καταλήγουν στὴν ἐπιείκεια κάποτε τῶν ἐνόρκων ἀπέναντι στὸν ἐγκληματία. Ἐὰν κλονισθεῖ ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν ἰατρική, ποιὰ ἄλλη σανίδα σωτηρίας τοῦ μένει στὴν ἀνάγκη; Καὶ

ποιὸς γιατρὸς μπορεῖ νὰ ἐκτελέσει τὸ ἔργο του, μὲ τὴ σπάθη τοῦ Δαμοκλέους κρεμάμενη πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του; Ἡ καταπληκτικὴ πρόοδος τῆς ἰατρικῆς, πού σώζει σήμερα ἀπίθανες γιὰ ἄλλοτε περιπτώσεις, παραγωνρίζεται κάποτε ἀπὸ τὶς ὑπερβολικὲς ἀπαιτήσεις τῆς κοινωνίας, καὶ ἡ τόση ἐπιστημονικὴ καὶ ἀνθρωπιστικὴ προσπάθεια τοῦ γιατροῦ θεωρεῖται ἐγκλημα ὅταν δὲν κατορθώνει νὰ καταλήξει πάντα, ὅπως εἶναι φυσικὸ, στὸ ἱκανοποιητικὸ θεραπευτικὸ ἀποτέλεσμα. Στὴν περίπτωσι ὅμως πού ὁ γιατρὸς ὀδηγηθεῖ, ἀπὸ ἐνδεχομένη ἀνεπάρκεια γνώσεως καὶ πείρας, σὲ ἀθελή ἀστοχία, οὔτε ἡ Πολιτεία, οὔτε ὁ Τύπος, οὔτε τὸ κοινὸν ἀναλογίζονται πόσες φροντίδες χρειάζονται γιὰ τὴν ἐκπαίδευση καὶ τὴν ἄσκησή του. Ἡ ἀδιάκοπη ἀναγκαία προσαρμογὴ τῆς ἰατρικῆς διδασκαλίας στὴν πρόοδο τῆς ἐπιστήμης, πού ἀπαιτεῖ ὀλοένα περισσότερα μέσα, δὲ συγκινεῖ ὅσο θὰ ἔπρεπε τοὺς ἀρμοδίους καὶ δὲν ἀποδίδεται δυστυχῶς στὴν προστασία τῆς ὑγείας καὶ τὴν περίθαλψη τῆς ἀσθενείας ἢ πρωταρχικὴ θέση πού τῆς ἀνήκει ἀνάμεσα στὶς κρατικὲς υποχρεώσεις, ὄχι μονάχα ἀπὸ τὴ στενὴ ἀνθρωπιστικὴ πλευρά, ἀλλὰ καὶ ὡς τὸ κυριώτερο μέσον τῆς ἀποτροπῆς τῶν κοινωνικῶν ἐπαναστάσεων. Ἐλάχιστα ποσοστὰ τῶν προϋπολογισμῶν τῶν κρατῶν περισσεύουν γιὰ τὴ μέριμνα τῆς ὑγείας.

Σ' αὐτὰ τὰ δίκαια αἰτήματα τῆς ἰατρικῆς, πού ἐνδεικτικὰ σκιαγράφησα παραπάνω καὶ πού δὲν κομίζον «γλαῦκα εἰς Ἀθήνας», ὁ παντοκράτωρ δημοκρατικὸς Τύπος θὰ προσέφερε ἀνεκτίμητες ὑπηρεσίες ξεσπαθώνοντας σωστὰ σ' αὐτὸν τὸν τομέα, ἂν θέλει νὰ ἀποκομίσει τὴν εὐγνωμοσύνη τοῦ κοινοῦ καὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ νὰ στέκεται στὸ ὕψος τοῦ μεγάλου προορισμοῦ του.

Ἀπὸ ὅσα διαβάζω

— Ὑπάρχει διαφορὰ μεταξύ κλασικῆς καὶ χαμηλῆς ἐγκαρσίας καισαρικῆς ὡς πρὸς τὴν συχνότητα τῆς ρήξεως τῆς οὐλῆς; Κατὰ τὸν G. W. Morley (J.A.M.A., No 12, 1961), ἡ διαφορὰ αὐτὴ ὑπάρχει καὶ εἶναι δεκαπλασία εἰς βάρος τῆς κλασικῆς.

*

— Ξέραμε ὡς τώρα ὅτι ἡ προγεστερόνη διηγείρε τὸ μητρικὸ ἔνστικτο. Προσφάτως μάθαμε ὅτι ἡ ἴδια ὁρμόνη εὐθύνεται καὶ γιὰ τὸ κλώσημα τῆς κότας καὶ τῶν πουλιῶν γενικά. Δηλαδή, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἢ κότα αἰσθάνεται μὴν ἰδιαίτερη θερμότητα στὸ ὑπογάστριό τῆς πού τὴν ἀναγκάζει ν' ἀναζητᾷ κάτι δροσερό, καὶ αὐτὸ τὸ βρίσκει στὴν ἐπιφάνεια τοῦ κελύφους τῶν αὐγῶν. Καμιά, λοιπὸν, μεταφυσικὴ αἰτιολογία σὲ πράγματα καὶ γεγονότα πού ἐξηγοῦνται πολὺ πιὸ ἀπλά.

*

— Δὲν ξέρω, δὲν ἔμαθα ποτὲ πόσο στοιχίζει τὸ μυθικὸ «γάλα τοῦ πουλιοῦ». Καὶ βεβαίως δὲν τὸ ἐγεύθηκα ποτέ. Ἐπιληροφορήθηκα ὅμως ἐγκύριως ὅτι τὸ γάλα τοῦ ποντικιοῦ στοιχίζει 10.000 (δέκα χιλιάδες) δολλάρια τὸ χιλιόγραμμα! Φυσικά, δὲν χρησιμοποιεῖται στὸ ἐμπόριο γιὰ τὰ μωρὰ τῶν ποντικῶν πού δὲν βυζαίνουν τὴ μητέρα των, ἀλλὰ στὰ κέντρα Πειραματικῆς Καρκινολογίας, γιὰ τὴν ἀπομόνωσι κυρίως τοῦ σχετικοῦ μὲ τὴν καρκινογένεσι («γαλακτικοῦ παραγόντος»).

*

— Δύο καινούργιες μέθοδοι ἀνιχνεύσεως τῆς ἀρχομένης κησῆσεως ἐπροτάθησαν τελευταῖα, μὲ τὸ προσὸν νὰ δίνουν τὰχιστα ἀπάντησι: ἡ πρώτη σὲ τρεῖς ὥρες καὶ ἡ δευτέρα σὲ λίγα λεπτά. Κατὰ τὴν πρώτη, ὁ ὁρρὸς αἵματος ἀνοσοποιημένων πρὸς τὴν ἀνθρώπινη χοριακὴ γοναδοτροπίνη κουνελιῶν ἀνακατεύεται μὲ οὖρα τῆς ὑπὸ ἐξέτασιν γυναικὸς καὶ τοποθετεῖται στὸν ἐπωαστικὸ κλίβανο γιὰ μίαν ὥρα. Ἐπειτα προστίθεται στὸ μείγμα μία ποσότης τριμμάτων ἑλαστικοῦ βρεγμένων σὲ διάλυμα ἀνθρώπινης χοριακῆς γοναδοτροπίνης. Μετὰ συμπληρωματικὴ ἐπάσσι δύο ὥρῶν, τὸ μείγμα φυγοκεντρεῖται σὲ 1.000 g γιὰ δύο λεπτά. Ἄν, μετὰ τὴ φυγοκέντρηση, οἱ ἐπιπολῆς στιβάδες του εἶναι ἀδιαφανεῖς, ἡ ἀντίδρασις θεωρεῖται θετικὴ γιὰ ἐγκυμοσύνη, ἐνῶ ἂν εἶναι διαφα-

νεῖς ἡ ἀντίδρασις θεωρεῖται ἀρνητικὴ. (J.A.M.A., 182, σ. 230).

Κατὰ τὴ δευτέρα μέθοδο (Δελτίο Πληροφοριῶν τῆς Βρετανικῆς Πρεσβείας Ἀθηνῶν, 17 Δεκ. 1962), πού ἐπενοήθη στὰ Ἐργαστήρια τῆς γνωστῆς Φαρμακευτικῆς Ἐταιρίας Burroughs-Wellcome, χρησιμοποιεῖται ἓνα ἀντιδραστήριο πολὺ εὐαίσθητο στὴ χοριακὴ γοναδοτροπίνη. Ἄν αὐτὴ περιέχεται στὰ οὖρα τῆς ὑπὸ ἐξέτασιν γυναικὸς, σὲ λίγα λεπτά τῆς ὥρας ἡ διάγνωσις τίθεται ὀπτικῶς μὲ ἀκρίβεια 99%. Τὸ κόστος τῆς μεθόδου εἶναι ἐλάχιστο καὶ ἡ ἀπλότης τῆς σημαντικὴ.

*

— Ἡ τοξοπλάσμοσις ἐνοχοποιεῖται σ' ἓναν ἀριθμὸν περιπτώσεων αὐτομάτου ἐκτρώσεως. Καὶ ὁ ξενιστῆς τοῦ παρασιτοῦ εἶναι ὁ σκύλος. Οἱ φίλοι μας Ἴταλοι ἔχουν ἀρχίσει καὶ προσέχουν περισσότερο τὴν αἰτιολογία αὐτῆς διακοπῆς τῆς κησῆσεως καὶ ἔχουν ἀναπτύξει καὶ σχετικὴ ὁρροδιαγνωστικὴ μέθοδο. Νὰ ἓνα πεδίο ἐρεῖνης γιὰ τοὺς νεότερους συναδέλφους, ἰδίως τῶν ἐπαρχιῶν, ὅπου οἱ αὐτόματες ἐκτρώσεις ἐπιπολᾶζουν καὶ οἱ σκύλοι ἀφθονοῦν (ἴδε συναφῶς καὶ *Mediz. Klinik*, 57, 1962, 30, 1315).

*

— Μία ὁμάς Βρετανῶν ἰατρῶν καὶ ἀκτινολόγων προσέθησε μίαν καινούργια μέθοδο ἀνακαλύψεως καὶ καταστροφῆς τῶν καρκινικῶν κυττάρων στὸ σῶμα, πού θεωρεῖται μεγάλη πρόοδος στὸν τομέα τῆς θεραπείας τοῦ καρκίνου. Συγκεκριμένως, οἱ ἀνωτέρω ἐπιστήμονες ὑπέδειξαν τὴν κατασκευὴ ἑνὸς μηχανήματος μὲ ραδιενεργὸ κοβάλτιο πού θὰ διασχετεύει ἀκτινοβολίαν ὑψηλῆς ἐντάσεως πρὸς τοὺς κακοήθεις ὄγκους, ὡς καὶ πρὸς τὰς ὁδοὺς διὰ τῶν ὁποίων αὐτοὶ μεθίστανται στὸ ὑπόλοιπο σῶμα. Τὰ περιπλανώμενα κύτταρα, κατὰ τοὺς ἴδιους ἐπιστήμονας, μποροῦν ν' ἀνιχνευθοῦν καὶ νὰ καταστραφοῦν μὲ τὴν κατασκευὴ «χάρτου» τῶν λεμφικῶν ὁδῶν μὲ τὴν χρησιμοποίησι τῶν ἀκτίνων X. Ὁ χάρτης αὐτὸς θὰ ὀδηγῇ τὴν ἀκτίνα στὰ σημεῖα ὅπου θὰ ὑπάρχουν αὐτὰ τὰ κύτταρα. Ἐνα πρωτότυπο τοῦ ἐν λόγω μηχανήματος κατασκευάσθη γιὰ μελέτη καὶ χρησιμοποίηθη σὲ πέντε καρκινοπαθεῖς, ἀπ' τοὺς ὁποίους οἱ τρεῖς θεραπεύθησαν, ἐνῶ οἱ ἄλλοι δύο, μὲ ἀνίατες καταστάσεις, ἀνακουφίσθησαν ἀρκετὰ (Δελτίο Πληροφοριῶν Βρετανικῆς Πρεσβείας Ἀθηνῶν, 3 Δεκ. 1962).

—Ἡ ὑστερεκτομή μπορεῖ νὰ προκαλέσῃ ψυχασθένεια; Ὅχι, ἀπαντοῦν κατηγορηματικά οἱ R. Patterson καὶ J. Craig, ἀπὸ τὸ Columbia τοῦ Ohio (H.P.A.). Ἀπὸ τὸ 1890, ὅτε ὁ Kraft Ebling ὑπεστήριξε ὅτι οἱ ψυχώσεις ἦσαν συχνότερες στὶς γυναῖκες πού ὑπέστησαν ὑστερεκτομή, ὡς σήμερα, ἔγιναν μυριάδες ὑστερεκτομές καὶ ἀνάλογες παρατηρήσεις ὡς πρὸς τὴν ἀπήχησί των στὴν ψυχικὴ σφαῖρα τῶν ὑστερεκτομηθεῖσάν γυναικῶν. Τὸ βασικὸ συμπέρασμα πού ἐτικυρώνουν καὶ οἱ ἀνωτέρω δύο συγγραφεῖς μὲ τὴν ἐρευνά των, εἶναι ὅτι ἡ τυπικὴ ἀρρωστη πού προπαρασκευάζεται ἐπαρκῶς γιὰ τὴν ἐγχειρήσι δείχνει ἀρκετὴ κατανόησι γιὰ τὴ φύσι τῆς ἐγχειρήσεως, χρειάζεται ἐλάχιστη δόλμο- ἢ φαρμακοθεραπεῖα ἔπειτα ἀπὸ αὐτὴν, πρὸς λίγο στενωχεῖται ἀπὸ τὶς πιθανὲς ἀπορίες τοῦ συζύγου ἢ τῶν συγγενῶν της, προσαρμόζεται στὶς σεξουαλικὲς ὑποχρεώσεις της ὅσο καὶ κατὰ τὴν πρό τῆς ἐγχειρήσεως ἐποχῇ, δὲν ἐνδιαφέρεται ἰδιαίτερα γιὰ τὴν ἐπακόλουθι στειρώσει καὶ διατηρεῖ τὴν ἀντίληψι τοῦ ἐαυτοῦ της σὰν ὑγιούς σύνολου ἰσῶς καλλύτερα καὶ ἀπὸ πρὶν. Τὸ συγκινησιακὸ τραῦμα τῆς ὑστερεκτομῆς ἦταν καμμιὰ φορὰ βαρύτερο στὶς νεαρὲς ἀρρωστες πού δὲν εἶχαν ἀποκτήσει παιδιὰ, ἀλλὰ γενικὰ καμμιὰ σχέσι δὲν ὑπῆρξε μεταξὺ τῆς ὑστερεκτομῆς καὶ τῆς ἐνδεχομένου παρατηρηθείσης ψυχιατρικῆς διαταραχῆς (*Am. Jr. Obst. Gyn.*, 1 Ἰαν. 1963).

*

—Ἀπὸ ποιά ἐποχῇ νομίζετε ὅτι ἀρχίζει ἡ μῆτέρα καὶ νανουρίζει τὸ παιδί της; Ἀπὸ ποιά ἐβδομάδα μετὰ τὸν τοκετό; Καὶ μὲ ποῖον τρόπο ἢ μὲ ποιά εὐκαιρία; Λοιπὸν, δώστε προσοχὴ σὲ κάτι σχεδὸν ἀπίστευτο ὅσο καὶ βαβύτατα ἀνθρώπινο. Τὰ σχετικὰ πειράματα τὰ ἐπραγματοποίησε ὁ Δρ. L. Salk, στὸ City Hospital, τοῦ Elmhurst, τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν. Ὅταν ὁ Δρ. Salk ἐξέθετε βρέφῃ στοὺς μαγνητοφωνημένους ἤχους καρδιακῶν παλμῶν, αὐτὰ κέρδιζαν σημαντικὰ περισσότερο βάρος, καὶ ἔκλαιγαν λιγώτερο ἀπὸ τὰ πρὸς σύγκρισιν βρέφῃ. Στὸ ἐπόμενο πείραμα ὁ Δρ. Salk χρησιμοποίησε παιδιὰ ἡλικίας 16-17 μῆνῶν. Τὰ ἔβαζε στὸ κρεββατάκι τους τὸ βράδυ καὶ παρατηροῦσε πόσος χρόνος ἐχρειάζετο γιὰ νὰ τὰ πάρῃ ὁ ὕπνος, α) ὅταν δὲν τὰ ἐπηρεάζε κανένας ἤχος, β) ὅταν ἀκούγαν ἀπ' τὴ μαγνητοταινία τοὺς καρδιακοὺς ἤχους, γ) ὅταν ἀκούγαν τοὺς ἤχους ἐνὸς μετρονόμου μὲ συχνότητα 72 ἤχων κατὰ 1', καὶ δ) ὅταν ἀκούγαν νανουρίσματα. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ὅτι τὰ παιδιὰ πού ἐξετίθεντο στοὺς ἤχους τῶν καρδιακῶν παλμῶν ἐχρειάζοντο, γιὰ νὰ τὰ πάρῃ ὁ ὕπνος, μόνο τὸν μισὸ χρόνο ἀπ' ὅσον ἐχρειάζοντο ἐκεῖνα πού ὑπεβάλλοντο στὴν ἐπίδρασι τῶν ἄλλων ἤχων. Μιὰ ἀκόμη ἐνδειξι τῆς σημασίας τῶν καρδιακῶν ἤχων σὰν ἡρεμιστικῶν παραγόντων προέκυψεν ἀπὸ τὴν σημαντικὴ παρατήρησι ὅτι περίπου 80 τοῖς ἑκα-

τὸ τῶν μῆτέρων, ἀδιάφορο ἂν εἶναι ἀριστερόχειρες ἢ δεξιόχειρες, κρατοῦν τὰ παιδιὰ των στὸ ἀριστερὸ πλευρὸ των, κολλητὰ στὴν καρδιά των. Ἔτσι, φαίνεται καθαρὰ ὅχι μόνο ὅτι ὁ ρυθμὸς τῶν καρδιακῶν παλμῶν ἔχει σαφῆ ἐπίδρασι στὴν ἀνθρώπινι συμπεριφορὰ, ἀλλ' ἐπίσης ὅτι τὸ μέσον, τὸ ἐρέθισμα πρὸς τὸ ὁποῖον ἀνεπτύχθη ἀναπόκρισι στὴ ζωὴ τῶν ἀνθρωπίνων ὄντων, δείχνει καθαρὰ τὴν κρίσιμη σημασία τῆς ζωῆς των στὴ μῆτρα διαρκούσης τῆς διαπλάσεως τοῦ συστήματος μὲ τὸ ὁποῖον ἀντιλαμβάνομεθα, μαθαίνουμε καὶ ἀπαντοῦμε σὲ ἐρεθίσματα. Ἐγγενεῖς ἐπηρεασμοί, ἐπομένως, δρῶντες στὰ ἀρχικὰ στάδια τῆς διαπλάσεως, ἀναγκάζουν τοὺς ὄργανισμοὺς ν' ἀναπτύσσουν μιὰν τάσι ἐπαφῆς πρὸς αὐτοὺς, ἀμετανάστευτη καὶ διατηρούμενη καὶ πέρα ἀπ' τὴν ἀρχικὴν περίοδο τῆς ζωῆς (*New Scientist*, 323, 24 Ἰαν. 1963).

*

—Εἶχα ἀπὸ καιρὸ διερωτηθεῖ—καὶ εἶχα μάλιστα ἐκφράσει αὐτὴ τὴν ἀπορία μου στοὺς συνεργάτας μου πρὸς τῶς ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου Β' Κλινικῆς τοῦ M.M.H.—ἐὰν δὲν θὰ καρποφοροῦσαν προσπάθειες γιὰ τὴν ἀνακάλυψι μιᾶς εἰδικῆς κόλλας πού θὰ ἐχρησιμοποιεῖτο, ἀντὶ ραμμάτων ἢ ἀγκυρῶν, γιὰ τὴ σύγκλεισι τῶν χειρουργικῶν τραυμάτων. Πληροφοροῦμαι μὲ πολλὴν εὐχαρίστησι ὅτι ἡ ἀπορία μου ἐλύθη ἐπιτυχῶς. Οἱ χημικοὶ τῆς ἀμερικανικῆς Ἐταιρείας Tennessee Eastman, μελετῶντες τὴν οὐσία 2-κυανοακρυλικὸ μεθύλιο, γιὰ τὴν κατασκευὴ συνθετικῶν ἰνῶν, διεπίστωσαν ὅτι αὐτὴ μπορεῖ νὰ χρησιμοποιεθῇ κάλλιστα σὰν συγκολλητικὴ οὐσία γιὰ διάφορα ὑλικά (κεραμικά, δέρματα, πλαστικά καὶ ἄλλα). Καὶ ἔπειτα ἀπὸ τετράχρονη πειραματικὴ μελέτη τῆς οὐσίας αὐτῆς σὲ ζῶα, ὁ χειρουργὸς John Heal, τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Texas, τὴ χρησιμοποίησε γιὰ τὸν ἀποκλεισμὸ μικρῶν αἱμοφόρων ἀγγείων ἢ βρογχικῶν κολοβοματῶν καὶ γιὰ τὴ διακράτησι δερματικῶν μοσχευμάτων σὲ θέσεις ὅπου οἱ ραφές δὲν πιάνουν. Τὸ σπουδαιότερο ὅμως εἶναι, ὅτι ὁ χειρουργὸς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Τόκιο, Tsuna-Masa Inoni, ἔκλεισε μὲ τὴν ἴδια οὐσία τὶς δερματικὰς τομὰς σὲ 62 περιπτώσεις, καὶ τὸ συγκολλητικὸ ἀποτέλεσμα, γιὰ τὸ ὁποῖο δὲν ἀπηρτεῖτο χρονικὸ διάστημα μεγαλύτερο τοῦ λεπτοῦ, ἦταν καταπληκτικὸ.

Νομίζω, ὅτι ἡ νέα αὐτὴ ἀνακάλυψις θὰ ἀποτελέσῃ ἓνα ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα βήματα στὴ χειρουργικὴ ἔπειτα ἀπὸ τῶσων αἰῶνων ἐφαρμογῆ τῆς ὀρθόδοξης ἀγωγῆς συγκλείσεως τῶν τραυμάτων γενικὰ. (Ἰδε *Scientific American*, Ἰανουάριος 1963, σελίδες 64 καὶ 66.)

Παναγιώτων

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΑΝΤΙΑΗΨΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΣΥΓΓΕΝΩΝ ΑΝΩΜΑΛΙΩΝ*

Υπό

Κ. Π. ΠΑΔΙΑΤΕΛΛΗ

Ἀνταγωνιστὰ βιταμινῶν εἰς συγγενεῖς ἀνωμαλίας

Πρόσφατοι ἔρευναι ἔδειξαν, ὅτι ὠρισμένοι ἀνταγωνιστὰ βιταμινῶν ἔχουν τερατογενεῖς ιδιότητας ἀκόμη καὶ ἂν τὰ πειραματόζωα δὲν εὐρίσκονται ὑπὸ ἀβιταμινωτικὴν διαίταν. Ὡς τοιαύτας θεωροῦν διὰ τὸ παντοθενικὸν ὄξύ τὴν Pantoyltaurine καὶ διὰ τὸ φολικὸν ὄξύ τὸ 4 Aminopteroylglutamic acid καὶ τὸ Aminopteroylaspartic acid.

Ταῦτα προκαλοῦν ἐπὶ ἐγκύων πειραματοζῶων ποικίλας διαμαρτίας, ὡς π.χ. συνδακτυλίαν, λαγωχειλίαν, λυκοστομίαν κλπ. Τὴν ἀνωτέρω δρᾶσιν ἠδυνήθησαν νὰ ἐξουδετερώσουν διὰ ταυτοχρόνου χορηγήσεως τῶν ἀναλόγων βιταμινῶν.

Ἡ δρᾶσις τῆς 4 Aminopteroylglutamic acid (ἀμινοπτερίνη) καθίσταται ἔτι εὐκολώτερα ἔαν εἰς τὴν ἀβιταμινωτικὴν διαίταν προστεθοῦν καὶ σουλφοναμίδια, αἵτινες, ὡς γνωστόν, ἐμποδίζουν τὴν σύνθεσιν βιταμινῶν εἰς τὸ ἔντερον.

ΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Ἡ ἐξάρτησις τῆς ἀναπαραγωγῆς ἀπὸ τὸ ὁρμονικὸν σύστημα, καθιστᾷ εὐνόητον τὸν ρόλον τῶν διαταραχῶν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν συγγενῶν ἀνωμαλιῶν. Οὕτω διὰ πειραμάτων ἔδειξαν ὅτι παθολογικὰ ὁρμονικὰ ἐρεθίσματα προκαλοῦν παραμόρφωσιν τῶν γεννητικῶν ὀργάνων τοῦ ἐμβρύου. Ἀλλὰ δὲν ἔχει εἰσέτι ἀποδειχθῆ ἂν καὶ ἄλλα ὄργανα εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπηρεασθοῦν.

Ἡ χορήγησις κρυσταλλικῶν γεννητικῶν

ὁρμονῶν εἰς μεγάλας δόσεις ἐπὶ ἐγκύων πειραματοζῶων ἐπιφέρει σεξουαλικὰς ἀνωμαλίας, ὡς καὶ τοιαύτας τοῦ γεννητικοῦ συστήματος τοῦ ἐμβρύου.

Αἱ ἀνδρογενεῖς ὁρμόνοι, ἐνῶ ἔχουν ἐλαχίστην ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ἄρρενος ἐμβρύου, ἐπὶ τοῦ θήλεος ἐμποδίζουν τὴν διαφοροποίησιν τῶν γεννητικῶν ὀργάνων αὐτοῦ.

Αἱ οἰστρογόνοι ὁρμόνοι, χορηγούμεναι εἰς τὴν ἔγκυνον μητέρα, ἐμποδίζουν τὴν ἀνάπτυξιν ἄρρενωποῦ τύπου ἐπὶ ἄρρενος ἐμβρύου, ἐνῶ ἐπὶ θήλεος ἀκολουθεῖ αὐξησις τῆς μήτρας καὶ πρόωρος ἀνάπτυξις τῶν θηλῶν.

Τινὲς παραδέχονται ὅτι αἱ οἰστρογόνοι ὁρμόνοι, χορηγούμεναι εἰς μεγάλας δόσεις κατὰ τὸν 3ον μῆνα τῆς κηΐσεως, δύνανται νὰ προκαλέσουν συγγενεῖς ἀνωμαλίας.

Τελευταίως ἔδειξαν ἐπὶ πειραματοζῶων ὅτι ἡ χορήγησις κορτιζόνης κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κηΐσεως δημιουργεῖ ἀνωμαλίας συγγενεῖς. Τὸ αὐτὸ παρετήρησαν καὶ κατόπιν χορηγήσεως ACTH καὶ DOCA.

Τὰ τελευταῖα ἔτη, εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν συγγενῶν ἀνωμαλιῶν συμπεριλαμβάνεται καὶ ὁ μογγολισμὸς, ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι καθημερινῶς αὐξάνουσι αἱ περιπτώσεις καθ' ἃς ἀνευρίσκεται ἡ νόσος τῆς μητρὸς ἢ ἑτεροσ παράγων. Ἀναφέρεται π.χ. ὅτι βλάβαι τῶν ἐπινεφριδίων συνεπεῖα λοιμώξεως τῆς μητρὸς ἢ κατόπιν ἐπιδράσεως μετεωρολογικῶν παραγόντων συντελεῖ εἰς τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως, ἥτις καὶ θεωρεῖται υπεύθυνος κατὰ τινὰς διὰ τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν μογγόλων.

Ὁ Vander Scheer θεωρεῖ ὡς αἴτιον τοῦ μογγολισμοῦ ἀνωμαλίας τοῦ βλεννογόνου

* Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος.

τῆς μήτρας. Οὕτω ἐπὶ ἐγκύου μεγάλης ἡλικίας ὁ βλεννογόνος τῆς μήτρας ἀτροφεῖ καὶ συνεπείᾳ τούτου διαταράσσεται ἡ ὀμαλὴ ἐμφύτευσις τοῦ ὠαρίου. Ἐναντίον τῆς θεωρίας ταύτης εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ἐπὶ ἐκτόπου κνήσεως, ἔνθα αἱ προϋποθέσεις ἐμφυτεύσεως εἶναι ὀλιγώτερον εὐνοϊκαί, ὁ μογγολισμὸς σπανιώτατα παρατηρεῖται. Ἐτεροὶ θεωροῦν ὡς αἴτιον τοῦ μογγολισμοῦ τὰς ἀνωμαλίας τοῦ ὠαρίου. Οὕτω π.χ. παθολογικὰ ὠάρια παράγονται κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς περιόδου κατὰ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν, καθὼς ἐπίσης καὶ κατὰ τὴν ἐμμηνοπαυσιν.

Ἡ ὑπαρξίς μογγολισμοῦ ἐπὶ ἐνὸς ἐκ τῶν διδύμων ὠδήγησεν εἰς τὴν σκέψιν ὑπάρξεως ἐνὸς στόχου ἐπὶ τοῦ πάσχοντος. Τὸ πλῆττον τὸν στόχον βλήμα πιθανὸν νὰ εἶναι ἴδς, τοξίνη, ἀνοξυγονώσις κλπ. Οὕτω π.χ. εἶναι δυνατὸν ὁ ἴδς τῆς ἐρυθρᾶς ἢ ἡ τοξίνη διαφόρων μικροβίων νὰ πλήξῃ τὸν στόχον ἐνὸς ἐκ τῶν διδύμων ἐμβρύου, ἐνῶ τὸ ἕτερον νὰ μείνῃ ἄτρωτον.

Ἡ ἀνωτέρω πλῆξις βεβαίως θὰ πρέπει νὰ συμβῇ ἐντὸς τοῦ πρώτου τριμήνου τῆς κνήσεως. Τελευταίως παραδέχονται ὡς στόχον τὰ ἐπινεφρίδια, στηριζόμενοι ἐπὶ δύο ἐνδείξεων: 1) ὅτι ὁ φλοιὸς τῶν ἐπινεφριδίων ἐλέγχει τὴν ἀνάπτυξιν διαφόρων ὀργάνων, ὡς π.χ. ὁ ἐγκεφάλος, ἡ καρδία κλπ., ἅτινα, ὡς γνωστόν, ἀνευρίσκονται βεβλαμμένα ἐπὶ μογγολισμοῦ, καὶ 2) ὅτι ἡ φυσιολογικὴ ἀνάπτυξις τοῦ ἐγκεφάλου κατὰ τὴν ἐνδομήτριον ζωὴν φαίνεται ὅτι ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ φλοιοῦ τῶν ἐπινεφριδίων.

Ὁ φλοιὸς τῶν ἐπινεφριδίων ἐπὶ τοῦ μογγολισμοῦ δὲν ἐμφανίζει παθολογοανατομικὰς ἀλλοιώσεις, ἀλλὰ πιθανῶς εἰς τὸ μέλλον διὰ τῆς προόδου τῶν τεχνικῶν μέσων νὰ ἐπιβεβαιωθῇ ἡ ὑπαρξίς αὐτῶν.

Κατὰ τινὰς ἐρευνητάς, ἡ μελέτη μόνον τῆς ὕψους τοῦ φλοιοῦ τῶν ἐπινεφριδίων δὲν ἐπαρκεῖ πρὸς καθορισμὸν τῆς λειτουργικότητος αὐτοῦ, διότι εἶναι δυνατὴ ἡ ὑπαρξίς λειτουργικῆς ἀνεπαρκείας ἄνευ ὀργανικῶν ἀλλοιώσεων, ὅτε ἀναστέλλεται ἡ αὐξήσις τῶν νευρῶν καὶ οὕτω διαταράσσεται ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἐγκεφάλου τῶν μογγόλων.

Ὁ ρόλος τοῦ φλοιοῦ τῶν ἐπινεφριδίων

φαίνεται καὶ ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τῆς κορτιζόνης, ἣτις εὐρέθη ὅτι εἶναι τερατογενὴς ὅταν χορηγῆται εἰς ζῶα εὐρισκόμενα εἰς τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς κνήσεως.

Τέλος, ἡ ἐνοχοποίησις τοῦ φλοιοῦ τῶν ἐπινεφριδίων εἰς τὸν μογγολισμὸν ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς ὑπάρξεως συμπτωμάτων ὑπολειπουμένης αὐτοῦ, ὡς π.χ. ἐλάττωσεως τῆς ζωτικότητος, ὑποθερμίας, ὑποτονίας, ὑποτάσεως, χαλάσεως ἀρθρώσεων κλπ.

Ἰπὸ τινῶν ἐρευνητῶν εὐρέθη ὅτι ἡ ὁρμὸν αὐξήσεως ἐμποδίζει τὴν ὑπὸ τῆς κορτιζόνης προκαλουμένην ἀποβολὴν τοῦ ἐμβρύου.

Τελευταίως περιέγραψαν τοὐλάχιστον 9 περιπτώσεις καθ' ἃς τὰ κύτταρα τῶν ἐκ μογγολισμοῦ πασχόντων περιέχουν ἓν ἐπὶ πλέον χρωμόσωμον. Ὁ δὲ Jacobs καὶ συνεργάται του πιστεύουν ὅτι αὐτὸ εἶναι μᾶλλον ἓν αὐτόσωμον καὶ οὐχὶ ἓν ἐπιπρόσθετον γεννητικὸν χρωμόσωμον (sex-chromosome). Πλὴν τῶν ἀνωτέρω ὁρμονῶν, ἐμελετήθη καὶ ὁ ρόλος τῆς ἰνσουλίνης ἐπὶ τῆς τερατογενέσεως, ἀλλὰ αἱ γυνῶμαι ἐπ' αὐτοῦ δίστανται.

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Διάφοροι μετεωρολογικοὶ παράγοντες, πλῆττοντες τὸν στόχον κατὰ τὴν ὀργανογεννητικὴν περίοδον, δύνανται νὰ προκαλέσουν συγγενεῖς ἀνωμαλίας. Ὡς τοιοῦτοι παράγοντες θεωροῦνται ἡ ἐλάττωσις τοῦ ὀξυγόνου, ὡς καὶ ἡ πτώσις τῆς βαρομετρικῆς πιέσεως. Οἱ ἀνωτέρω παράγοντες δυνατὸν νὰ δράσουν ἀμέσως ἐπὶ τοῦ στόχου ἢ ἐμμέσως διὰ πολλαπλασιασμοῦ τῶν μικροβίων εἰς τὴν ἐστίαν λοιμώξεως τῆς μητρός, ἢ διὰ τῆς διευκολύνσεως τῆς κυκλοφορίας τῶν τοξινῶν αὐτῶν.

Σήμερον παραδέχονται ὅτι ὁ συνδυασμὸς ἀνοξυγονώσεως καὶ βαρείας ἰοντοποιήσεως τῆς ἀτμοσφαιρας κατὰ τὴν διάρκειαν καταιγίδος εὐνοοῦν τὴν ἀναζωπύρωσιν τῶν στρεπτοκόκκων εἰς τὴν ἐστίαν αὐτῶν.

Συνεπείᾳ δὲ ταύτης κυκλοφορεῖ ἡ τοξίνη, ἣτις καὶ προκαλεῖ τὰς γνωστὰς ἀρθραλγίας.

Ἡ σημασία τοῦ ρόλου τῶν μετεωρολογικῶν παραγόντων ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς

ἐπιδράσεως τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας. Οὕτω ὁ Plummer ἀναφέρει, ὅτι μετὰ τὴν ριψίν τῆς ἀτομικῆς βόμβας εἰς Χιροσίμα κατὰ τὸν 2ον Παγκόσμιον Πόλεμον, ἐκ τῶν 11 ἐγκύων γυναικῶν αἵτινες εὐρέθησαν ἐντὸς ἀκτίνος 1200 μέτρων ἀπὸ τοῦ σημείου τῆς ἐκρήξεως, 7 ἔτεκαν νεογνά μικροκέφαλα καὶ δύο μὲ περίπτωσιν μογγολισμοῦ. Γυναῖκες αἵτινες ἦσαν εἰς ἀπόστασιν μεγαλύτεραν τῶν 1200 μέτρων ἔτεκον φυσιολογικὰ νεογνά.

Ὁ ἀνωτέρω ἀριθμὸς ἀνωμαλιῶν εἶναι ἀρκετὸς ὥστε ἡ ὑποψία περὶ τερατογενοῦς δράσεως τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας νὰ εἶναι δικαία.

Υπὸ τινων ἐνοχοποιεῖται τὸ CO (μονοξείδιον τοῦ ἄνθρακος) ὡς ὑπεύθυνον συγγενῶν ἀνωμαλιῶν, ἐὰν ἡ δηλητηρίασις τῆς μητρὸς ἐξ αὐτοῦ συμβῇ κατὰ τὸ πρῶτον τρίμηνον τῆς κησέως.

Ἐπὶ πειραματοζῶων, κατάρθωσαν νὰ προκαλέσουν συγγενεῖς ἀνωμαλίας τοῦ K. N.S., σκελετοῦ, ὀφθαλμῶν καὶ στόματος, κατόπιν προσωρινῆς διακοπῆς τῆς ὀξυγόνωσης τοῦ ἐμβρύου.

Εἰς τὴν Lima, ὁ Alzamora καὶ συνεργάται του παρετήρησαν ὅτι παραμονὴ βοταλείου πόρου, ὡς καὶ μεσοκοιλιακὴ ἐπικοινωνία, εὐρίσκειται συχνότερον ἐπὶ νεογνῶν γεννηθέντων εἰς ὑψόμετρον ἄνω τῶν 200 μέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

Οἱ καρδιολόγοι τοῦ Περού παρετήρησαν 8 περιπτώσεις βοταλείου πόρου ἐπὶ 100.000 ἀτόμων ζώντων εἰς περιοχὰς τῆς στάθμης τῆς θαλάσσης, ἐνῶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀνέφερον 30 περιπτώσεις νεογνῶν γεννηθέντων εἰς ὑψόμετρον 3.000 μέτρων καὶ ἄνω.

ΑΚΤΙΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Πειραματικαὶ ἔρευναι ἔδειξαν ὅτι αἱ ἀκτῖνες Röntgen καὶ ραδίου ἐπηρεάζουν τὴν ἐμβρυϊκὴν ἀνάπτυξιν καὶ διαφοροποιήσιν. Τὸ ἀποτελέσμα τῆς ἐπιδράσεως αὐτῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ σταδίου τῆς κησέως.

Τὰ ἐμβρυα τῶν κατωτέρων ζῶων δυνάμεθα νὰ ἐκθέσωμεν ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἀκτίνων, ἐνῶ τὰ τῶν θηλαστι-

κῶν μέσῳ τῶν μητρικῶν ἰσθῶν, ὡς π.χ. κατόπιν ἀκτινοθεραπείας τῆς μητρὸς διὰ θεραπευτικούς σκοποὺς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κησέως.

Αἱ πλεῖστοι παρατηρήσεις αἱ σχετικαὶ μὲ τὴν ἀκτινοβολίαν τοῦ ἐμβρύου συμφωνοῦν μὲ τὸν Νόμον τῶν Bergonie-Tribondeau, καθ' ὃν ἡ εὐαισθησία τῶν κυττάρων ἐναντι τῶν ἀκτίνων εἶναι εὐθέως ἀνάλογος τῆς ἀναπαραγωγικῆς τῶν ἰκανότητος καὶ ἀντιστροφῶς ἀνάλογος τοῦ βαθμοῦ διαφοροποιήσεως αὐτῶν.

Ἡ μελέτη ἐπιδράσεως τῶν ἀκτίνων κατὰ τὸ πρῶτον στάδιον ἀναπτύξεως τῶν θηλαστικῶν εἶναι δυσχερῆς, διότι ἡ ἀκτινοβολία ἀμέσως μετὰ τὴν γονιμοποίησιν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιφέρῃ τὸν θάνατον τοῦ ἐμβρύου, ἐνῶ ἐπιδρῶσα ἀργότερον συντελεῖ εἰς τὴν γέννησιν νεογνῶν μετὰ συγγενῶν ἀνωμαλιῶν.

Ἡδη ἀπὸ τοῦ 1907 ἐπετεύχθη ἡ πρόκλησις συγγενοῦς καταρράκτου κατόπιν ἀκτινοβολίας. Ὁ Ashenheim εἶναι ὁ πρῶτος ὅστις ἀνεκοίνωσε περίπτωσιν βλάβης τοῦ ἐμβρύου κατόπιν θεραπευτικῆς ἐφαρμογῆς ἀκτίνων Röntgen, ἐπὶ μητρὸς εὐρισκομένης εἰς τὸ πρῶτον τρίμηνον τῆς κησέως καὶ πασχούσης ἐξ ἰνομυώματος τῆς μήτρας. Ἐκτοτε πλεῖστοι ἐρευνηταὶ ἐνοχοποίησαν καὶ ἐνοχοποιοῦν τὴν ἀκτινοβολίαν ὡς ὑπεύθυνον συγγενῶν διαταραχῶν, ἀλλὰ δὲν ἔχει εἰσέτι ἀποδειχθῆ ἐὰν ἡ ἀκτινοβολία καὶ ἄλλων ὀργάνων, πλὴν τῶν τῆς ἀναπαραγωγῆς, θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξασκῆ βλαπτικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ἀναπτυσσομένου ἐμβρύου, παρ' ὅλον ὅτι περιγράφονται ἐνίοτε περιπτώσεις συγγενῶν ἀνωμαλιῶν καθ' ὅς αἱ μητέρες ὑπέστησαν ἀκτινοθεραπείαν ἄλλων ὀργάνων. Ἐκ τῶν τελευταίων αὐτῶν παρατηρήσεων ὑποθέτουν ὅτι κατὰ τὴν ἀκτινοβολίαν παράγονται παθολογικὰ προϊόντα τῆς ἀνταλλαγῆς, ἅτινα, κυκλοφοροῦντα διὰ τῶν ὑγρῶν τοῦ ὄργανισμοῦ, ἐξασκοῦν βλαπτικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ἐμβρύου.

ΛΟΙΜΩΔΕΙΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ ἐμβρυον δύνανται νὰ ὑποκύψῃ συνετεῖα λοιμώξεως τῆς μητρὸς κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τῆς κησέως.

Οὕτω π.χ. ἔχουν περιγραφῆ θάνατοι ἐμβρύων συνεπεία ἰλαράς, ὄστρακιάς, εὐλογιάς, λοιμώδους ἐνδοκαρδίτιδος κλπ. Ἀλλὰ τὸ πρόβλημα ἐνταῦθα εἶναι κατὰ πόσον αἰ ἀνωτέρω ἢ καὶ ἕτεροι λοιμώξεις, προσβάλλουσαι τὴν μητέρα κατὰ τὴν ὀργανογεννητικὴν περίοδον, δύνανται νὰ προκαλέσουν συγγενεῖς ἀνωμαλίας. Τὸ 1941 ὁ Αὐστραλὸς ὀφθαλμίατρος Gregg παρητήρησεν ὅτι εἰς ἱκανὸς ἀριθμὸς βρεφῶν ἐνεφάνιζε συγγενῆ καταρράκτην. Αἱ ἀλλοιώσεις αὗται συνίσταντο εἰς συμπαγεῖς θολεράς κεντρικὰς καὶ περιφερειακὰς ζώνας ἢ ὁμοιομόρφους σκιάσεις ἐπὶ ὀλοκλήρου τοῦ φακοῦ. Συχνῆ ἦτο ὡσαύτως ἡ μικροφθαλμία, ὡς καὶ ὁ νυσταγμὸς μετὰ τινὰς μῆνας.

Ἡ ἀνωτέρω ἐμφάνισις τοῦ καταρράκτου ταυτοχρόνως ἐπὶ πολλῶν νεογνῶν ὠδήγησαν τὸν Gregg εἰς τὴν σκέψιν τῆς ὑπάρξεως κοινοῦ τοξικοῦ ἢ λοιμώδους παράγοντος, ἥτοι νόσου τινὸς τῆς μητρὸς κατὰ τὴν διάρκεια τῆς κησέως, ἥτις καὶ ἐπενέβαινε ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ φακοῦ. Οὗτος, ὅντως, εὗρεν ὅτι κατὰ τοὺς πρώτους τρεῖς μῆνας τῆς κησέως τῶν μητέρων τῶν ἀνωτέρω βρεφῶν ὑπῆρξεν ἐκτεταμένη ἐπιδημία ἐρυθρᾶς.

Τὰ ἀνωτέρω ἐπεβεβαιώθησαν ἐν συνεχείᾳ καὶ ὑπὸ ἐτέρων ἐρευνητῶν ἐν Αὐστραλίᾳ, Ἀφρικῇ, Ἀγγλίᾳ. Οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν ἐνοχοποίησαν τὸν ἰὸν τῆς ἐρυθρᾶς ὡς ὑπεύθυνον συγγενῶς καρδιοπαθείας, ἥτις συχνὰ συνοδεύει τὸν συγγενῆ καταρράκτην. Ἡ συγγενὴς αὕτη καρδιοπάθεια κατατάσσεται εἰς τὴν ὁμάδα τῶν ἀνευ κωνώσεως. Ἐπίσης συνεπεία τῆς ἐρυθρᾶς παρητήρησαν καὶ περιπτώσεις τινὰς κωφώσεως, εἰς τὰς ὁποίας ὁ ἕξω ἀκουστικὸς πόρος καὶ τὸ τύμπανον ἦσαν φυσιολογικά. Κατὰ τὰς νεκροτομὰς τοιούτων βρεφῶν θανόντων ἐξ ἄλλων αἰτίας, ἐνὸς τὸσον τὸ μέσον οὗς ὅσον καὶ τὸ δον νεῦρον ἦσαν καλῶς ἀνεπτυγμένα, ἐνεφανίζετο ἀτελής ἀνάπτυξις τοῦ ὀργάνου τοῦ Corti.

Ὡς πρὸς τὸν τρόπον δράσεως τοῦ ἰοῦ τῆς ἐρυθρᾶς, ἐλάχιστα εἶναι γνωστά. Πιθανῶς ὁ ἰὸς νὰ προσβάλλῃ τὰ κύτταρα κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς διαιρέσεως καὶ διαφοροποιήσεως τῶν ἢ νὰ προσβάλλῃ τὸ ἀγγειακὸν σύ-

στημα, ὅτε διὰ βλάβης τῶν τροφικῶν ἀγγείων δημιουργοῦνται ἀλλοιώσεις εἰς τὸν φακόν, ὄργανον Corti κλπ. Τελευταῖαι παρατηρήσεις ἀναφέρουν ὅτι αἱ συγγενεῖς ἀνωμαλίας ἐκ τοῦ ἰοῦ τῆς ἐρυθρᾶς ὀφείλονται εἰς τὴν ἐπίδρασιν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ φλοιοῦ τῶν ἐπινεφριδίων.

Οἱ Gronvall καὶ Selander (1948), ἐν Σουηδίᾳ, εὗρον ὅτι ἡ συχνότης συγγενῶν ἀνωμαλιῶν κατόπιν μόλυνσεως τῆς μητρὸς ἐξ ἰογενῶν νόσων κατὰ τὸ 1ον τρίμηνον τῆς κησέως, ἦτο ὑψηλοτέρα ἐκεῖ ἔνθα αἱ μητέρες προσεβλήθησαν ἐκ παρωτίτιδος. Ὁμοίως ἀνεῦρον συγγενεῖς ἀνωμαλίας κατόπιν νοσήσεως ἐκ λοιμώδους ἥπατίτιδος, πολιομυελίτιδος κλπ. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ρόλον τῆς γρίπτης ἐπὶ τῶν συγγενῶν ἀνωμαλιῶν, οὗτος ἐμελετήθη ὑπὸ τῶν Harris καὶ Bland κατὰ τὴν ἐπιδημίαν τοῦ 1918, καὶ ἐν συνεχείᾳ ὑπὸ ἐτέρων, ἀλλὰ αἱ γινῶμαι διίστανται.

Τὸ 1947 οἱ Ingalls καὶ Davis ἀνεκοίνωσαν 7 περιπτώσεις μογγολισμοῦ, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἰς τὰς 6 περιπτώσεις ἡ μήτηρ ἐνόσησεν ἐκ λοιμώξεως χαρακτηρισθείσης ὡς γρίπτης. Τὸ αὐτὸ ἐπεβεβαίωσεν καὶ ὁ Loeb εἰς τὴν Καλιφορνίαν.

Ἐξαρσις ἐπιδημίας γρίπτης τὸ 1951 ἔδωκε τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὸν Campbell νὰ μελετήσῃ τὴν ἐπίδρασιν αὐτῆς. Κατὰ τὴν σύγκρισιν ὅμως τῶν γυναικῶν αἵτινες ἐνόσησαν ἐκ γρίπτης κατὰ τὸ 1ον τρίμηνον μετ' ἄλλων αἵτινες δὲν προσεβλήθησαν ἐξ αὐτῆς, ἐξήγαγον τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ γρίπτη, προσβάλλουσα τὴν μητέρα κατὰ τὸ 1ον τρίμηνον τῆς κησέως, δὲν ἀποτελεῖ κίνδυνον συγγενῶν ἀνωμαλιῶν διὰ τὸ ἔμβρυον. Ὁμοίᾳ σύγχυσις ἐπικρατεῖ ὡσαύτως καὶ διὰ τὸν ρόλον τῆς ἀσιατικῆς γρίπτης.

Ἀπὸ μακροῦ, ὡσαύτως, ἐρευνᾶται ὁ ρόλος καὶ ἐτέρων ἰογενῶν ἰδία λοιμώξεων. Τελευταίως τινὲς ἰσχυρίζονται ὅτι ἐκτὸς τῆς ἐρυθρᾶς καὶ ἡ ἰλαρά, ὡς καὶ ἡ ἐπιδημικὴ παρωτίτις, δύνανται νὰ εἶναι ὑπεύθυνοι. Οὕτω, στατιστικῶς διεπιστώθη ὅτι ἡ ἀναλογία ἐμφανίσεως συγγενῶν ἀνωμαλιῶν ἐπὶ τοῖς % ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω λοιμώξεων εἶναι:

Διὰ τὴν ἐρυθρὰν	11%
Διὰ τὴν ἰλαρὰν	8%
Διὰ τὴν ἐπιδημικὴν παρωτίτιδα	4%

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω φαίνεται ὅτι ἡ ἐρυθρὰ ἀποτελεῖ τὸν σοβαρότερον κίνδυνον συγγενοῦς ἀνωμαλίας εἰς τὸ νεογνόν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ἐξ ὅλων τῶν μέχρι σήμερον δεδομένων προκύπτει τὸ συμπέρασμα ὅτι, ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων, βαθύτατον καλύπτει σκότος τὴν πλειονότητα τῶν περιπτώσεων συγγενῶν ἀνωμαλιῶν, γεγονός ὅπερ ἐπιβεβαιούται ἐπιπερισσότερον καὶ ἐκ τῶν πολλαπλῶν ἀντιφατικῶν συμπερασμάτων.

Ἄλλὰ πλὴν τῆς παθογενείας αὐτῶν, σημαντικαὶ εἶναι καὶ αἱ διαγνωστικαὶ δυσχέρειαι. Παραδείγματα ἀφθονα ἔχομεν, ἐν τῇ καθ' ἡμέραν πράξει, περιπτώσεων αἵτινες διαγιγνώσκονται εἰς μεγάλην ἡλικίαν, ἢ καὶ ἀκόμη τυχαίως, κατὰ τὴν νεκροτομὴν θανόντων ἐξ ἄλλων νόσων.

Ἄλλὰ ἀκόμη καὶ περιπτώσεις, καίτοι ἐμφανεῖς ἀπὸ τῆς γεννήσεως, πολλάκις ἔνεκα ἀπειρίας διαφεύγουν τῆς διαγνώσεως. Σύγχυσις παρατηρεῖται ἰδιαίτερος εἰς τὴν διαφορικὴν διάγνωσιν τῶν ἐξανθηματικῶν νόσων. Πολλάκις π.χ. ἡ ἐρυθρὰ τῆς μητρὸς ἐκλαμβάνεται ὡς ἰλαρὰ ἢ ὀστρακιά, ἢ καὶ ἀντιθέτως. Οὕτω δημιουργεῖται σοβαρότερον πρόβλημα ὡς πρὸς τὰ ληπτέα ὑπὸ τοῦ παρακολουθούντος τῆν ἔγκυον μέτρα. Εἶναι συνεπὲς εὐνόητον ὅτι οἱ ἀσχολούμενοι διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοιοῦτων προβλημάτων, ἐπιπερισσότερον ἀμφιβολίας θὰ πρέπει νὰ ζητοῦν τὴν συμπαραστάσιν τοῦ Παιδιάτρου, ὅστις, ὡς ἐκ τῆς εἰδικότητός του, εἶναι περισσύτερον οἰκεῖος μὲ τὰς ἐξανθηματικὰς νόσους.

Εἰς περιπτώσιν προσβολῆς τῆς μελλούσης μητρὸς ὑπὸ ἐρυθρᾶς, ἐπεὶ τὸν προβάλει τὸ ἐρώτημα τῶν ληπτέων μέτρων.

Ἡ ἀπάντησις εἰς αὐτὸ ἦτο εὐχερεστέρα πρὸ 20ετίας, διότι τότε, ἰδιαίτερος ἐν Αὐστραλίᾳ, ἡ νόσος αὕτη ἐθεωρεῖτο 100% ἐπικίνδυνος, καὶ συνεπῶς ἐπεβάλλετο ἡ διακοπὴ τῆς κησσεως. Νεώτεροι ὅμως στατιστικαὶ καταβιβάζουν τὸν ἐκ τῆς ἐρυθρᾶς κίνδυνον εἰς 11-20%. Συνεπῶς, ἡ ἀπόφασις πρὸς τερματισμὸν τῆς κησσεως θὰ πρέπει νὰ λαμβάνεται κατόπιν προσεκτικῆς ἐ-

ρεύνης τοῦ περιβάλλοντος, καὶ εἰς τελικὴν ἀνάλυσιν τὸ ἀνωτέρω ζήτημα εἶναι προτιμότερον νὰ ἐπαφίεται εἰς αὐτοὺς τούτους τοὺς γονεῖς. Ἐὰν οὗτοι εἶναι νέοι, καὶ συνεπῶς ὑφίσταται ἡ πιθανότης νέας κησσεως, λογικὸν εἶναι νὰ συστήσωμεν τὴν διακοπὴν. Προκειμένου ὁμως περὶ μεγάλης ἡλικίας γυναικὸς ἢ καὶ ἀκόμη μικρᾶς ἡλικίας, ἀλλὰ ἐχούσης λόγους οἴτινες ἀπαγορεύουν νέαν κησιν, τότε ἡ ἀπόφασις διακοπῆς ἢ ὄχι εἶναι προτιμότερον νὰ ληφθῇ ὑπ' αὐτῶν καὶ τοῦ περιβάλλοντός των.

Τινές, ἀντὶ τῆς διακοπῆς, συνιστοῦν, ἐπιπερισσότερον καθ' ἃς ἡ μήτηρ προσεβλήθη ὑπὸ ἐρυθρᾶς κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς κησσεως, τὴν ἔνεσιν 10-20 c.c. Γ-σφαιρίνης. Ἐὰν μετ' αὐτὴν ἡ ἔγκυος δὲν ἐμφανίσῃ ἐξάνθημα, τότε δυνάμεθα νὰ ἐπιτρέψωμεν τὴν συνέχειαν τῆς ἐγκυμοσύνης.

Ἐπι τῆς ἀνωτέρω ὁμως τακτικῆς ὑφίστανται πολλαὶ διαφωνίαι, συνεπῶς προσωπικῶς δὲν δυνάμεθα νὰ συστήσωμεν κατηγορηματικῶς τὴν μέθοδον.

Ὡς εἶδομεν κατὰ τὴν περιγραφήν τῶν αἰτιῶν τῶν συγγενῶν νόσων, πλείστοι παράγοντες ἐνοχοποιοῦνται. Ἐξ αὐτῶν πολλοὶ ἀπεδείχθησαν ὑπεύθυνοι ἐπὶ πειραματοζώων καὶ ἐλάχιστοι ἐπὶ ἀνθρώπων, ἔνιοι δὲ τούτων χρησιμοποιοῦνται καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων διὰ θεραπευτικούς σκοποὺς, ὡς π.χ. αἱ βιταμῖναι, τὰ βιοθεραπευτικὰ, αἱ ὁρμόναι, αἱ ἀκτῖνες X, ἡ ἀτομικὴ ἐνέργεια καὶ διάφορα ἄλλα φάρμακα.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω, ἐνῶ ὁσημέραι προστίθενται καὶ νέοι ὑπεύθυνοι παράγοντες, ἐν τούτοις εἰς τὴν πλειονότητα τῶν συγγενῶν ἀνωμαλιῶν, παρὰ τὴν πρόοδον τῆς ἐπιστήμης, τὰ αἷτια παραμένουν ἄγνωστα, καὶ οὕτω ὁ ἄνθρωπος ἀπειλεῖται ἀπὸ ἀόρατους κινδύνους. Ὁ ἀφηνιασμὸς συνεπῶς εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ἀνωτέρω, καὶ ἰδιαίτερος εἰς τὴν κατάχρησιν τῶν βιοθεραπευτικῶν, δημιουργεῖ δύο ἐπικίνδυνα σκέλη. Τὸ πρῶτον

εἶναι ἡ ἀχρήστευσις αὐτῶν λόγῳ τῆς ἐξοικειώσεως πρὸς αὐτὰ τῶν διαφόρων μικροβίων, ὥστε νὰ ἀναζητῆται ἡ ἀνεύρεσις νέων τοιούτων—ἀλλὰ ἔως πότε;

Μὴ αὐταπατώμεθα· θὰ ἔλθῃ ἐποχὴ καθ' ἣν τὰ θεωρούμενα ὡς ἐπαναστατικὰ τῆς θεραπευτικῆς φάρμακα θὰ καταστοῦν ἀχρηστα ἢ καὶ ἴσως ἐπικίνδυνα διὰ τὴν ζωὴν. Μέχρι σήμερον εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ βιοθεραπευτικὰ δροῦν ἐπὶ ὠρισμένων μικροβίων, ἀφήνοντα ἀνέπαφα ἔτερα, καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς ἰοὺς καὶ τοὺς μύκητας. Εἶναι φυσικὸν λοιπὸν αὐτά, σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους τῆς φύσεως, μὴ ἔχοντα ἀντιπάλους, νὰ πολλαπλασιασθοῦν μὲ μεγαλυτέραν ἄνεσιν καὶ νὰ καταστοῦν τοξικώτερα καί, ὡς ἐκ τῆς κυττοτοξικῆς αὐτῶν ιδιότητος, νὰ προκαλέσῃ ἐπιπροσθέτως καὶ βλάβας αὐτῶν τούτων τῶν ἀμυντικῶν δυνάμεων τοῦ ὄργανισμοῦ, ἀνοίγοντα οὕτω τὸν δρόμον τῶν ἰώσεων, μυκητιάσεων κλπ. καὶ διαμορφοῦντα μίαν νέαν παθολογίαν τοῦ ἀνθρώπου μετὰ σημαντικῶν διαγνωστικῶν δυσχερειῶν. Νοσήματα ἅτινα πρὸ τῆς ἐποχῆς τῶν βιοθεραπευτικῶν συνωδεύοντο ὑπὸ χαρακτηριστικῶν κλινικῶν ἐργαστηριακῶν εὐρημάτων, σήμερον ἤλλαξαν καὶ συνεχῶς ἀλλάζουν μορφήν. Ἄλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη εὐρεθῆ βιοθεραπευτικὸν εὐρυτάτου φάσματος καταστρέφοντος ὅλους τοὺς μικροοργανισμοὺς εἰς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, οὐδόλως ἀπίθανον εἰς τὴν καταστρεπτικὴν ταύτην δρᾶσιν νὰ συμπερασύρῃ καὶ αὐτὸν τοῦτον τὸν ἄνθρωπον.

Ἡ ζωὴ εἶναι ἀδύνατος ἄνευ μικροβίων, καὶ πλεῖστα εἶναι τὰ παραδείγματα θανάτων ὀφειλομένων εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς φυσιολογικῆς χλωρίδος τοῦ ὄργανισμοῦ ἢ ἐτέρας ἐπιπλοκάς (διαρροϊκὸν σύνδρομον, ἀκοιοκυτταραιμία, ἐγκεφαλίτις κλπ.).

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον σκέλος, εἶδομεν τὴν κυττοτοξικὴν δρᾶσιν ὠρισμένων βιοθεραπευτικῶν. Δὲν ἔχομεν δυστυχῶς πληροφορίας καὶ δι' ἕτερα τοιαῦτα, ἀλλὰ οὔτε καὶ στοιχεῖα ἀποκλείοντα ἢ κατὰχρησις αὐτῶν, κατὰ τὴν ὀργανογεννητικὴν ἰδίως περιόδον τῆς ζωῆς, δὲν θὰ ἡδύνατο νὰ ἀσκήσῃ βλαπτικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ἀναπτυσσομένου ἐμβρίου.

Ἡ διάσπασις τοῦ ἀτόμου ἀνοίγει νέους ὀρίζοντας εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ νέαι ἀνακαλύψεις προστίθενται κάθε ἡμέραν εἰς τὰς παλαιάς.

Ὁ ρόλος τῆς ἐπιδράσεως τῆς φύσεως εἶναι ἀναμφισβήτητος. Ἐνῶ δὲ ὁ μέσος ὅρος ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου ἀνέρχεται, ἐν τούτοις ὁ ἀριθμὸς τῶν συγγενῶν ἀνωμαλιῶν, τῶν καρδιοπαθειῶν, τοῦ καρκίνου κλπ. νόσων, ἀκολουθεῖ παράλληλον πορείαν.

Ἐὰν εἰς τὴν αὐξήσιν τῶν ἀνωτέρω νόσων ἀσκεῖ ρόλον τινὰ ἡ ἀσκοπος χρῆσις ἢ κατὰχρησις τῶν διαφόρων προαναφερθέντων συγγενῶν θεραπευτικῶν μέσων, δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ ἀποκλείσωμεν, ἀλλὰ οὔτε καὶ νὰ ἀπαντήσωμεν μετὰ βεβαιότητος.

Εὐχόμεθα πάντως ὅπως τὸ μέλλον διαψεύσῃ τὰς ἡμετέρας ὑπονοίας.

ΑΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΒΡΕΦΩΝ ΕΙΔΙΚΑΙ ΜΟΡΦΑΙ ΕΡΥΘΡΟΔΕΡΜΙΑΣ

Υπό

ΑΡ. Κ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Υφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Καλοῦμεν ἐρυθροδερμίαν ἐξάνθημα φλεγμονῶδες ὀλοκλήρου τῆς ἐπιφανείας τοῦ δέρματος μετ' ἐπιμόνου ἐρυθρότητος καὶ ἀπολεπίσεως.

Αἱ διάφοροι μορφαὶ τῆς ἐρυθροδερμίας αἱ ὁποῖαι ἀπαντοῦν ἐπὶ τῶν ἐνηλίκων δυνατὸν κατ' ἐξαιρέσιν νὰ παρουσιασθοῦν καὶ ἐπὶ τῶν παιδῶν. Ἄλλ' εἰδικῶς ἐπὶ βρεφῶν ἐμφανίζονται δύο ἰδιαίτεροι μορφαὶ ἐρυθροδερμίας, αἱ ὁποῖαι περιγράφονται κατωτέρω. Πλὴν τούτων, ἀπαντοῦν ἐπίσης ἐπὶ βρεφῶν: α) ἡ φολιδωτὴ ἀπολεπίσις τῶν νεογνῶν, ἥτις εἶναι ἀπλῆ αὔξησις τῆς ἐπ' αὐτῶν φυσιολογικῶς παρατηρουμένης ἀπολεπίσεως. Σπανιώτατα ἡ ἀπολεπίσις αὕτη εἶναι λίαν ἐκσεσημασμένη καὶ ἀποτελεῖ τὸν ὑπὸ τῶν Grass καὶ Törok (1895) περιγραφέντα τύπον τῆς κολλοειδοῦς δερματίτιδος· β) ἡ ἰχθυασίς τοῦ ἐμβρύου ἢ τὸ καλούμενον κακόηθες διάχυτον κέρατωμα, πάντοτε θανατηφόρον· γ) ἡ συγγενῆς ἰχθυασιοειδῆς ἐρυθροδερμία, καὶ δ) ἡ συγγενῆς ἐπιδερμολυσία, ἡ ὁποία σπανιώτατα λαμβάνει τὸν χαρακτήρα τῆς ἐρυθροδερμίας.

Αἱ ἐπὶ τῶν βρεφῶν εἰδικαὶ μορφαὶ ἐρυθροδερμίας εἶναι δύο :

1. Ἡ ἀπολεπιστικὴ ἐρυθροδερμία τῶν Leiner Moussous.

Αὕτη περιεγράφη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Darier κατὰ τὸ ἔτος 1904· ἀκολούθως ὑπὸ τοῦ Moussous ἐν Bordeaux τὸ 1905 καὶ ὑπὸ τοῦ Leiner τῆς Βιέννης τὸ 1907. Ἐκτοτε, τὰ περιστατικὰ ἐπολλαπλασιάσθησαν, καὶ δι' ἐν Εὐρώπῃ.

Συμπτωματολογία: ἡ νόσος παρουσιάζεται κατὰ τὰς 5 πρῶτας ἐβδομάδας τῆς ζωῆς τοῦ βρέφους. Τὸ ἐξάνθημα ἄρχεται ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς ἢ ἀπὸ τοῦ πρωκτοῦ ἢ καὶ ἀπὸ τὰς δύο ταύτας χώρας συγχρόνως. Καὶ κατὰ μὲν τὴν κορυφὴν τῆς κεφαλῆς ἐμφανίζεται ἐρυθρότης τοῦ δέρματος καλυπτομένη ὑπὸ ἀφθῶνων, παχέων καὶ λιπαρῶν λεπίων, ὁμοιάζουσα τὴν σηγγατορροϊκὴν παρακεράτωσιν. Ὅμοιοι βλάβαι παρουσιάζονται ἐνίοτε καὶ κατὰ τὴν ρίζαν τῆς ρινός· αὗται ἐπεκτείνονται πρὸς τὸ μέτωπον καὶ τελικῶς ἐνοῦνται μετὰ τῶν βλαβῶν τοῦ τριχωτοῦ τῆς κεφαλῆς. Δυνατὸν νὰ συνυπάρχη καὶ ὀπισθωτιαῖον παράτριμμα. Κατὰ δὲ τὸν πρωκτὸν παρουσιάζονται βλάβαι ὅμοιοι παρατρίμματος, αἱ ὁποῖαι ἐπεκτείνονται καὶ κατὰ τὰς μικρογεννητικὰς πτυχάς. Αἱ πρῶται βλάβαι σπανίως ἐμφανίζονται κατὰ τὸν ὀμφαλόν. Τὸ ἐξάνθημα ἐπεκτείνεται ταχέως, καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν καταλαμβάνει ὀλόκληρον τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ δέρματος. Τότε τὸ δέσμα καθίσταται ζωηρῶς ἐρυθρόν, ὀστρακιοειδὲς καὶ καλύπτεται ὑπὸ λιπαρῶν λεπίων, τὰ ὁποῖα ἀναπαράγονται διαρκῶς. Τὰ λέπια ὅμως διαφέρουν ἀναλόγως τῆς χώρας. Οὕτως, κατὰ μὲν τὸ τριχωτὸν τῆς κεφαλῆς εἶναι ἄφθονα καὶ περιβάλλον τοῦτο δίκην καλύπτρας, κατὰ δὲ τὸ πρόσωπον εἶναι λεπτά, ἀλευρώδη, κατὰ τὸν κορμὸν τέλος εἶναι φοιλιδωτά. Συνήθως συνυπάρχει ἀλωπεκία τοῦ τριχωτοῦ τῆς κεφαλῆς καὶ εὐθραυστότης τῶν ὀνύχων. Κνησμός δὲν σημειοῦται. Συχνάκις συνδυάζεται μετ' αἰτοπον δερματίτιδα, σπασμωδικὴν

ρινίτιδα ἢ ἄλλας ἀλλεργικὰς ἐκδηλώσεις. Ἡ γενικὴ κατάστασις παραμένει καλή. Εἰς τὸ αἷμα ἔχομεν λευκοκυττάρωσιν συνήθως, σπανίως ἑωσινοφιλίαν. Αἱ ἐπιπλοκαὶ εἶναι σπάνιαι, π.χ. ἡ ἐπιπεφυκίτις, κερατίτις, στοματίτις, ἐντερίτις, ωτίτις, βρογχοπνευμονία, σηψαιμία. Συχνάκις ἐπιμολύνεται ὑπὸ πυογόνων κόκκων, ὅτε προκαλεῖται διόγκωσις τῶν λεμφογαγγλίων, ἐνίοτε πυουρηχία.

Ἡ ἐξέλιξις ἄλλοτε ἤτο μᾶλλον δυσμενῆς, θανατηφόρος ἐπὶ 35-40% τῶν περιπτώσεων· σήμερον εἶναι καλοήθης, θανατηφόρος μόνον ἐπὶ 2% τῶν περιπτώσεων, καὶ δὴ μετ' ἐπιπλοκὴν τινά. Δυνατὸν νὰ παρουσιάσῃ διαδοχικὰς ἐκθύσεις, τελικῶς ὅμως μετὰ πάροδον 2-4 μηνῶν ὑποχωρεῖ.

Ἱστολογικῶς παρουσιάζει τὴν χαρακτηριστικὴν εἰκόνα τοῦ σμηγματορροϊκοῦ ἐκζέματος.

Ἡ αἰτιοπαθογονία παραμένει ἄγνωστος εἰσέτι. Προσβάλλει ἀδιακρίτως ἄρρενα καὶ θήλεα, καὶ δὴ βρέφη ἐξαιρέτου ὑγείας. Τινὲς ἐνοχοποίησαν τὸν θηλασμόν, ὅμως αἱ πεπτικαὶ διαταραχαὶ εἶναι ἐπουσιώδεις συνήθως. Θεωρεῖται μᾶλλον σύνδρομον, καὶ δὴ σχετικῶς συχνόν. Ὑπὲρ τῆς λοιμώξεως συνηγοροῦν αἱ εἰς βρεφοκομεία σημειούμεναι ἐπιδημίαι, ὡς καὶ ἡ ἐπωφελῆς δρᾶσις τῶν ἀντισηπτικῶν. Διάφοροι ἐρευνηταί, κατόπιν ἱστολογικῆς ἐξετάσεως τεμαχίων τοῦ δέρματος ἢ μικροσκοπικῶν ἐξετάσεων τοῦ γάλακτος καὶ τῶν κοπράνων ἢ μετ' ἐνδοδερμικὰς ἀντιδράσεις διὰ διαφόρων μικροβίων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν κλινικοθεραπευτικῶν παρατηρήσεων δι' ἐμβολίων, κατέληξαν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὀφείλεται εἰς διάφορα μικρόβια. Οὕτω ὁ μὲν Leiner τὴν ἀποδίδει εἰς τὸν σταφυλόκοκκον, ὁ δὲ Sabouraud εἰς τὸν στρεπτόκοκκον, ὁ Montlar εἰς τὸν ἐντερόκοκκον, ὁ Woringer εἰς μύκητας. Ἄγνωστον ὅμως εἶναι ὀφείλεται εἰς ἕν μόνον μικρόβιον ἢ εἰς συνδυασμὸν ὄλων ἢ τινῶν τῶν ἀνωτέρω μικροβίων. Πιθανῶς παίζει ρόλον καὶ τὸ ἔδαφος. Τὴν ἐπιμόλυνσιν ἀπέδωσαν εἰς ἔλλειψιν

βιταμινῶν, καὶ δὴ τῆς βιοτίνης. Ἐνοχοποίησαν ἐπίσης τὴν κακὴν διατροφήν ἢ διαταραχὰς τῆς ἀπορροφήσεως συνεπείᾳ πεπτικῶν βλαβῶν ἢ τὴν εὐπάθειαν τοῦ δέρματος, λόγῳ τῆς κληρονομικῶς μεταβιβαζομένης σμηγματορροϊκῆς καταστάσεως κατὰ τοὺς μὲν, λόγῳ ἐξιδρωματικῆς διαθέσεως κατὰ τοὺς δέ.

Ἡ διαφορικὴ διάγνωσις θὰ γίνῃ: α) ἀπὸ τὸ βρεφικὸν ἐκζεμα, τὸ ὁποῖον ἐμφανίζεται καθ' ἡν ἡλικίαν ἐξαφανίζεται ἢ L.M. Τὸ ἐκζεμα ἄλλοτε παρουσιάζει ὑφύγρωσιν καὶ συνοδεύεται ὑπὸ κνησμοῦ καὶ ἑωσινοφιλίας· β) ἀπὸ ἐρυθροδερμίας κατόπιν γενικευθέντος ἐκζέματος, σπανιωτάτης οὐσης· γ) ἀπὸ τοῦ γλουτιαίου παρατρίμματος, καὶ δ) ἀπὸ τῆς ἐτέρας μορφῆς ἐρυθροδερμίας, περὶ ἧς ἄμεσως.

2. Ἡ ἐρυθροδερμία τοῦ Ritter von Rittershain

Αὕτη περιεγράφη τὸ πρῶτον κατὰ τὸ ἔτος 1888 ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω συγγραφέως ἐν Πράγα, εἶναι δὲ σχετικῶς σπανία νόσος. Παρουσιάζεται ἐπὶ βρεφῶν, ἡλικίας 1-5 ἐβδομάδων, ὅπως καὶ ἡ L.M. Τὸ ἐξάνθημα ἄρχειται περὶ τὸ στόμα μὲ ραγάδας ἢ κατὰ τὸν πάγωνα ἢ σπανιώτερον κατωτέρω, ἀποτελεῖται δὲ ἐξ ἐρυθρηματωδῶν πλακῶν, ποικίλων διαστάσεων, διηθημένων μετὰ φυσαλλίδων καὶ πομφόλυγων. Τάχιστα, ἤτοι ἐντὸς 3-4 ἡμερῶν, τὸ ἐξάνθημα γενικεύεται. Τότε αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες παρουσιάζουν ἄφθονα, παχέα λέπια, ἅτινα καλύπτουν δέρμα στίλβον, λεῖον, ὀστρακιοειδές. Ἀντιθέτως, κατὰ τὰς περιτοματικὰς χώρας τὸ δέρμα ὑγρῶσσει καὶ παρουσιάζει εὐρέα ὑγρά λέπια, ὡς καὶ διαβρώσεις καλυπτομένης ὑπὸ ἐφελκίδων. Σπανιώτερον ἐμφανίζονται πομφόλυγες, σπανιώτατα δὲ εὐρεῖται ἀποκολλήσεις τῆς ἐπιδερμίδος. Τὸ σημεῖον Nikolsky εἶναι θετικόν, ἀλλ' οὐχὶ πάντοτε.

Ἐπιπλοκαί: Συνήθης εἶναι ἡ πυοδερματίτις, λεμφαδενίτις, ἐπιπεφυκίτις, ρινίτις, στοματίτις. Ἡ γενικὴ κατάστασις εἶναι βαρεῖα, μὲ πυρετὸν 40°, ἀφυδάτωσιν καὶ ἐνίοτε ἔντονα τοξικὰ συμπτώματα.

Ἡ νόσος, μὴ θεραπευομένη, λήγει εἰς θάνατον ἐντὸς ἡμερῶν τινων.

Αἰτιολογία: Προσβάλλει γενικῶς βρέφη θηλάζοντα καὶ μεῖζαιρέτον ὑγείαν. Κατὰ τὸν Harold N. Cole καὶ ἄλλους Ἀγγλοσάξονας συγγραφεῖς θεωρεῖται βαρεῖα μορφή τῆς L.M. Κατὰ τὸν Gaté ἀποτελεῖ ἰδιαιτέραν μορφήν τῆς ἐπιδημικῆς πέμφιγος, ὑπὲρ τῆς ὁποίας συνηγοροῦν αἱ εἰς βρεφοκομεῖα περιγραφεῖσαι ἐπιδημῖαι. Πιθανῶς πρόκειται περὶ λοιμώξεως ὀφειλομένης εἰς τὸν στρεπτόκοκκον ἢ σταφυλόκοκκον, καὶ δὴ ἐπὶ εὐπαθοῦς ἐδάφους μὲ στερητικὴν νόσον τῆς θρέψεως.

Ἡ διαφορικὴ διάγνωσις θά γίνῃ ἀπὸ τῆς L.M., ἀπὸ τοῦ μολυσματικοῦ κηρίου, τῆς συφιλιδικῆς πέμφιγος, πομφολυγῶδους ἐπιδερμολυσίας καὶ ἀπὸ τοῦ συνδρόμου τοῦ Aldrich. Τοῦτο περιεγράφη ἐσχάτως (1954), εἶναι κληρονομικόν, ὑπολειπομένου τύπου, προσβάλλει τὰ παιδιά μόνον καὶ χαρακτηρίζεται ὑπὸ θρομβοκυτταροπενικῆς πορφύρας καὶ ἐκζεματοειδοῦς δερματίτιδος, ἥτις δύ-

ναται νὰ μεταπέσῃ εἰς ἐρυθροδερμίαν μὲ πυώδη ὠτίτιδα καὶ αἵματηρὰν διάρροϊαν. Τὸ σύνδρομον τοῦτο, παρὰ τὴν κορτικοθεραπείαν καὶ σπληνεκτομήν, λήγει εἰς θάνατον.

Ἱστολογικῶς ἡ R.R. παρουσιάζει βλάβας κοινὰς μὲ ἐνδοεπιδερμικὰς πομφόλυγας καὶ ἐνίοτε σημαντικὴν περιαγγειακὴν διήθησιν.

Θεραπεία: Ἐπὶ τῆς L.M. συνιστᾶται συνεργασία δερματολόγου μὲ παιδίατρον. Λαμβάνονται μέτρα ὑγιεινοδαιτητικά. Τὰ ἐσώρουχα, πρὸς ἀποφυγὴν ἐμβροχῆς, ἀλλάσσονται συχνά. Τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ κλινოსκεσπάσματα ἀπολυμαίνονται. Ὁ θηλασμός ἐπὶ ἐλαχίστων δυσπεπτικῶν σημείων δὲν διακόπτεται. Τὸ γάλα τῆς ἀγελάδος, ἐφ' ὅσον τὸ βρέφος δὲν ἔχει ἔκδηλα δυσπεπτικὰ σημεῖα, δὲν ἀντικαθίσταται. Ἐπὶ τῆς R.R. μὲ κακὴν γενικὴν κατάστασιν χορηγοῦμεν ἐπὶ πλέον ἀντιβιοτικά, ὡς καὶ βιταμίνην Β, καὶ δὴ τὴν βιοτίνην ἐν ἀνάγκῃ, καταφεύγομεν εἰς μεταγγίσεις.

ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΗΣ ΜΑΪΑΣ

Α) Ποῖα τὰ καθήκοντα τῆς Μαΐας κατὰ τὴν παρακολούθησιν ἐγκύου γυναικός;

1) Ἡ προσπάθεια πρὸς ἀποβολὴν τοῦ φόβου τῆς ἐγκύου, διὰ τῆς ἐπεξηγήσεως τῆς φυσιολογίας τῆς κνήσεως καὶ τοῦ τοκετοῦ. Διὰ τῆς προσωπικότητός της ἡ Μαῖα πρέπει νὰ ἀποκτᾷ τὴν πλήρη ἐμπιστοσύνην τῆς ἐγκύου πρὸς αὐτὴν καὶ νὰ ἐμπνέῃ τὸ αἶσθημα ἀσφαλείας εἰς τὴν ἐπίτοκον.

2) Ἡ παροχὴ πλήρων καὶ σαφῶν ὁδηγῶν εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ὑγιεινὴν καὶ δαιτητικὴν ἀγωγὴν τῆς ἐγκύου, μετὰ καθορισμὸν τῆς πιθανῆς ἡμερομηνίας τοῦ τοκετοῦ.

3) Ἡ ἀναζήτησις τῶν τυχόν ὑπαρχόντων ὀξέων ἢ χρονίων νοσημάτων, ὡς ὁ διαβήτης, ἡ ἀναιμία, ἡ πνευλίτις, ἡ T.B., ἡ φλεβίτις, αἱ καρδιοπάθειαι καὶ ἰδίως τὰ ἀφροδίσια νοσήματα.

4) Ἡ διάγνωσις καὶ θεραπεία παθολογικῶν καταστάσεων τῆς κνήσεως, ὅπως ἡ ἀπειλουμένη ἐκβολή, ἡ ὑπερέμεσις, αἱ αἱμορραγίαι καὶ ἡ τοξιναιμία τῆς κνήσεως.

5) Ἡ ἀναζήτησις τῶν τυχόν ἀνωμάτων σχημάτων, προβολῶν καὶ θέσεων τοῦ ἐμβρύου.

6) Ὁ ἔγκαιρος καθορισμὸς τυχόν ὑπαρχούσης δυσαναλογίας.

7) Ἡ ὀργάνωσις τοῦ χώρου διὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ τοκετοῦ καὶ ἡ λήψις μέτρων διὰ τὴν με-

ταφορὰν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν δυσμενεῖς συνθήκαι διὰ τὸν κατ' οἶκον τοκετόν.

Β) Διὰ τὴν ἐκλήρυσιν ὄλων τῶν ἀνωτέρω καθήκόντων τῆς, πόσας φορὰς ἡ Μαῖα θά πρέπει νὰ ἐξετάζῃ τὴν ἐγκύον;

Ἡ ἐγκυος πρέπει νὰ ἐξετάζεται ἀπὸ τὴν Μαῖαν κάθε μῆνα ἕως τὸν 6ον μῆνα, κάθε 15θήμερον ἕως τὸν 8ον μῆνα καὶ κάθε ἐβδομάδα τὸν τελευταῖον μῆνα, ἐφ' ὅσον ἡ ἐγκυμοσύνη εἶναι φυσιολογική.

Ἐχόντες προγραμματίσει τὴν συχνότητα τῆς παρακολουθήσεως τῆς ἐγκύου εἰς τὸ τέλειον μέτρον τῆς καλῆς παρακολουθήσεως, ὡς ἴδωμεν τώρα ποῖαι εἶναι αἱ βασικαὶ ἐξετάσεις τὰς ὁποίας ἡ Μαῖα πρέπει νὰ κἀνῃ διὰ κάθε ἐγκύον:

1) Ἡ λήψις πλήρους ἱστορικοῦ (ἀτομικῶν-κληρονομικῶν).

2) Ἡ κοιλιακὴ ψηλάφησις καὶ ὁ καθορισμὸς προβολῆς, θέσεως, βαθμοῦ ἐμπεδώσεως τῆς σφαιροειδοῦς μοίρας.

3) Ἡ λήψις τῆς ἀρτηριακῆς πιέσεως.

4) Ἡ περιοδικὴ ἐξέτασις τῶν οὖρων διὰ λεύκωμα.

5) Ἡ ἐξέτασις τοῦ αἵματος διὰ: α) Rhesus, β) ὀμάδα αἵματος, γ) Wassermann-Kahn, δ) ἐρυθρά-λευκὰ αἰμοσφαίρια-αἰμοσφαιρίνην, ε) σάκχαρον.

6) Ἡ περιοδικὴ παρακολούθησις τοῦ βάρους τῆς ἐγκύου.

ΝΕΩΤΕΡΑΙ ΑΝΤΙΑΗΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΛΟΧΕΙΟΥ ΜΑΣΤΙΤΙΔΟΣ

Υπό

Δρος ΠΑΝ. ΑΝΤ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια έχει αύξησθῆ ἡ συχνότης τῶν σταφυλοκοκκικῶν λοιμώξεων τῶν ἀσθενῶν, τῶν νοσηλευμένων σὲ μεγάλα νοσηλευτικὰ κέντρα, συνήθως δὲ αὐταὶ ἐμφανίζονται ὡς λίαν τοξικοὶ τύποι, ἀνθεκτικοὶ στὴν πενικιλίνη καὶ τὰ ἄλλα ἀντιβιοτικά. Ἀνάλογη αὐξήσει τῆς συχνότητος παρουσίασαν καὶ οἱ σταφυλοκοκκικὲς φλεγμονές τοῦ μαστοῦ κατὰ τὴν λοχεία, γι' αὐτὸ καὶ ἔδωσαν ἀφορὴν νὰ μελετηθοῦν καὶ νὰ ἀναθεωρηθοῦν οἱ ἀπόψεις μας σχετικὰ μὲ τὴν παθογένεια τῆς ἐπιλοχείου μαστίτιδος.

Ὡς γνωστόν, ἡ κλασσικὴ ἀποψὶς τῆς μολύνσεως τοῦ μαστοῦ εἶναι ὅτι τὰ μικροβία, συνήθως οἱ σταφυλόκοκκοι, μεταφέρονται μέχρις αὐτοῦ μὲ τὰ μολυσμένα χέρια τῶν βοηθητικῶν προσώπων ἢ τῆς ἰδίας τῆς λεχωίδος ἀπὸ τὰ λόγια ἢ ἄλλες πηγές. Θύρα εἰσόδου τῶν μικροβίων πιστεύαμε ὅτι ἀποτελοῦν συνήθως οἱ ραγάδες τῆς θηλῆς. Ἐν τούτοις, ἀπὸ παρατηρήσεις πού ἔγιναν τὸν τελευταῖο καιρὸ ἀπεδείχθη ὅτι στὶς περισσότερες περιπτώσεις δὲν ὑπῆρχε οἰοδῆποτε σύμπτωμα ἢ ἀλλοίωσις ἀπὸ τὸν μαστὸ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τῆς λεχωίδος ἐκ τοῦ Νοσοκομείου.

Ἐξ ἄλλου, ἀπὸ ἄλλες παρατηρήσεις ἢ ἐπιστημονικὴ σκέψις στράφηκε πρὸς ἄλλες κατευθύνσεις. Βρέθηκε, δηλαδῆ, ὅτι οἱ ράθωνες τῶν νεογνῶν τῶν γεννηθέντων σὲ μεγάλα Νοσηλευτικὰ Ἰδρύματα, φιλοξενούσαν σταφυλοκόκκους ἤδη 3-4 ἡμέρες μετὰ τὴν γέννησίν των, ἐνῶ κατὰ τὴν

ἀναχώρησίν των ἀπὸ τὸ Νοσοκομεῖο ἀπετέλουν κατὰ τὸ πλεῖστον φορεῖς σταφυλοκόκκων ἀνθεκτικῶν εἰς τὴν πενικιλίνην. Προφανῶς πηγὴ μολύνσεως τῶν νεογνῶν ἦτο τὸ νοσηλευτικὸ προσωπικὸ ἢ τὰ ἄλλα νεογνά, ὄχι ὅμως οἱ μητέρες των.

Πρῶτοι οἱ Duncan καὶ Walker (1942) σκέφθησαν ὅτι οἱ σταφυλόκοκκοι αὐτοὶ ἐναποτίθεντο πιθανῶς κατὰ τὸν θηλασμὸ διὰ τῶν γακτοφόρων πόρων εἰς τὸν μαστὸ καὶ ἐκεῖ ἐπολλαπλασιάζοντο προτοῦ ξαναγαυρίσουν μὲ τὸν ἴδιο τρόπο πάλι στὸ νεογνόν. Ὁ Colbeck (1949) ἠρέυνησε 160 περιπτώσεις μαστίτιδος καὶ κατέληξε εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι μολυσμένες ρινικὲς ἐκκρίσεις εἶναι δυνατόν νὰ περάσουν ἀπὸ τὸν ρινοφάρυγγα εἰς τὸ στόμα τοῦ νεογνοῦ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ δι' ἀναγωγῆς νὰ εἰσέλθουν στοὺς γαλακτοφόρους πόρους κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θηλασμοῦ.

Τὸ διάστημα ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ μέχρι τῆς ἀναπτύξεως τῆς μαστίτιδος ποικίλλει. Σπάνια ἡ μαστίτις παρουσιάζεται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νοσηλείας τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς λοχείας, ἐνῶ ἡ ἐγκατάστασις τοῦ ἀποστήματος κυμαίνεται ἀπὸ τῆς 15ης μέχρι τῆς 35ης ἡμέρας. Ὁ Soltau (1962) σὲ πρόσφατη ἔρευνα τοῦ θέματος ἔλαβε καλλιέργειες ἀπὸ τὸν ρινικὸν βλενογόνον τῶν νεογνῶν ἀμέσως μετὰ τὸν τοκετὸ καὶ ἐν συνεχείᾳ δις τῆς ἐβδομάδος. Παρατήρησε, λοιπόν, ὅτι ἐνῶ εἰς οὐδένα νεογνὸν ἀνευρέθη παθογόνον μικροβίον τὴν πρώτη ἡμέρα, ἀνεπτύχθησαν ἀποικίαι σταφυλο-

κόκκων τὴν 3ην καὶ τὴν 5ην ἡμέραν. Οἱ σταφυλοκόκκοι ἀνῆκον εἰς τὸν τύπον τῶν φάγων 80, ἦσαν λίαν δραστικοὶ καὶ εὐαίσθητοι μόνον εἰς τὴν χλωραμφενικόλην καὶ τὴν ἐρυθρομυκίνην, ἀνθεκτικοὶ δὲ εἰς τὴν πενικιλίνην καὶ τὶς τετρακυκλίνες. Στὶς περιπτώσεις πού ἐξεδηλώθη μαστίτις καὶ ἀπόστημα, ἐγένετο καλλιέργεια τοῦ πύου, παρετηρήθη δὲ ὅτι ἀνεπτύχθη τὸ ἴδιο στέλεχος σταφυλοκόκκου πού εἶχε ἀναπτύχθῃ στὴν καλλιέργεια τοῦ ρινικοῦ ἐκκρίματος τοῦ ἀντιστοίχου νεογνοῦ.

Μετὰ τὶς ἀνωτέρω ἐρευνες κατέστη πλέον σαφές ὅτι τὰ νεογνά στὶς περιπτώσεις μαστίτιδος ὑπόκεινται στὸν κίνδυνον τῆς ἀναπτύξεως πνευμονίας ἢ ἀποστήματος τοῦ πνεύμονος διὰ τῆς εἰσροφῆσεως τοῦ μολυσμένου γάλακτος εἰς τὸ ἀναπνευστικὸ δένδρον. Καὶ ὁ συγγραφεὺς ἀναφέρει δύο τέτοιες χαρακτηριστικὰς περιπτώσεις πού κατέληξαν στὸν κεραυνοβόλο θάνατον τοῦ νεογνοῦ.

Φυσιῶς, μετὰ τὴν στροφή τῶν ἀντιλήψεών μας ἐπὶ τῆς παθογενείας τῆς μαστίτιδος εἰσῆχθησαν νέα μέτρα γιὰ τὴν πρόληψιν τῆς νόσου. Κατ' ἀρχὴν θὰ πρέπει νὰ τονισθῇ ἡ σχολαστικὴ τήρησις τῆς ἀσηψίας καὶ ἀντισηψίας ἐκ μέρους τοῦ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ. "Ὅλο τὸ προσωπικὸ πού ἀσχολεῖται μετὰ τὴν νοσηλείαν τῶν νεογνῶν καὶ τῶν λεχωίδων πρέπει νὰ ὑπόκειται σὲ λεπτομερῆ ἔλεγχον διὰ τῆς καλλιεργείας τοῦ ρινοφαρυγγικοῦ ἐκκρίματος, οἱ φορεῖς δὲ παθογόνων σταφυλοκόκκων νὰ ἀποκλειώνται ἀπὸ τὶς αἰθούσας τοκετῶν καὶ τὰ τμήματα λεχωίδων. Ἐπίσης οἱ ἀσθενεῖς, οἱ μολυσμένους ἀποδεικνύμενους μετὰ τοξικὸν στέλεχος, πρέπει νὰ ἀπομονοῦνται. Ἡ φροντίδα γιὰ τὸ στήθος εἶναι βέβαια βασικῆς σημασίας, καθὼς καὶ ἡ ἀποφυγὴ συμφορῆσεως τοῦ μαστοῦ διὰ τῆς καλῆς ἐκκενώσεως αὐτοῦ ἢ διὰ τῆς χορηγήσεως μικρῶν δόσεων θυλακίνης σὲ περίπτωσιν γαλακτικῆς πλημμύρας. Ἐτσι ἀποφεύγονται οἱ τοπικοὶ προδιαθετικοὶ παράγοντες γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν σταφυλοκόκκων.

Ἐν τούτοις, σὲ περιπτώσεις αὐξήσεως τῶν κρουσμάτων μαστίτιδος σὲ ἓνα Νοσο-

κομεῖο ὑπὸ μορφήν ἐπιδημίας, τὰ ἀνωτέρω μέτρα δὲν ἐπαρκοῦν. Σήμερα χρησιμοποιοῦνται συμπληρωματικῶς μερικὲς νεώτερες μέθοδοι, βασιζόμενες στὶς ἀνωτέρω ἀντιλήψεις. Ἐτσι ἓνα συχνὸν μέτρο εἶναι ἡ κατάργησις τοῦ θηλασμοῦ καὶ ἡ διατροφή τοῦ νεογνοῦ μετὰ μπιμπερόν. Βέβαια ἡ μέθοδος αὕτη εἶναι ριζικὴ, καὶ ἐπειδὴ καταργεῖ τὰ πλεονεκτήματα τοῦ θηλασμοῦ ἐπιδέχεται μεγάλη συζήτησι. "Ὅμως ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀποδεικνύει τὴν σχέσιν τοῦ θηλασμοῦ καὶ τῆς ἀναπτύξεως μαστίτιδος.

Ἐξ ἄλλου, λαμβάνονται μέτρα γιὰ τὴν παρεμπόδισιν τῆς μεταδόσεως τῆς μόλυνσεως ἀπὸ τὰ νεογνά. Χρησιμοποιοῦνται γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ ἀντισηπτικὲς κόνειες περιέχουσες συνήθως ἐξαχλωραφαίνη, μετὰ τὶς ὁποῖες ἐπιπάσσονται ὁ κορμός, οἱ γλουτοί, τὸ περίνεον, οἱ μηροβουβωνικαὶ πτυχῆς, οἱ μασχάλας, ὁ ὀμφαλὸς τοῦ νεογνοῦ μετὰ κάθε ἀλλαγὴ τῶν ἐνδυμάτων του. Οἱ κόνειαι αὗται, ἐνῶ δὲν ἐρεθίζουν τὸ δέρμα, περιορίζουν σημαντικῶς τὴν σταφυλοκοκκικὴ μόλυνσιν τοῦ νεογνοῦ καὶ ὡς ἐκ τούτου τὴν συχνότητα τῆς μαστίτιδος.

Πάντως καὶ μετὰ τὴν ἀγωγή αὕτη ἀπεδείχθη ὅτι 40% τῶν νεογνῶν τῶν ἐξερχομένων τοῦ Νοσοκομείου, ἐξακολοθοῦν νὰ φέρουν εἰς τὸν ρινικὸν βλεννογόνον παθογόνους σταφυλοκόκκους. Γι' αὐτὸ συνιστᾶται ἐπιπροσθέτως ἡ ἐφαρμογὴ εἰς τοὺς ρῶθνας τοῦ νεογνοῦ κρέμας περιεχοῦσης ἀντιβιοτικῶν. Ἐτσι ἡ συχνότης τῶν φορέων κατέρχεται εἰς 10%. Ἐν τούτοις ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ μέτρου αὐτοῦ συχνὰ παραμελεῖται.

Τέλος, ἡ πλέον μοντέρνα μέθοδος τῆς παρεμπόδισεως τῆς μεταδόσεως τῶν μικροβίων εἶναι ὁ ψεκασμὸς τῶν θαλάμων (Spray) μετὰ ὑγρὰ πού περιέχουν ἀντιβιοτικὰ. Πρῶτοι οἱ Elek καὶ Fleming (1960) εἶχαν τὴν ἰδέαν νὰ χρησιμοποιήσουν ἓνα συνθετικὸν παράγωγον τῆς πενικιλίνης ἀτοξικὸν καὶ δραστικὸν κατὰ τῶν ἀνθεκτικῶν σταφυλοκόκκων, τὸ BRL. 1241. Ὁ ψεκασμὸς τοῦ ἀέρος τῶν θαλάμων τῶν λεχωίδων διὰ τῶν ἀνωτέρω φαρμάκων ἀπέδειξεν ὅτι ἀναστέλλει τὴν ἀλυσιωτὴ ἀνάπτυξιν καὶ περιορίζει τὴν ἐποίκισιν τοῦ

ρινικοῦ βλενωγόνου τῶν νεογνῶν. Τό μέτρο τοῦτο εὐρίσκεται ἀκόμη εἰς τό στάδιο τῶν παρατηρήσεων, ἐφ' ὅσον δέ ἀποδειχθῆ πράγματι δραστικό, θά συμβάλλῃ στόν περιορισμό τῶν μαστιτίδων. Γιά τήν ὥρα πάν-

τως πρακτικό μέτρο παραμένει ἡ σχολαστική τήρησις τῶν νόμων ἀσχησίας καί ἀντισχησίας ἐκ μέρους τοῦ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ, τόσο στίς αἰθούσες τοκετῶν ὅσο καί στά τμήματα τῶν λεχωίδων.

ΔΥΟ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΛΗΨΙΝ ΜΑΙΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΝΟΜΙΑΤΡΟΣ

Ἄριθ. Πρωτ. 27150/14366

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21ῃ Δεκεμβρίου 1962

Πρὸς
Ἀπάσας τὰς ἐν τῇ περιφερείᾳ ἡμῶν
Ἰδιωτικὰς Κλινικάς

Θέμα: Σχετικῶς μὲ πρόσληψιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὑμῶν Μαιῶν.

Πλειστάκις διεπιστώθη ὅτι διάφοροι Κλινικαὶ προσλαμβάνουσι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Διπλωματούχουσι Μαιαίς, αἰτίων ὅμως ἄλλαι μὲν δὲν ὑπέστησαν τὴν μεταπτυχιακὴν ἐτήσιαν ἀσκήσιν εἰς εἰδικὸν ἴδρυμα, πλείσται δὲ ἐκτὸς τῆς ἀσκήσεως δὲν ὑπηρετήσαν ἐπὶ τριετίαν ἢ καὶ οὐδὲν εἰς τὴν ὑπαιθρον, ὡς ὑποχρεοῦνται βάσει τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν.Δ. 2593/53 «Περὶ ἀσκήσεως τοῦ Μαιευτικοῦ Ἐπαγγέλματος».

Τοῦτο ὅμως εἶναι σαφῆς παρανομία, τόσον ἐκ μέρους τῶν Μαιῶν, ὅσον καὶ ἐκ μέρους τῶν κλινικαρχῶν, ὡς ἐργοδοτῶν.

Φέροντες εἰς γνῶσιν ὑμῶν τὰς ἐκ τοῦ μνησθέντος Ν.Δ. 2593/53 ἄρθρον 8 ὑποχρεώσεις τῶν Μαιῶν, ἐντελλόμεθα ὅπως γνωρῖσητε ἡμῖν, ἄνευ καθυστέρησεως, τὸ ὄνομα τε πᾶν ὄνομα τῶν τυχόντων ὑπηρετούντων παρ' ὑμῖν Μαιῶν, ὡς καὶ ἐὰν αὐταὶ ὑπέστησαν τὴν κατὰ Νόμον ἐτήσιαν μεταπτυχιακὴν ἀσκήσιν, καθὼς καὶ τὴν τριετὴ ἐν ὑπαιθρῷ ὑπηρεσίαν.

Ἐν ἀρνητικῇ περιπτώσει, ὑποχρεοῦσθε ὅπως προβῆτε εἰς τὴν ἄμεσον ἀπόλυσιν τῶν παρανόμως προσληφθεισῶν Μαιῶν. Ἐφ' ὅσον ὅμως αὐταὶ ἔχουν ἐκπληρώσει τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου ὑποχρεώσεις τῶν μεταπτυχιακῶς, τότε παραμένουσαι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὑμῶν ὑποχρεωτικῶς δέον κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐργασίας τῶν νὰ φέρουσι τὴν ἐπιβεβλημένην στολὴν τῶν, ὡς καὶ τὸ σῆμα τῆς Σχολῆς ἐκ τῆς ὁποίας ἀπεφοίτησαν.

Ἡ ἐντολὴ ἡμῶν ἀποβλέπει προδήλως ὄχι μόνον εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου ἐπιβαλλομένων ὑποχρεώσεων τῶν Μαιῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πληρεστέραν καὶ ἀποδοτικωτέραν ἐξυπη-

ρέτησιν ὑμῶν διὰ πειραμένων καὶ καλῶς μορφωμένων Μαιῶν.

Ἡ συνδρομὴ ὑμῶν καὶ ἡ συμπαράστασις σας ἐν προκειμένῳ, ἐκτὸς τῆς ἐκπληρώσεως νομίμων ὑποχρεώσεων, συμβάλλει θετικῶς εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς Πολιτείας πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἐν τῷ συνόλῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Ὁ Διευθυντὴς
τοῦ Ὑγειονομικοῦ Κέντρου Ἀττικῆς
Νομιάτρος Θ. ΚΑΤΣΑΚΟΣ

✱

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30ῇ Νοεμβρίου 1962

Πρὸς ἅπαντα τὰ Γενικὰ Νοσοκομεῖα

Ἄριθ. Πρωτ. Ε3γ/4672/734

Ἄριθ. Ἐγκ. 857

Θέμα: Περὶ πρόσληψεως Μαιῶν.

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσωμεν ὑμᾶς ὅπως, προκειμένου νὰ προσλάβητε Μαιαίς διὰ τὸ ὑμέτερον Νοσοκομεῖον, ἔχετε ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν.Δ. 2593/53 «Περὶ ἀσκήσεως τοῦ Μαιευτικοῦ ἐπαγγέλματος», καθ' ἃς ἀπαιτεῖται πρότερον ἐνιαυσία ἀσκήσις καὶ τριετὴς ἐν ὑπαιθρῷ ὑπηρεσία τῶν Μαιῶν πρὸ τοῦ διορισμοῦ τῶν.

Μόνον μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὡς ἄνω ὑποχρεώσεων τῶν δικαιοῦνται ἀδείας ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος.

Ἐπιβάλλεται ὅθεν, πρὸς ἀποφυγὴν καταστρατηγήσεων τῶν κειμένων διατάξεων, ὅπως τὰ Νοσοκομεῖα κατὰ τὴν πρόσληψιν Μαιῶν ζητῶσιν παρ' αὐτῶν τὴν προσκόμισιν ἀδείας ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος, ἵνα οὕτω πιστοποιηθῆ ἡ ἐκπλήρωσις τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν.Δ. 2593/53.

Θέλουμεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι τὰ Νοσοκομεῖα θὰ ἐφαρμόσωσι πιστῶς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου, ὥστε νὰ μὴ στερῆται ἡ ὑπαιθρος τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν Μαιῶν, καὶ ἵνα μὴ ὑποχρεωθῶμεν νὰ συμπληρώσωμεν τὴν κειμένην νομοθεσίαν δι' ἐπιβολῆς ποινῶν εἰς τοὺς παραβάτας.

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς Ὑγιεινῆς
ΗΛ. ΜΑΥΡΟΥΛΙΔΗΣ

8η ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΜΑΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΕΔΡΙΑ Δίδος Χ. ΒΟΓΙΑΤΖΑΚΗ

Τὴν 10ην τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου 1963 ἔλαβε χῶ-
ραν, εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Συλλόγου, ἡ 8ῃ Ἐτήσια
Τακτικὴ Γενικὴ Συνέλευσις, μὲ τὰ κάτωθι θέματα
τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως:

- 1) Ὑποβολὴ Ἐκθέσεως Πειραγμένων Διοικη-
τικοῦ Συμβουλίου καὶ ἔγκρισις αὐτῶν.
- 2) Ὑποβολὴ ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου
τοῦ ἔτησιου προϋπολογισμοῦ ἐσόδων καὶ ἐξόδων,
ἐξέλεγκτις τῆς διαχειρίσεως καὶ ἔγκρισις ἀπολο-
γισμοῦ.
- 3) Ἀπολογισμὸς Ταμείου τοῦ περιοδικοῦ «Ἐλευ-
θῶ» καὶ τευχῶν, προϋπολογισμὸς.
- 4) Ἐκλογὴ δύο Τακτικῶν Ἐλεγκτριῶν καὶ δύο
Ἀναπληρωματικῶν.
- 5) Διάθεσις χρημάτων Ταμείου Σ.Ε.Μ.Α.
- 6) Ἀνακοινώσεις.

*

Ἐπὶ τοῦ 1ου θέματος, ἀνεγνώσθη ὑπὸ τῆς Προέ-
δρου καὶ ἐνεκρίθη ἡ Ἐκθεσις Πειραγμένων τοῦ
Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὡς καὶ ἡ Ἐκθεσις τῶν Ἐ-
λεγκτριῶν, αἵτινες λεπτομερῶς ἔχουσιν ὡς κάτωθι:

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου Ἐπιστημόνων Μαιῶν Ἀθηνῶν, πρὶν ἢ εἰσ-
έλθῃ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν πειραγμένων του, κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1962, αἰσθάνεται τὴν
ὑποχρέωσιν νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Ἀξιότι-
μον Κύριον Νομιάτρον καὶ τὴν Ἀντιπρό-
σωπὸν του Δίδα Εἰρήνην Καλλυνίκου, διὰ
τὸ θερμὸν καὶ ἀδιάπτωτον ἐνδιαφέρον μεθ'
οὗ παρηκολούθησαν καθ' ὅλον τὸ ἔτος τοῦ-
το τὰς ἐργασίας τοῦ Συλλόγου καὶ διὰ τὴν
πρόθυμον συμπαράστασιν των πρὸς τὸν
Σύλλογον, ποικιλοτρόπως ἐκδηλωθεῖσαν,
εἴτε διὰ συμβουλῶν ἐπὶ τοῦ χειρισμοῦ τῶν
διαφόρων θεμάτων μας, εἴτε δι' ὑποδείξεων
πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ τῆς τηρητέας τακτικῆς ἐπὶ
διαφόρων ζητημάτων, εἴτε καὶ δι' ἐνεργει-
ῶν των διὰ διάφορα ζωτικῆς σημασίας θέ-
ματα τοῦ Συλλόγου μας. Ἡ συνδρομὴ αὕτη
ὑπῆρξε πάντοτε πολῦτιμος, δι' ἧ καὶ ὀφεί-
λεται ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου μία ἐπίση-
μος ἀναγνώρισις αὐτῆς.

Ἐπίσης ἡ Διοίκησις τοῦ ΣΕΜΑ ἀπευθύ-
νει θερμὸν καὶ ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν πρὸς

ὅλα τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου μας, παρόντα
καὶ ἀπόντα, καὶ ἀπευθύνει πρὸς αὐτὰ τὴν
θερμὴν παράκλησιν, ὅπως εἰς τὸ μέλλον
ἐπιδεικνύον περισσότερον ἐνδιαφέρον διὰ
τὰ ζητήματα τοῦ Συλλόγου, τὰ ὁποῖα εἶναι
καὶ ζητήματα τοῦ ἐπαγγέλματός των, ἢ
ἐπίλυσις τῶν ὁποίων θὰ βελτιώσῃ καὶ θὰ
προαγάγῃ τὰς συνθήκας τῆς ἀσκήσεως
τούτου, ἐπ' ὀφειλεῖα ὄχι μόνον τοῦ κοινω-
νικοῦ συνόλου ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἀτομικῶς.

Ἡ Διοίκησις τοῦ Συλλόγου μας, καὶ κα-
τὰ τὸ λῆξαν ἔτος, ὅπως καὶ κατὰ τὰ προ-
ηγούμενα ἔτη τῆς θητείας της, ἔπραξε πᾶν
ὅ,τι ἦτο ἀνθρωπίνως δυνατὸν διὰ νὰ ἀνταπο-
κριθῇ εἰς τὰς προσδοκίας σας· ἀτυχῶς ὁ-
μως δι' ὅλας μας, ὡς θὰ σᾶς ἐκθέσωμεν ἀ-
μέσως παρακάτω, πολλὰ ἐκ τῶν θεμάτων
μας, καὶ δὴ ζωτικὰ τοιαῦτα, δὲν κατέστη
δυνατὸν νὰ ἐπιλυθῶσι κατὰ τὸν ἐπιθυμη-
τὸν τρόπον, τοῦτο δ' ὀφείλεται ὄχι εἰς ἀμέ-
λειαν τοῦ Συμβουλίου, ἀλλὰ κυρίως καὶ
πρὸ παντός εἰς τὴν ἔλλειψιν κατανοήσεως
ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν. Ἐλ-
πίζομεν ὅτι εἰς τὸ μέλλον ἢ ἔμμογή τοῦ
Συλλόγου εἰς τὰ δίκαια αἰτήματά μας θὰ
κάμῃ τὴν ἄρρησιν τῶν ἀρμοδίων αὐτῶν
ἀρχῶν καὶ θὰ ὀδηγήσῃ εἰς εὐτυχεῖς λύσεις
τῶν θεμάτων μας.

Θεωροῦμεν ὅτι δὲν θὰ σᾶς διεφώτιζεν
ἐπαρκῶς ἢ παράθεσις ὡς πειραγμένων
τῶν πρακτικῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβου-
λίου, ἐνῶ ἄκρως διαφωτιστικὸν θὰ εἶναι δι'
ὑμᾶς νὰ σᾶς εἴπωμεν τὴν ἐξέλιξιν καὶ τὴν
τύχην τῶν σοβαροτέρων θεμάτων ποῦ ἀ-
πησχόλησαν τὴν Διοίκησιν τοῦ Συλλόγου.
Προηγούμενος, ὅμως, θεωροῦμεν σκόπι-
μον νὰ σᾶς τονίσωμεν ὅτι ἡ Διοίκησις δι-
εξεπεραίωσε τὴν ὅλην τρέχουσαν ἐργασίαν
τοῦ Συλλόγου, πρᾶγμα ποῦ ἀπαιτεῖ προσ-
πάθειαν σημαντικὴν, ἀπασχόλησιν τῶν με-
λῶν του ὄχι ἀσήμαντον καὶ ἐν γένει ἀνά-

λωσιν, διὰ τὰ μέλη τῆς Διοικήσεως, πολυτίμου δι' αὐτὰ χρόνου ἐκ τῶν ὥρῶν τῆς ἀναπαύσεως, διότι, ὡς γνωστόν, ὅλα τὰ μέλη τῆς Διοικήσεως εἶναι ἐργαζόμενοι συνάδελφοι.

Ἄλλὰ ἄς ἔλθωμεν ἤδη εἰς τὰ εἰδικώτερα θέματα, τὰ σημαντικά, τὰ ὁποῖα ἀψηχόλησαν τὴν Διοίκησιν τοῦ Συλλόγου καὶ ἄς ἴδωμεν τὴν πορείαν καὶ τὴν ἐξέλιξιν ἐνὸς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν.

1) Θέμα νυκτερινῆς ἐργασίας ἐργαζομένων Μαϊῶν εἰς κρατικά ἰδρύματα

Τὸ θέμα τοῦτο, ἐνδιαφέρον σημαντικὸν ἀριθμὸν συναδέλφων, αἵτινες εἰς τὴν παρελθούσαν Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Συλλόγου ἐξήτησαν τὴν συμβολὴν τῆς Διοικήσεως, γνωρίζομεν ὅτι λόγῳ τῆς φύσεώς του ὑπεβλήθη εἰς τὸν Νομικὸν Σύμβουλον τοῦ Συλλόγου μας, ὁ ὁποῖος καὶ ἐγνωμάτευσεν ἐπ' αὐτοῦ, ἀποφανθεὶς ὅτι Μαῖαι ὑπηρετοῦσαι εἰς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οἷον φερ' εἰπεῖν τὸ Δημόσιον Μαιευτήριον «Ἀλεξάνδρα», ἀποτελοῦν, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ὁργανισμοῦ του, νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, δὲν δικαιοῦνται προσανξήσεως ἐπὶ τοῦ μισθοῦ των, λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας, ἐξαιρεσίμων κλπ., ὡς συμβαίνει ἐπὶ σχέσεω ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου. Παραθέτομεν κατωτέρω ἐπὶ λέξει τὴν ἄνω γνωμοδότησιν:

«Ἐπὶ τοῦ ὑποβληθέντος μοι ἐρωτήματος, ἐὰν αἱ ἐπιστήμονες Μαῖαι αἱ ὑπηρετοῦσαι εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Δημόσιον Μαιευτήριον «Ἀλεξάνδρα» δικαιοῦνται τῶν εἰς τοὺς λοιποὺς ἰδιωτικὸς ὑπαλλήλους καὶ ἐργαζομένους παρεχομένων προσανξήσεων τῶν ἀποδοχῶν των διὰ νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ τοιαύτην κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἐξαιρεσίμους, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σὰς γνωρίσω τ' ἀκόλουθα:

»Κατ' ἀρχὴν, αἱ διὰ νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ τοιαύτην κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἐξαιρεσίμους προσανξήσεις τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων (ὑπαλλήλων-ἐργατῶν), ὡς αὐταὶ ἔχουσι θεσπισθῆ καὶ ἰσχύουσι, παρέχονται μόνον εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοὺς συνδεομένους μετὰ τοῦ ἐργοδότη των διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.

«Τοιαύτη σχέσις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπάρχει ὅταν ὁ ἐργοδότης εἶναι φυσικὸν πρόσωπον (ιδιώτης) ἢ νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου, οἷον π.χ. αἱ πολυπληθεῖς ἀνώνυμοι εἰταιρεῖαι καὶ λοιπαὶ ἐπιχειρήσεις, αἵτινες συνδέονται διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ τῶν παρ' αὐταῖς ἐργαζομένων.

»Τὸ Δημόσιον καὶ τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰ ὑπηρετοῦντα παρ' αὐτοῖς πρόσωπα, συνδέονται πρὸς αὐτὰ διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου.

»Δοθέντος, ὅθεν, ὅτι τὸ περὶ οὗ ἐν ἀρχῇ Μαιευτήριον «Ἀλεξάνδρα», κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ Ὁργανισμοῦ του (ἄρθρον 1) ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, παρέπεται ὅτι ἡ σχέσις τούτου καὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ τοῦ κατέχοντος τὰς ἐν τῷ ἄνω Ὁργανισμῷ ὀριζόμενὰς ὀργανικὰς θέσεις εἶναι σχέσις δημοσίου δικαίου, καὶ ἐπ' αὐτῆς δὲν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου αἱ σχετικαὶ πρὸς τὰς προσανξήσεις τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας ἢ τοιαύτης Κυριακῶν καὶ ἐξαιρεσίμων. Ἐν γένει δέ, τὰ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ —καὶ δὴ τοῦ νοσηλευτικοῦ τοιοῦτου, κατέχοντος κατὰ τὸν Ὁργανισμὸν ὀργανικὰς θέσεις— ὀρθμίζονται ὑπὸ εἰδικῆς νομοθεσίας ἀσχέτου πρὸς τὰς γενικὰς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου διατάξεις περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων.

»Συμπέρασμα τῶν ἀνωτέρω εἶναι ὅτι ἐπιστήμονες Μαῖαι ὑπηρετοῦσαι εἰς τὸ Μαιευτήριον «Ἀλεξάνδρα» καὶ κατέχουσαι ὀργανικὰς θέσεις δὲν δικαιοῦνται, λόγῳ τοῦ χαρακτηῆρος τῆς μετὰ τοῦ Ἰδρύματος τούτου σχέσεως ἐργασίας των ὡς τοιαύτης δημοσίου δικαίου, προσανξήσεως μισθοῦ λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας ἢ τοιαύτης παρεχομένης κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἐξαιρεσίμους.

»Προφανῶς κατὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἄνω προσωπικοῦ ἐλήφθη ἐπ' ὄψιν, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας, καὶ ἢ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἐξαιρεσίμους ὡς καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς παροχῆ ὑπηρεσιῶν.»

2) Ἀσφάλις Μαιῶν εἰς ΤΣΑΥ

Ὡς εἶναι γνωστόν, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 11ης Δεκ. 1957 Βασιλικοῦ Διατάγματος «Περὶ προαιρετικῆς ἀσφάλισις τῶν Μαιῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεως καὶ Ἀσφάλισις Ὑγειονομικῶν» ἐδόθη τὸ δικαίωμα εἰς τὰς Μαίας, ἐφ' ὅσον ἐπεθύμουν τοῦτο, νὰ ἀσφαλισθῶσι παρὰ τῷ ἄνω Ταμείῳ λόγῳ γήρατος, ἀνικανότητος καὶ θανάτου, ἐπὶ τῇ καταβολῇ τῶν ἐν τῷ Διατάγματι τούτῳ εἰσφορῶν καὶ ὑπὸ τὰς λοιπὰς ἐν αὐτῷ ὀριζομένας προϋποθέσεις.

Ἐνῶ, ὁμῶς, ὁ Σύλλογος ἠγωνίζετο διὰ τὴν παράτασιν τῶν προθεσιμῶν καταβολῆς ὑπὸ τῶν Μαιῶν τῶν διαφόρων πρὸς τὸ ΤΣΑΥ κατὰ τῷ ἄνω Διατάγματι εἰσφορῶν, τὸ ΙΚΑ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 102279/Φ/Υ/539/62 ἐγγράφου του, ἔδωκεν ἐντολὴν εἰς τὰς ὑπηρεσίας του ὅπως διαγράψωσι τὰς παρ' αὐτῷ ἠσφαλισμένας Μαίας, ἐφ' ὅσον αὐταὶ εἶχον ἀσφαλισθῆ καὶ εἰς τὸ ΤΣΑΥ, δυνάμει τοῦ ἄνω Β.Δ., ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ τοιαύτη ἀσφάλις παρὰ τῷ ΤΣΑΥ εἶναι κυρία καὶ δὲν δύναται νὰ συντρέχη μετὰ τὴν ἀσφάλισιν εἰς τὸ ΙΚΑ. Ἀντεδράσαμεν ὅσον ἠδυνάμεθα κατὰ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ΙΚΑ, ὑποστηρίξασαι, δι' ἐγγράφου μας πρὸς αὐτό, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ ἄνω Β.Δ. ἦτο ἀκριβῶς νὰ ἐξασφαλισθῆ εἰς τὰς Μαίας μία δευτέρα ἀσφάλις καὶ συνεπῶς μία δευτέρα σύνταξις πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς συντάξεως τῆς παρεχομένης ὑπὸ τοῦ ΙΚΑ. Τὸ ΙΚΑ, ἀτυχῶς, ἐνέμεινε εἰς τὰς ἀπόψεις του, δι' ὃ καὶ ἠναγκάσθημεν νὰ ἀναφερθῶμεν δι' ὑπομνήματός μας εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας, ζητοῦσαι ἀπὸ αὐτὸν τὴν λήψιν νομοθετικοῦ ἐν ἀνάγκῃ μέτρου, ἀναμένομεν δὲ τὰς ἐν προκειμένῳ ἐνεργείας τοῦ Ὑπουργείου.

3) Διαβάθμισις Μαιῶν

Τὸ θέμα τῆς διαβαθμίσεως τῶν Μαιῶν σὰς εἶναι γνωστόν καὶ ἐκ τῶν προηγουμένων Συνελεύσεων τοῦ Συλλόγου. Τὴν σοβαρότητά του τὴν ἀντιλαμβάνεσθε, ὥστε νὰ εἶναι περιττὸν νὰ σὰς ὀμιλήσωμεν σχετικῶς. Ἡ Διοίκησις τοῦ ἀπέδωσε τὴν δέουσαν σημασίαν καὶ προσοχὴν. Ἐπανελημ-

μένως, ἀπὸ ἐτῶν, ὑπεβάλαμεν ὑπομνήματα καὶ διάφορα ἐγγράφα, καὶ προήλθομεν εἰς σχετικὰς παραστάσεις πρὸς τὸν ἀρμοδίον Ὑπουργὸν χωρὶς ὁμῶς νὰ ἐπιτευχθῆ προώθησις τοῦ θέματος.

Ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ θέμα ἔχει τεθῆ καὶ ὑπὸ τῶν Ἀδελφῶν Νοσοκόμων καὶ Ἐπισκεπτριῶν, ἢ Διοικήσεως τοῦ Συλλόγου ἐκινήθη ἀπὸ κοινοῦ μετ' αὐτῶν καὶ προήλθεν εἰς διαβήματα καὶ διαφόρους ἐνεργείας εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Κοινωνικῆς Προνοίας, μετ' ἀποτέλεσμα νὰ συνταχθῆ σχετικὸν νομοσχέδιον, ἱκανοποιῶν τὰ αἰτήματά μας.

Τὸ νομοσχέδιον ὁμῶς αὐτό, ἀτυχῶς, δὲν κατέστη δυνατόν νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς Βουλῆς καὶ νὰ γίνῃ νόμος, διότι προσέκρουσεν εἰς τὴν ἄρνησιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἡ προσπάθεια ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τὰς Ἀδελφὰς Νοσοκόμας καὶ Ἐπισκεπτρίας θὰ συνεχισθῆ μετ' ἐπιμονῆς, καὶ ἐλπίζομεν ὅτι δὲν θὰ βραδύνῃ ὁ χρόνος καθ' ὃν θὰ εἴμεθα εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ σὰς ἀναγγείλωμεν τὴν εὐτυχῆ λύσιν του.

4) Νομοθεσία περὶ ἀμοιβῆς τῶν Μαιῶν καὶ διαδικασίᾳ εἰσπράξεως αὐτῆς

Σὰς εἶναι γνωστόν ἐκ τῆς προηγουμένης Συνελεύσεως, ὅτι ἡ Διοίκησις τοῦ Συλλόγου εἶχε καταρτίσει ἀφ' ἑνὸς μὲν πίνακα ὀρίζοντα τὰ ἐλάχιστα ὄρια τῶν ἀμοιβῶν τῶν Μαιῶν διὰ τὰς ὑπ' αὐτῶν παρεχομένας ἐν τῇ ἀσκίσει τοῦ ἐπαγγέλματός των ὑπηρεσίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ πίνακα ὀρίζοντα τὰ τοῦ τρόπου καὶ τῆς διαδικασίας καθ' ἣν ἡ Μαῖα θὰ ἠδύνατο δικαστικῶς νὰ εἰσπράξῃ τὴν τοιαύτην ἀμοιβὴν τῆς.

Τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα εἶχομεν περιλάβει ὡς ἀμοιβὰς διὰ τὰς ἐργασίας τῶν Μαιῶν (τοκετός, παρακολούθησις λεχωίδος κλπ.) ἀφίσταντο βεβαίως, πρὸς τὰ κάτω, τῶν διὰ τοὺς Ἱατροὺς, διὰ τὰς αὐτὰς ἢ παρεμφερεῖς ἐργασίας, νομοθετημένων ἀμοιβῶν, ἀλλὰ καὶ ἦσαν λογικά.

Εἰς τὰ ἐπανελημμένα διαβήματά μας καὶ παραστάσεις μας πρὸς τοὺς ἀρμοδίους μᾶς ὑπεδείχθη νὰ μειώσωμεν τὰ ποσὰ πὸν ἐζητοῦσαμεν εἰς τὸ ἡμῖσιν τῶν διὰ τοὺς Ἱατροὺς ὀρισμένων ποσῶν, ἐξ αὐτῶν δὲ μᾶς

ἐδηλώθη ὅτι θὰ ἐγένοντο δεκτὰ ποσὰ ὑφους τοῦ $1/3$ τῶν διὰ τοὺς ἰατροὺς ὠρισμένων ποσῶν. Κατόπιν τούτων, ἡ Διοίκησις τοῦ Συλλόγου, ἀπεφάσισε, πρὸς τὸ παρὸν τοῦλάχιστον καὶ ἐν ἀναμονῇ εὐθετωτέρων περιστάσεων, νὰ μὴ προχωρήσῃ εἰς τὴν ὑποβολὴν νομοσχεδίου μὲ τὰ ἄνω ποσὰ $1/3$ τῶν διὰ τοὺς ἰατροὺς ὠρισμένων, καὶ τοῦτο διότι δὲν συμφέρει τὰς ἐλευθέρως ἀσκούσας τὸ ἐπάγγελμα Μαΐας νὰ ὁρισθῇ διὰ νόμον ὅτι διὰ τὸν τοκετὸν φερῶ εἶπεῖν ἢ ἀμοιβή της θὰ εἶναι 150 ἢ ἔστω 200 δραχ. ἀφοῦ εἶναι βέβαιον ὅτι σήμερον, ὡς ἔχουν τὰ πράγματα, αὐτὴ εἰσπράττει πολὺ περισσότερα. Ἄλλὰ καὶ τὸ ἕτερον νομοσχεδίου τῆς διαδικασίας εἰσπράξεως τῶν ἀμοιβῶν τῶν Μαιῶν ἐγκατελείφθη καὶ αὐτὸ πρὸς τὸ παρὸν, διότι τοῦτο ἐσκόπει τὴν ἀπλούστευσιν τῆς διαδικασίας, ἀλλὰ καὶ ἄνευ αὐτοῦ ἡ Μαΐα σήμερον ἔχει τὰ νομικὰ μέσα δι' ὧν δύναται νὰ ἐξαναγκάσῃ τὴν πληρωμὴν τῆς ἀμοιβῆς της ὑπὸ τῶν δυστρόπων πελατῶν της. Ἀτὰ ὅλα θὰ ἦσαν καλὰ, ἐὰν ἐπετυγχάνετο ἀφ' ἐνὸς μὲν αὐξήσις τῶν ἀμοιβῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπλούστευσις τῆς ἤδη ὑπαρχούσης δικαστικῆς ὁδοῦ. Προκειμένου ὁμως νὰ ζημιωθῶμεν, εἶναι καλύτερον νὰ τὰ ἀφήσωμεν πρὸς τὸ παρὸν καὶ νὰ ἰσχύουν καὶ ἐφεξῆς ὅσα ἴσχυον μέχρι σήμερον.

5) Μετεκπαίδευσις Μαιῶν

Ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, ἡ Διοίκησις τοῦ Συλλόγου ὠργάνωσε καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος τὴν μετεκπαίδευσιν τῶν Μαιῶν. Αὕτη ἔλαβε χώραν εἰς δύο ομάδας δι' ἕκαστον Μαιεντήριον, ἐκ τῶν ὁποίων ἢ μία μετεξεπαιδευθῆ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον, ἢ δὲ ἑτέρα τὸν μῆνα Ὀκτώβριον. Ἐκ τῶν κληθειῶν ὅπως συμμετάσχουν εἰς τὴν μετεκπαίδευσιν Μαιῶν προσῆλθον καὶ συμμετέσχον μόνον 16 εἰς τὸ Μαιεντήριον «Μαρίκα Ἡλιάδη», εἰς δὲ τὸ Μαιεντήριον «Ἀλεξάνδρα» 27.

Ὁ Σύλλογος ἔλαβεν ὅλα τὰ μέτρα διὰ τὴν ὁργάνωσιν κατὰ τρόπον ἄρτιον καὶ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς μετεκπαίδευσως. Ἐξετύπωσε πρόγραμμα μετεκπαίδευσως, ὠργάνωσεν ἐπισκέψεις μορφωτικὰς εἰς διάφορα Ἰδρύ-

ματα, ὡς εἰς τὸ Κέντρον Βρεφῶν «Ἡ Μητέρα», Νοσοκομεῖον Παίδων, Νοσοκομεῖον Βούλας, διὰ σπαστικὰς περιπτώσεις παιδιῶν, Δημόσιον Ψυχιατρεῖον κλπ., ἐδόθησαν διαλέξεις καὶ μαθήματα ὑπὸ ἰατρῶν.

Ἄτυχῶς ὁμως, παρὰ τὰ ληφθέντα μέτρα ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τοῦ Συλλόγου διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς μετεκπαίδευσως, δὲν κατέστη δυνατόν νὰ προσελκυσθῇ ὁ ἐνδεδειγμένος ἀριθμὸς Μαιῶν πρὸς μετεκπαίδευσιν. Τοῦτο ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ἀπροθυμίαν ὑπὸ τῶν Μαιῶν, ἢ ἀπροθυμία δὲ αὕτη προσελεύσεως ἐπαρκοῦς ἀριθμοῦ Μαιῶν πρὸς μετεκπαίδευσιν εἶναι ὅλως ἀδικαιολόγητος, διότι αὗται εἰς οὐδεμίαν ὑπεβάλλοντο δαπάνην. Ἄλλαχού, ὡς ἐν Ἀγγλίᾳ, αἱ Μαῖαι, προκειμένου νὰ τύχουν μετεκπαίδευσως, ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλουν καὶ τὰς δαπάνας αὐτῆς, ἥτοι νὰ πληρώσουν διὰ τὴν κατὰ τὸν χρόνον τῆς μετεκπαίδευσως δαπάνην διατροφῆς των, κατοικίας καὶ διὰ τὰ μαθήματα, στοιχίζει δ' ἐν ὅλῳ περίπου 20-25 λίρας Ἀγγλίας. Ἡμεῖς ἐδῶ τὰ παρέσχομεν ὅλα δωρεάν, καὶ παρὰ ταῦτα δὲν κατορθώσαμεν νὰ συγκεντρώσωμεν ἕνα ὀπωσδήποτε ἀξιόλογον ἀριθμὸν Μαιῶν.

Ἐπιθυμοῦμεν ἐνταῦθα νὰ τονίσωμεν ὅτι ἡ Διοίκησις τοῦ Συλλόγου, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ της νὰ καταστήσῃ ὅσον τὸ δυνατόν πλέον ἄνετον τὴν μετεκπαίδευσιν τῶν προσελθουσῶν Μαιῶν διὰ τὴν πρώτην ομάδα τῶν μετεκπαιδευθεῖσῶν Μαιῶν κατὰ Σεπτέμβριον 1962, ἐνοικίασε καὶ κατέβαλε τὴν σχετικὴν δαπάνην δι' ἐν ποῦλμαν, μὲ τὸ ὅποῖον αἱ μετεκπαιδευόμεναι Μαῖαι ἐπεσκέφθησαν τὰ ὡς ἄνω ἀναφερθέντα Ἰδρύματα. Ἡ ὑπ' αὐτῶν ὁμως ἐπιδειχθεῖσα ἀδιαφορία ἦτο τοιαύτη, ὥστε ἡ Διοίκησις τοῦ Συλλόγου ἀπεφάσισε διὰ τὴν κατὰ Ὀκτώβριον μετεκπαιδευθεῖσαν ομάδα Μαιῶν νὰ μὴ διαθέσῃ ποῦλμαν διὰ τὰς ἄνω μετακινήσεις αὐτῶν.

Πλέον τῶν ἀνωτέρω, μετὰ λύτης μας εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μετεκπαίδευσως ἢ ἐμφάνισις τῶν μετεκπαιδευομένων συναδέλφων κατὰ τὰς ὥρας τῆς μετεκπαίδευσως δὲν ἦτο ἢ ἐνδεδειγμένη. Παρετη-

ρήθη ὅτι Μαῖαι κατὰ τὰς ὥρας μετεκπαιδεύσεως των εἰς τὰ Ἰδρύματα δὲν ἔφερον πλήρη τὴν στολὴν τῆς Μαίας, ἔφερον πέδιλα περιπάτου, ἦσαν ξεκάλτωτες καὶ εἶχον κομμώσεις μὴ ἀρμοζούσας εἰς Μαίας ἐν ὥρᾳ ὑπηρεσίας. Αὐτὴ ἢ ἐμφάνισις τῶν Μαϊῶν τούτων δὲν ἔκαμε διόλου καλὴν ἐντύπωσιν. Ἀτυχῶς ὁμως τὸ αὐτὸ παρατηρεῖται, ὡς ἐμάθομεν, καὶ εἰς τὰς Μαίας τὰς ἐργαζομένας εἰς τὴν ὑπαιθρον χώραν. Συγκεκριμένως, μᾶς ἀνέφερεν ἀρμοδιὰ ὑπηρεσία καὶ Προϊσταμένη Ἀρχή, ὅτι Μαῖαι Κοινοτικῶν Ἀγροτικῶν Ἰατρειῶν κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας των ἔφερον ἀντὶ στολῆς κομπιναιζὸν ἢ ἓνα φόρεμα τῆς πλάξ, ἢ ἦσαν βαμμένα κλπ. Αὐτὰ ὅλα εἶναι παράνομα καὶ ἀντίθετα πρὸς τοὺς κανόνας τῆς εὐπρεποῦς συμπεριφορᾶς τῆς Μαίας καὶ συντελοῦν εἰς τὸ νὰ καταρρίπτεται τὸ γόητρον τοῦ κοινοῦ πρὸς αὐτάς, ἐπὶ μεγίστη ζημίᾳ καὶ αὐτῶν τῶν ἰδίων καὶ τοῦ σκοποῦ ὃν ὑπηρετοῦσιν.

Ἐν κατακλιθεὶς, ἐπιθυμοῦμεν νὰ τονίσωμεν ὅτι ἐφεξῆς πρέπει καὶ διὰ τὸ θέμα τῆς μετεκπαιδεύσεως αἱ Μαῖαι νὰ δεικνύωσι μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον, λόγῳ τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμφάνισιν των νὰ προσέχωσιν αἱ ἀπανταχοῦ ἐργαζόμεναι Μαῖαι.

Ἀναφέρομεν τὰ ἀνωτέρω καὶ ζητοῦμεν καὶ παρακαλοῦμεν ὡς Διοικήσις τὴν συνδρομὴν ὅλων σας διὰ μιᾶς καλῆς παροτρύνσεως πρὸς τὰς συναδέλφους.

6) Συγκεντρώσεις Μαϊῶν καθ' ἑκάστην τελευταίαν Πέμπτην τοῦ μηνός

Αἱ συγκεντρώσεις αὗται εἶχον, ὡς γνωστόν, σκοπὸν νὰ παρὰσχωσιν εἰς τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου τὴν δυνατότητα νὰ συγκεντροῦνται ἅπασι τοῦλάχιστον τοῦ μηνός εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ Συλλόγου, διὰ τὴν ἀνταλλαγὴν μεταξύ των ἀπόψεων ἐπὶ θεμάτων, ἐπαγγελματικῶν ἢ καὶ ἐπιστημονικῶν, ἐνδιαφερόντων τὰς Μαίας.

Καὶ εἰς τὸ θέμα αὐτό, ἢ Διοικήσις πᾶν ἄλλο ἢ εἶναι ἱκανοποιημένη. Αἱ Μαῖαι, μέλη τοῦ Συλλόγου, ἐπέδειξαν ἀπροθυμίαν προσελεύσεως εἰς τὰς τοιαύτας συγκεντρώσεις, ἐξαίρεσι ἐλαχίστων. Τοῦτο δὲν εἶναι

ὀρθὸν ἐξ οὐδεμιᾶς ἀπόψεως. Ἡ ἐφ' ἅπασι κατὰ μῆνα ἐπικοινωνία τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου μεταξύ των καὶ μὲ τὰ μέλη τῆς Διοικήσεως παρέχει πολλὰς εὐκαιρίας διὰ συζητήσεις, ἀναπτύξεις γνωμῶν καὶ ἰδεῶν ἐπὶ τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν τὸν Σύλλογον, δι' ὃ καὶ εἰς τὸ μέλλον θὰ πρέπει τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου νὰ ἐπιδειξώσι περισσότερον ἐνδιαφέρον διὰ τὰς συγκεντρώσεις αὐτάς.

Ἐπ' εὐκαιρία, παρακαλοῦμεν τὰ μέλη, τὰ ὁποῖα τυχὸν ἐπιθυμοῦσι νὰ ἀκούσωσι τὴν ἀνάπτυξιν θεματός τινος ἐπιστημονικοῦ εἰς τοιαύτην συγκέντρωσιν, νὰ εἰδοποιῶσι τὴν Διοικήσιν τοῦ Συλλόγου πρὸ εἰκοσαήμερον περίπου, διὰ νὰ δίδεται εἰς ἡμᾶς ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος διὰ τὴν μελέτην τοῦ θέματος τούτου.

7) Περιοδικὸν

Ἡ ἐκδοσις τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου «Ἐλευθὸς» συνεχίσθη καὶ κατὰ τὴν λήξαν ἔτος, μετ' ἐπιτυχίας. Παρατηρήθη μόνον ἀπροθυμία συνδρομητῶν τινῶν νὰ καταβάλωσι τὰς συνδρομάς των, καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἠναγκάσθημεν νὰ διαγράψωμεν σημαντικὸν ἀριθμὸν συνδρομητῶν καὶ νὰ διακόψωμεν τὴν περαιτέρω ἀποστολὴν του εἰς αὐτούς. Τὸ μέτρον, ἀτυχῶς, ἦτο ἀναγκαῖον καὶ ἐπιβεβλημένον.

Τὸ Συμβούλιον τοῦ ΣΕΜΑ αἰσθάνεται, ἐπ' εὐκαιρία, τὴν ὑποχρέωσιν νὰ εὐχαριστήσῃ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ περιοδικοῦ διὰ τὰς προσπάθειάς τὰς ὁποίας καταβάλλονν σχετικῶς, καθὼς καὶ τὰς Μαίας αἰτινες ἀσχολοῦνται μὲ τὴν συλλογὴν διαφημίσεων διὰ τὸ Περιοδικόν, ἀπὸ τὴν πληρωμῆν τῶν ὁποίων καλύπτεται σχεδὸν ὀλόκληρος ἢ δαπάνη τῆς ἐκδόσεώς του. Δὲν παραλείπομεν νὰ ἀναφέρωμεν εἰς ὑμᾶς ὅτι ἐκ τῶν νέων μελῶν τὰ ὁποῖα οἰκιοθελῶς ἐδήλωσαν, κατὰ τὴν Γεν. Συνέλευσιν τοῦ παρελθόντος ἔτους, ὅτι θὰ ἐργασθοῦν, μόνον ἢ Δις Μπενάκη προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας της.

8) Λειτουργία λοιπῶν Συλλόγων τῆς Χώρας

Ὁ Σύλλογος, καθ' ἣν ἔχει ἐκ τοῦ συστατικοῦ νόμου ἐξουσίαν, ἤσκησε καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος τὴν ἐποπτεῖαν του καὶ τὸν ἐ-

λεγχόν του ἐπὶ τῆς λειτουργίας τῶν λοιπῶν Συλλόγων τῆς Χώρας. Διεξήγαγε σημαντικὴν ἀλληλογραφίαν μετ' αὐτῶν καὶ πασηκολούθησε τὰ διάφορα θέματά των, ἔδωσε συμβουλὰς, ὀδηγίας καὶ ἐν γένει ἐπραξε πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο διὰ τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν αὐτῶν.

Πρέπει ὅμως νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι πολλοὶ Σύλλογοι, λόγω τοῦ περιορισμένου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν των ἢ καὶ λόγω ἀπροθυμίας, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ λειτουργήσουν κατὰ τρόπον ἀποδοτικόν.

Αὐτὰ ἐν ὀλίγοις εἶναι τὰ πεπραγμένα μας κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος. Ἄν δὲν ἐπετύχομεν

πολλὰ πράγματα, τοῦτο δὲν ὀφείλεται οὔτε εἰς ἀμέλειαν τῆς Διοικήσεως οὔτε εἰς ἐλλειψιν ἐνδιαφέροντος διὰ τὰ θέματα τοῦ Συλλόγου. Λόγοι ἀντικειμενικοί, ἀνεξάρτητοι τῆς θελήσεώς μας, μᾶς ἠμποδίσαν νὰ φέρωμεν εἰς πέρας μερικὰ ἐκ τῶν σοβαρῶν ζητημάτων μας. Τοῦτο ὅμως ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύναται νὰ καταλογισθῆ εἰς βάρους ἡμῶν, διότι παντοῦ καὶ πάντοτε ἐπράξαμεν ὅ,τι ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ, ἐπὶ πᾶσιν δὲ τούτοις αἰτούμεθα καὶ παρακαλοῦμεν ὅπως ἐγκρίνητε τὰ πεπραγμένα μας, μετ' τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ μέλλον θὰ ἀποβῆ πλέον ἀποδοτικόν διὰ τὰ θέματα τῶν Μαιῶν.

Πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον Σ.Ε.Μ.Α., Ἐνταῦθα

Αἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι Ἀγάπη Κουίτη καὶ Κωνσταντῖνα Σιμοῦτᾶ λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν ὑμῶν ὅτι προέβημεν εἰς τὸν ἔλεγχον τὸν ἀφορῶντα τὰ πρακτικὰ τοῦ Συλλόγου, τὰ βιβλία διαχειρίσεως τοῦ Σ.Ε.Μ.Α. καὶ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐλευθῶ» κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος 1962.

Πάντα ταῦτα εἴρωμεν καλῶς τηρούμενα καὶ κατ' ἀπόλυτον τάξιν.

Μετὰ πάσης τιμῆς

αἱ Ἐλέγκτριαι

Ἀγάπη Κουίτη, Κωνσταντῖνα Σιμοῦτᾶ

Ἐπὶ τοῦ 2ου θέματος, ἡ Ταμίας τοῦ Σ.Ε.Μ.Α. δις Δήμητρα Χήναρη ὑποβάλλει τὸν ἐτήσιον ἀπολογισμὸν ἐσόδων καὶ ἐξόδων ἔτους 1962, ὡς καὶ τὸν προϋπολογισμὸν προβλεπομένων ἐσόδων καὶ ἐξόδων διὰ τὸ ἔτος 1963, ἐγκρίνονται δὲ παμψηφεί παρὰ τῶν Μελῶν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως.

Ἐσοδα ἔτους 1962 Δρχ. 48.180,65
Ἐξοδα ἔτους 1962 » 22.957,50

Σύνολον κεφαλαίου ΣΕΜΑ, κατατεθειμένου εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος » 186.648,50
Ψηφισθεὶς προϋπολογισμὸς Ἐσόδων Δρχ. 69.600
Ψηφισθεὶς προϋπολογισμὸς Ἐξόδων » 27.000

*

Ἐπὶ τοῦ 3ου θέματος, ἡ Ταμίας τοῦ περιοδικοῦ «Ἐλευθῶ» Κα Ἐλένη Παπαβασιλείου-Δρουβιώτη ὑποβάλλει ὡς κάτωθι τὸν ἀπολογισμὸν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ ἔτους 1962:

Ἐσοδα Δρχ. 105.909,25
Ἐξοδα » 61.727,20
Καταθέσεις εἰς τὸ Ταμεῖον ΣΕΜΑ » 26.000,—
Μετρητὰ διὰ τρέχοντα ἐξοδα περιοδικοῦ » 18.182,05

Ὄφειλα ἐκ συνδρομῶν περιόδικου ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του μέχρι 31.12.1962 » 263.970,—

Ὁ ψηφισθεὶς προϋπολογισμὸς διὰ τὸ ἔτος 1963, ἔχει ὡς ἐξῆς:

Ἐσοδα Δρχ. 149.700,—
Ἐξοδα » 70.000,—

Τόσον ὁ ἀπολογισμὸς ὅσον καὶ ὁ προϋπολογισ-

μὸς ἐσόδων καὶ ἐξόδων ἐνεκρίθησαν παμψηφεί παρὰ τῶν μελῶν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως.

*

Ἐπὶ τοῦ 4ου θέματος, κατόπιν μουσικῆς ψηφοφορίας, ἐκλέγονται ὡς Τακτικαὶ Ἐλέγκτριαι διὰ τὸ ἔτος 1963 αἱ κ.κ. Ζωὴ Σπαθαράκη καὶ Κωνσταντῖνα Μπεχράκη-Παυλῆ. Ὡς Ἀναπληρωματικαὶ δὲ, αἱ κ.κ. Σοφία Σταματιάδου καὶ Νανουκῆ Σασσοπούλου.

*

Ἐπὶ τοῦ 5ου θέματος, ἡ κ. Πρόεδρος προτείνει καὶ παρακαλεῖ τὰ μέλη τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως ὅπως ἀποφασίσουν τὸν τρόπον τῆς διαθέσεως ὅπως χρημάτων τοῦ ΣΕΜΑ. Κατόπιν δὲ μουσικῆς ψηφοφορίας, ἀποφασίζεται ὅπως διατεθοῦν διὰ τὴν ἀγορὰν διαμερίσματος, καταλλήλου διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Συλλόγου.

*

Ἐπὶ τῶν ἀνακοινώσεων, ἡ κ. Πρόεδρος ἀναφέρει θέματα ἐπαγγελματικῆς φύσεως, καὶ ἰδιαίτερος θίγει τὸ θέμα τοῦ προσεχοῦς Διεθνoῦς Συνεδρίου Μαιῶν εἰς Μαδρίτην.

Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἀνακοινώσεων, ἡ κ. Πρόεδρος δίδει τὸν λόγον εἰς τὰ μέλη τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, τὰ ὅποια εἶχον ζητήσῃ τοῦτον πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς Συνελεύσεως, κ.κ. Εὐαγγελίαν Ντίζου καὶ Μαρίαν Βουτσαδάκη, αἱ ὁποῖαι συνεζήτησαν θέματα ἰδιωτικῆς ὑπηρεσιακῆς φύσεως.

Τέλος, ἡ Μαῖα κ. Σοφία Μπαμπᾶ εὐχαριστεῖ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ ΣΕΜΑ διὰ τὰς προσπάθειάς του, καὶ ἡ Συνέλευσις λύεται.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1) Είναι επικίνδυνος δια τὸ ἔμβρυον ἡ χορήγησις διαφόρων βιταμινῶν εἰς τὴν μητέρα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κηΐσεως;

Τελευταῖαι ἔρευναι ἔδειξαν ὅτι ἡ διὰ τοῦ πλακοῦντος δίοδος τῆς βιταμίνης Α δύναται νὰ φθάσῃ μέχρι 50-60%, τῆς δὲ βιταμίνης Δ μέχρι 100%. Μεγάλαι δόσεις βιταμίνης Α κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κηΐσεως ἐπὶ πειραματοζῶων προεκάλεσαν ἀνωμαλίαις τοῦ κρανίου, τοῦ σκελετοῦ καὶ τοῦ κεντρικοῦ νευρικοῦ συστήματος. Ὡσαύτως ἡ βιταμίνη Δ δύναται νὰ προκαλέσῃ παράτασιν, ἐναπόθεσιν Ca εἰς τὸν πλακοῦντα καὶ εἰς τὰ ὀστᾶ τοῦ κρανίου, μὲ ἀποτέλεσμα δυστοκίαν καὶ ἐναπόθεσιν Ca εἰς τὰ διάφορα σπλάγχνα καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς νεφρούς.

Ὡσαύτως ἡ χορήγησις βιταμίνης Κ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τελευταίων ἡμερῶν τῆς κηΐσεως θεωρεῖται ἐνίοτε ὑπεύθυνος αἱμολυτικῆς νόσου, ἰδιαιτέρως εἰς τὰ πρόωρα.

2) Ποῦ ὀφείλεται ἡ μυκητώδης στοματίτις; Ποῖος ὁ κυριώτερος τρόπος μόλυνσεως τοῦ νεογνοῦ;

Ἐκ στατιστικῶν παρατηρήσεων διεπιστώθη ὅτι τὸ 0,5% τῶν νεογνῶν μητέρων ἀνευ κλινικῶν ἐκδηλώσεων μυκητιάσεως τοῦ γεννητικοῦ συστήματος ἐνεφάνισαν μυκητώδη στοματίτιδα. Ἐπὶ ποσοστοῦ 2% ἐνεφάνισθη ἡ ἀνωτέρω στοματίτις ὅταν ἡ μητέρα εἶχεν ὑποβληθῆ εἰς συστηματικὴν θεραπείαν ἐπὶ αἰδιοκολπίτιδος, ὀφειλομένης εἰς τὸ ὠίδιον τὸ λευκάζον. Ἐνῶ ἐπὶ περιπτώσεων νοσήσεως τῆς μητρὸς καθ' ἣν ἡ θεραπεία ἦτο ἀνεπαρκής, τὸ 60% τῶν νεογνῶν ἐνεφάνισαν μυκητώδη στοματίτιδα καὶ τὸ 77% αὐτῶν ὅταν δὲν ἐγένετο οὐδεμία θεραπεία.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ κυριώτερα αἰτία μυκητώδους

στοματίτιδος τῶν νεογνῶν εἶναι αὐτὴ αὐτὴ ἡ νόσος τῆς μητρὸς, καὶ συνεπῶς ἡ ἐγκαιρὸς καὶ συστηματικὴ θεραπεία δύναται νὰ περιορίσῃ τὴν νόσησιν τοῦ νεογνοῦ.

3) Ἐχει ἡ τοξιναιμία τῆς μητρὸς ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ νεογνοῦ;

Τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς τοιαύτης ἐπίδρασεως ἐπὶ τοῦ νεογνοῦ εἶναι: ὠχρότης, ἀφυδάτωσις. Ἐν τελευταῖον ἀξιοσημεῖον τὸν σημεῖον, ἡ ἐλάττωσις τῆς συχνότητος τοῦ νεογνικοῦ ἱκτέρου, ἀγνώστου αἰτιολογίας. Ἡ παρατηρουμένη ὠχρότης ἀποδίδεται εἰς τὴν ἀνεπαρκῆ διάτασιν τῶν τριχοειδῶν, συνεπείᾳ διαταραχῆς τοῦ νευροφυτικοῦ τόνου. Χαρακτηριστικὴ ὡσαύτως εἶναι ἡ ἀπουσία οἰδήματος καὶ τὸ σχετικῶς μεγαλύτερον μῆκος αὐτῶν ἐν σχέσει μὲ τὸ βᾶρος.

4) Τί εἶναι Frog test ἢ Hogben test καὶ πῶς γίνεται;

Εἶναι μία μέθοδος διὰ τῆς ὁποίας καθίσταται δυνατὴ ἡ ἐπιβεβαίωσις ἢ ὁ ἀποκλεισμός τῆς κηΐσεως εἰς περίπτωσιν ἀμφιβολίας.

Ἡ διαγνωστικὴ αὐτὴ μέθοδος συνίσταται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἐὰν οὖρα ἐγκύου γυναικὸς ἐνεσθῶν ὑποδορίως εἰς θήλειαν βιάτραχον ἐνὸς εἶδους τῆς τροπικῆς Ἀφρικῆς (*Xenopus laevis*) μετὰ 8-12 ὥρας ἀπὸ τῆς ἐνέσεως παρατηρεῖται ἄφθονος ὠστοκία.

Τὰ οὖρα τῆς γυναικὸς συλλέγονται τὴν πρωίαν κατὰ τὴν ἀφύπνισιν ἐντὸς καθαροῦ δοχείου καὶ μετὰ προσεκτικὸν καθαρισμόν τῶν ἔξω γεννητικῶν ὀργάνων.

Συνηθέστερον ὅμως γίνεται ἡ ἐξέτασις κατὰ Galli-Mainini, δηλ. ἐπὶ ἄρρενος βιατράχου (*Rana pipiens*) ἐνίενται οὖρα ἐγκύου γυναικὸς, καὶ μετὰ τινος ὥρας ἐμφανίζονται σπερματοζωάρια εἰς τὰ ἀποβαλλόμενα οὖρα ἐντὸς θετικῆς ἀντιδράσεως.

“ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ,”

ΔΕΛΤΙΟΝ

Ἀποκόψατε τὸ παρὸν καὶ ἀποστείλατέ το μὲ τὴν ἐρωτήσιν σας.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΑΠΟΨΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΧΑΜΗΛΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΝ

(3η Έκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπειρογνομόνων
τῆς Προνοίας Μητέρων καὶ Παιδιῶν)

Ἡ παρούσα Ἐκθεσις μᾶς ὑπενθυμίζει ὅτι ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Παγκοσμίου Ὁργανώσεως Ὑγείας τὰ ζητήματα τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν ὑγίαν τῶν μητέρων καὶ τῶν παιδιῶν ἔτυχον μεγάλης προσοχῆς.

Ἐν συνεχείᾳ τῆς ἡμετέρας μελέτης ἐπὶ τῆς ἐπισυμβαινούσης συγχρόνως μὲ τὴν γέννησιν θνησιμότητος καὶ τῆς Ἐκθέσεως τοῦ Συμβουλίου τῶν Κεντρικῶν Ὑγειονομικῶν Ὑπηρεσιῶν ἐπὶ τῆς Προλήψεως τῶν Προῶρων Τοκετῶν καὶ τῆς φροντίδος τοῦ Προῶρου Παιδιοῦ, εἶναι ἐνδιαφέρουσα ἡ ἀνάγνωσις τῆς Ἐκθέσεως ταύτης.

Ὁ διεθνῆς ὄρος τοῦ προῶρου τοκετοῦ—βάρος κατὰ τὴν γέννησιν 2.500 γρ. (5 lbs 8oz) ἢ καὶ ὀλιγώτερον—υἰοθετήθη ὑπὸ τῆς Πρώτης Παγκοσμίου Συνελεύσεως Ὑγείας κατὰ τὸ 1948 καὶ ἐπεκυρώθη ὑπὸ τῆς Ὁμάδος Ἐμπειρογνομόνων ἐπὶ τῶν Προῶρων Τοκετῶν τῆς Π.Ο.Υ. τὸ 1950. Μετὰ πάροδον δέκα ἐτῶν κατέστη ἐμφανῶς ἀναγκαῖον ὅπως ἐπανεκτιμήσωμεν τὴν ἀνὰ τὸν κόσμον κατάστασιν καὶ προβῶμεν εἰς συστάσεις διὰ τὸ μέλλον.

Ἡ Παγκόσμιος Ὁργάνωσις Ὑγείας διεξάγει μίαν παγκόσμιον μελέτην ἐπὶ τοῦ βάρους τῶν βρεφῶν κατὰ τὴν γέννησιν—εἰς 37 ἰδρύματα 18 χωρῶν—καὶ τὰ πρῶτα ἀποτελέσματα, βασιζόμενα ἐπὶ τῶν 23.000 ἀναλυθεισῶν πρώτων γεννή-

σεων, ἐπεβεβαίωσαν πολλὰς προηγουμένας παρατηρήσεις.

Ἐν ἐνδιαφέρον σημεῖον τὸ ὅποιον προέκυψεν εἶναι τὸ ὅτι ὅταν εἶναι ὑψηλὸν τὸ ποσοστὸν βρεφῶν χαμηλοῦ βάρους καὶ ἡ ἀναλογία τοῦ βάρους τῶν γεννήσεων χαμηλῆ, ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς καταστάσεως αὐτῆς καὶ ἐκείνης ἣτις ἐμφανίζεται εἰς περιοχὰς ἐχούσας μίαν σχετικῶς ὑψηλὴν ἀναλογίαν τοῦ βάρους τῶν γεννήσεων καὶ ἔν χαμηλὸν ποσοστὸν τῶν βρεφῶν χαμηλοῦ βάρους ἐξηγεῖται διττῶς: μία ἐλαφρῶς ὑψηλότερα ἀναλογία βρεφῶν, γεννηθέντων πρὶν ἢ κῆσις εἶναι διαρκείας 37 ἑβδομάδων καὶ μία πολὺ ἀνωτέρα ἀναλογία βρεφῶν χαμηλοῦ βάρους, γεννηθέντων ἀργότερον.

Τὰ βρέφη ὑγίων νεαρῶν γυναικῶν κυοφορουσῶν διὰ πρώτην φοράν (20-24 ἐτῶν) τὰ ὅποια ἔτυχον ἀρίστης φροντίδος πρὸ τῆς γεννήσεως μὲ παρομοίας παιδιατρικὰς φροντίδας, παρουσιάζουν κατὰ τὴν γέννησιν χαμηλὴν θνησιμότητα 1 τοῖς 1.000. (Τὸ 1959 εἰς ὀλόκληρον τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Οὐαλλίαν ὁ ἀριθμὸς τῆς θνησιμότητος ἀνῆλθεν εἰς 34 ἐπὶ 1.000 βρεφῶν γεννηθέντων ζώντων καὶ ἐμβρύων γεννηθέντων νεκρῶν.) Ὅπου αἱ συνθῆκαι τοῦ περιβάλλοντος εἶναι ὀλιγώτερον εὐνοϊκαί, τὸ ποσοστὸν θανάτων κατὰ τὴν γέννησιν ἀνέρχεται, καὶ εἶναι κατώτερον τὸ κατὰ μέσον ὄρον βάρους καθ' ὅλα τὰ στάδια τῆς κησεως.

Τοιαῦται δυσμενεῖς συνθήκαι περιλαμβάνουν κακὴν διατροφήν, μολύνσεις, κούρασιν, ὑπερβολικὴν ἐργασίαν, κακὴν στέγασιν, ἄγνοιαν καὶ ἀνεπαρκεῖς ἐκπαιδευτικὰς καὶ υγειονομικὰς ὑπηρεσίας. Διὰ τοὺς λόγους τούτους πολλὰ βρέφη «πρόωρα» κατὰ τὸν ὄρισμὸν δὲν εἶναι πρόωρα κατὰ τὴν κύησιν, καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ συνιστᾷ ὅπως ὁ κατὰ τὸν ὄρισμὸν ὄρος «τοῦ προώρου τῶν γεννήσεων» ἀντικατασταθῆ ὑπὸ τοῦ ὄρου «χαμηλὸν βάρος κατὰ τὴν γέννησιν».

Ἡ Ἐπιτροπὴ, ἵνα ἐκτιμήσῃ τὴν παρούσαν κατάστασιν καὶ προγραμματίσῃ τὸ μέλλον, θεωρεῖ σημαντικὸν τὸ νὰ ἔχῃ ὀρισμένως στατιστικὰς τὰς ὁποίας συνιστᾷ ὅπως συλλέξουν καὶ μελετήσουν ἅπασαι αἱ χώραι καὶ πᾶν ἄτομον ἐνδιαφερόμενον ἀπὸ στατιστικῆς ἀπόψεως (π.χ. νοσοκομεῖα, ὑπηρεσίαι κατ' οἶκον, κτλ.) :

α) Κατανομὴ βρεφῶν καθ' ομάδας τοῦ βάρους γεννήσεως πάντων τῶν γεννηθέντων ζώντων βρεφῶν—ἡ μελέτη θὰ διεξαχθῆ ἀνὰ ομάδας βάρους 500 γραμμ. ὡς ἐξῆς: 0-1.000, 1.001-1.500, 1.501-2.000, 2.001-2.500, 2.501-3.000, 3.001-3.500, 3.501-4.000, 4.001-4.500, 4.501-5.000, 5.001, ἢ καὶ περισσότερον.

β) Ἀριθμὸς θανάτων καθ' ομάδας τοῦ βάρους γεννήσεως πάντων τῶν γεννηθέντων ζώντων βρεφῶν—συμπεριλαμβανομένων τῶν ποσοστῶν θνησιμότητος ἐπὶ περιόδου 24 ὥρῶν, 48 ὥρῶν, 7 ἡμερῶν, 28 ἡμερῶν καὶ ἐνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς γεννήσεως.

Τονίζεται ἡ σπουδαιότης τῆς προληπτικῆς ἀπόψεως ἐνὸς προγράμματος τοιαύτης φύσεως—περιλαμβανοῦσης ὄχι

μόνον καλὴν φροντίδα πρὸ τοῦ τοκετοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν μεγάλην ἀνάγκην διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀγνοίας, ἀκόμη καὶ εἰς χώρας αἱ ὁποῖαι διαθέτουν ἀνεπτυγμένας ὑπηρεσίας μητρότητος.

Ἡ ὀρογραμματισμὸς φροντίδων παιδιῶν χαμηλοῦ βάρους δέον νὰ ἀποτελῆ τμῆμα ἐνὸς πολὺ εὐρυτέρου προγράμματος παιδικῶν φροντίδων. Αἱ εἰδικαὶ φροντίδες τῶν παιδιῶν αὐτῶν θὰ ἀποβοῦν μάταιαι ἐὰν αἱ πιθανότητες περαιτέρω ἐπιβιώσεως δὲν εἶναι ἀρκεταὶ λόγῳ ἀνεπαρκῶν ὑπηρεσιῶν δημοσίας υγείας. Πολλὰ παιδιὰ—εἰδικῶς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὑπάγονται εἰς τὴν ὁμάδα βάρους 2.000-2.500 γρ. (4 lbs 6oz ἕως 5 lbs 8oz)—θὰ ἀπαιτήσονται ἐλάχιστα πέραν τῶν βασικῶν ἀρχῶν τῶν παιδικῶν φροντίδων, ἐκτὸς πιθανῆς προσθέτου θερμότητος καὶ ἐπὶ πλέον φροντίδος διατροφῆς καὶ προλήψεως μολύνσεως. Ἄλλα ἐξ αὐτῶν ἀπαιτοῦν θερμικότητας ἢ θερμαινόμενας κλίνας καὶ εἰδικῶς ἐκπαιδευμένον προσωπικόν. Τὰς εὐκολίας αὐτὰς διαθέτουν αἱ ἀνεπτυγμένας χώραι. Εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώρας θὰ ἔπρεπε νὰ προβλεφθοῦν μόνον ἐὰν τοῦτο δύναται νὰ πραγματοποιηθῆ δίχως νὰ παραμεληθοῦν πρωταρχικότεραι ἀνάγκαι. Τὸ πρόγραμμα φροντίδων διὰ παιδιὰ χαμηλοῦ βάρους πρέπει νὰ προσαρμοσθῆ εἰς τὰς βασικὰς υγειονομικὰς ὑπηρεσίας τῆς ἐνδιαφερομένης χώρας.

Ἡ ἐνδιαφέρουσα αὕτη Ἐκθεσις μᾶς κάλει νὰ διαπιστώσωμεν πόσον τυχεροὶ εἴμεθα εἰς αὐτὴν τὴν χώραν, διότι διαθέτομεν πλήρη υγειονομικὴν ὑπηρεσίαν καὶ πόσῃ ἐυθύνην ἔχομεν ἐναντι ἄλλων ἀνθρώπων ὀλιγότερον τυχερῶν.

(Ἀπὸ τὰ «Χρονικὰ τῶν Μαιῶν» τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας)

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΜΑΙΩΝ ΠΟΣΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΕΞΕΤΕΛΗΣΕ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ ΚΑΙ ΠΟΥ;

τῆς

ΧΑΡΑΣ ΒΟΓΙΑΤΖΑΚΗ

Διευθύνουσης τῶν Μαιευτηρίων «Μαρίνα Ἡλιάδην»

Τί είναι ἡ Διεθνῆς Συνομοσπονδία Μαιῶν καὶ ποῖος ὁ σκοπὸς τῆς, ἔχει δημοσιευθῆ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 19 τεύχος τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐλευθώ».

Τὸ ἔργον τῆς Μαιῆς ἔχει ἐλάχιστα μεταβληθῆ ἀνὰ τοὺς αἰῶνας, καὶ ὀρίσθη σαφῶς τὸ 1925 στὴν Πάρα, ὅπου ἰδρύθη ἡ Διεθνῆς Ἐνωσις Μαιῶν διὰ νὰ μελετήσῃ ὅλα τὰ θέματα τὰ ἔχοντα σχέσιν μετὰ τὴν φροντίδα τῆς μητέρας καὶ τοῦ παιδιοῦ.

*

Αὐτὸ τὸ σῶμα τῶν Μαιῶν, ποὺ προήρχει ἀπὸ 15 εὐρωπαϊκὰ κράτη, συνήλθε πάλιν τὸ 1934 εἰς τὸ Λονδίον, καὶ μετὰ ἀπὸ πολλὰς συζητήσεις συνεισέφεραν ὅτι ἡ Μαιῆ ὀφείλει νὰ εἶναι ὑπεύθυνη:

- 1) γιὰ τὴν περιποίησιν τῶν μητέρων καὶ μικρῶν παιδιῶν,
- 2) γιὰ τὴν ἐφαρμογὴν κοινωνικῆς νομοθεσίας,
- 3) γιὰ τὴν διδασκαλίαν ὑγιεινῆς καὶ μητρικῶν φροντίδων.

Ἐρευνῆς γιὰ τὸν χρόνον καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν Μαιῶν καὶ ἐπιθεώρησις τῶν ἀρμοδίων σχολῶν ἐκρίθησαν ἀπαραίτητοι γιὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἀπόλυτος ὠφέλεια στίς μητέρας καὶ τὰ παιδιά ὅλων τῶν χωρῶν καὶ ἐθνικῆ καὶ διεθνῆς ἀναγνώρισις τοῦ θεσμοῦ τῆς Μαιῆς μέσα εἰς τὴν κοινωνία.

*

Ἡ ἐπομένη συνέλευσις ἐγένετο ἐν Βερολίῳ τὸ 1936, καὶ τὴν φορὰ αὐτὴ ἀντιπροσωπεύθησαν 20 εὐρωπαϊκὰ κράτη. Ἡ πρόοδος ποὺ ἐπιτελέσθη φαίνεται ἀπὸ τίς περικοπὰς τῶν κάτωθι πρακτικῶν. Ἐγένετο δεκτὴ ἀπόφασις ἡ ὁποία ζητοῦσε ἀπὸ ὅλας τὰς Κυβερνήσεις νὰ συνεργασθῶν μετὰ τὴν Ὀργάνωσιν τῶν Μαιῶν εἰς τὴν χώραν τῶν:

- 1) γιὰ τὴν πλεον ἀποτελεσματικὴν προστασίαν τῆς μητρότητος καὶ τῆς βρεφικῆς ἡλικίας,
- 2) γιὰ ὅλα τὰ μέτρα τῶν κοινωνικῶν βελτιώσεων τῶν ἀφωροσῶν εἰς τὴν υγίαν,
- 3) γιὰ τὴν διατήρησιν καὶ προστασίαν τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς.

Γιὰ νὰ ἐπιτύχουν οἱ σκοποὶ αὐτοί, ἦτο ἀναγκαῖον νὰ γίνῃ μίαν ἀνασκόπησις τῆς ἐκπαιδεύσεως

τῶν Μαιῶν καὶ ἐλήφθησαν ὠρισμένα οικονομικὰ καὶ διοικητικὰ μέτρα διὰ νὰ δυνηθῆ νὰ ἐπιτύχῃ ὡς δάσκαλος ὑγιεινῆς. Ὡς διεθνῆς σκοπὸς ἐπεδιώχθη ἡ δυνατότης συζητήσεως μετὰ τὰ ἠνωμένα Ἔθνη καὶ ἐσχηματίσθη ὁ ἀνάλογος μηχανισμός. Εἰς τὸ Παρίσι, τὸ 1938, ὅπου συνεκεντρώθησαν Μαιῆς ἀπὸ 38 ἔθνη, ἔλαβε χώραν ἡ 4ῃ Διεθνῆς Συνεδρίασις.

Ἡ δρᾶσις τῶν εἶχε ἰκανοποιητικὴν πρόοδον, ἀλλὰ ὑπῆρχαν ἀκόμη πολλὰ προβλήματα καὶ αἱ συζητήσεις περιστράφησαν εἰς τὰ ἑξῆς ζητήματα:

- 1) Ἡ ἐπαγγελματικὴ καὶ νομικὴ θέσις τῆς Μαιῆς.
- 2) Ἡ νομικὴ προστασία τῆς Μαιῆς, μετὰ εἰδικὴ μνεία βοηθημάτων ἀσθενείας καὶ συντάξεις γενετικῆς ἡλικίας.
- 3) Ἡ Μαιῆ ὡς κοινωνικὸς ἐργάτης καὶ ἡ σχέση τῆς μετὰ τὸ Κράτος.
- 4) Ὁ ρόλος τῆς Μαιῆς εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς εἰρήνης.

*

Τὸ 1954 τὸ Λονδίον ὑπῆρξεν ὁ τόπος συναντήσεως τοῦ μεταπολεμικοῦ καὶ σημαντικωτέρου Συνεδρίου, σὺν φοιτητῶν ποὺ ἀνέδυσαν ἀπὸ τίς ταραχὰς τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου.

*

Ἡ Στοκχόλμη ὑπεδέχθη τὸ 1957 περισσοτέρας ἀπὸ 3.000 Μαιῆς ἀπὸ 46 χώρας καὶ ἡ συγκέντρωσις ἐκείνη ἐπέτρεψε νὰ ἀντιληφθῶμεν τὴν κληρονομία ποὺ οἱ Μαιῆς ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου φέρουν καὶ τὴν προσπάθειάν τῶν νὰ εἶναι συνεπεῖς μετὰ τὰς προτάσεις καὶ συστάσεις τοῦ 1ου Διεθνoῦς Συνεδρίου τοῦ 1925.

Εἰς αὐτὴν τὴν Συνεδρίασιν ἐνεγράφη καὶ ἡ Ἑλλάς ὡς μέλος τῆς Διεθνoῦς Συνομοσπονδίας καὶ 8 Μαιῆαι ἐξέπροσώπησαν τὰς Ἑλληνίδας Μαιῆς εἰς τὸ Συνέδριον αὐτό.

Σήμερον ἔχομεν τὴν ἀναγνώρισιν τῆς Παγκοσμίου Ὀργανώσεως Ὑγείας, καὶ ἡ σύγχρονος ἀντιληψις τοῦ ἔργου μας ἐπεσφραγίσθη μετὰ τὰ ἑξῆς λόγια: «Περὶ θηλάζουσας μητέρας σημαίνει ὅτι κάθε γυναῖκα ποὺ ἐγκυμονεῖ ἢ θηλάζει θὰ εἶναι

και θά διατηρηθῆ εἰς πλήρη ὑγείαν, θά ἔχη φυσιολογικὸν τοκετὸν και θά φέρῃ εἰς τὸν κόσμον ὑγιὰ παιδιὰ και θά μάθῃ τὴν τέχνην τῆς περιποιήσεως αὐτῶν».

Ἔτσι, ἡ περίθαλψις τῆς μητρότητος στὴν στανώτερη ἔννοια συνίσταται στὴν φροντίδα γιὰ τὴν ἔγκυον γυναῖκα, τὸν καλὸν τῆς τοκετὸν, τὴν ἐξέτασιν μετὰ τὸν τοκετὸν, τὴν φροντίδα γιὰ τὸ νεογέννητο και τὴν συντήρησιν τῆς γαλουχίσεως. Στὴν εὐρύτερη ἔννοια, ἡ περίθαλψις αὐτὴ ἀρχίζει πολὺ νωρίτερα και περιλαμβάνει μέτρα διὰ τὴν διατήρησιν τῆς ὑγείας και εὐεξίας τῶν νέων πού εἶναι οἱ μελλοντικοὶ γονεῖς και πού θά τοὺς βοηθήσουν νὰ ἀναπτύξουν τὴν σωστὴν ἄποψιν γιὰ τὴν οἰκογενειακὴν ζωὴν και τὴν θέσιν τῆς οἰκογενείας στὴν κοινότητα.

Συμφώνως πρὸς τὸ καταστατικὸ τοῦ Δ.Ο.Υ., «ὑγεία εἶναι ἡ κατάσταση τῆς τελείας φυσικῆς, διανοητικῆς και κοινωνικῆς εὐεξίας», και ἡ ἀπόλαυσις τοῦ ἀνωτάτου δυνατοῦ σημείου ὑγείας εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ βασικὰ δικαιώματα κάθε ἀνθρώπινου ὄντος, ἄνευ διακρίσεως φυλῆς, θρησκείας, πολιτικῶν πεποιθήσεων, οἰκονομικῶν ἢ κοινωνικῶν συνθηκῶν.

Αὐτὸ εἶναι πράγματι ἓνα ὑψηλὸ ἰδανικὸ, και ἴσως φανῆ ἀπρόσιτο σὲ ὄρισμένα μέρη τῆς γῆς και νὰ ἔχη ἓναν τρομακτικὸν ἀντίκτυπο, με ἀποτελεσμα ἀπόλυτη καθυστέρησι σὲ ὅποιαδήποτε πρόοδο. Ἄλλὰ μερικὲς χώρες ἔχουν προσαρμόσει τίς συνθήκες τοὺς πρὸς αὐτὸ και ἔχουν κάμει αὐτοσχεδιασμούς. Με τὸ ἰδανικὸ αὐτὸ πού θέτει ὁ Δ.Ο.Υ., αἱ Μαιῶν τοῦ παρόντος και τοῦ μέλλοντος ἔχουν ἓνα κίνητρο, διότι τὰ μέλη τῆς Κοινωνίας φροντίζουν νὰ ἐκμεταλλευθοῦν κάθε εὐκαιρία πού θά τοὺς βοηθήσῃ νὰ ἀποκτήσουν και νὰ διατηρήσουν τὴν καλὴν ὑγείαν, ὥστε νὰ ἀπολαύσουν τὸ σημερινὸ διαρκῶς βελτιούμενον ἐπίπεδον ζωῆς σὲ ὁλόκληρο τὸν πολιτισμένον κόσμον.

Οἱ γονεῖς τοῦ παρόντος και τοῦ μέλλοντος προσδοκοῦν ἀπὸ τὴν Μαιῶν βοήθειαν και καθοδήγησιν, γιατί εἶναι ἓνα πρόσωπο με τὸ ὁποῖον ὄλες οἱ ἡλικίες μποροῦν νὰ ἔχουν σχέσιν εἰς ὁλόκληρον τὸν βίον.

Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1960 ἔλαβε χώραν τὸ 12ον Διεθνὲς Συνέδριον τῆς Διεθνούς Συνομοσπονδίας Μαιῶν εἰς τὴν Ρώμην με μεγάλην ἐπιτυχίαν, παρὰ τὰ δυσάρεστα γεγονότα πού συνέβησαν, διότι ἡ μὲν Πρόεδρος Miss E. Eurp, ἐνῶ μετεβίαιεν ἓνα παραστῆ εἰς τὸ Συνέδριον, ὑπέστη αὐτοκινητιστικὸν δυστύχημα, ἡ δὲ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Μαιῶν τῆς Ρώμης Vittoria Luzzi ἦτο ἄσθενης και ἀπεβίωσε τὴν 23ην Νοεμβρίου 1960.

Εἰς τὸ Διεθνὲς τοῦτο Συνέδριον τῆς Ρώμης τὸ κύριον θέμα ἦτο: «Ἡ Μαιῶν εἰς τὸν κόσμον τοῦ μέλλοντος». Ἐλήφθησαν δὲ αἱ κάτωθι ἀποφάσεις:

Π ρ ὶ τ ῆ ἀ π ὸ φ α σ ι ς: Προταθεῖσα ὑπὸ τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας. Τὸ Βασιλικὸν Κολλέγιον Μαιῶν τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας ἐπρότεινε εἰς τοὺς Συλλόγους Μαιῶν νὰ ἐπιμείνουν διὰ τὸν διορισμὸν μιᾶς Μαιῶν ὑπαλλήλου εἰς τὸ Ἵνστιτούτον τῆς χώρας τῶν.

Δ ε υ τ ῆ ρ α ἀ π ὸ φ α σ ι ς: Προταθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἰσπανίας. Ζητεῖται ὅπως ὁ Διεθνὲς Ὄργανισμὸς Ὑγείας συστήσῃ εἰς ἅπαντα τὰ κράτη-μέλη, ἓνα εἰς ὅλα τὰ συμβουλευτικὰ κέντρα και εἰς σταθμοὺς μητρότητος διορίζονται πάντοτε Μαιῶν.

Τ ρ ῖ τ ῆ ἀ π ὸ φ α σ ι ς: Προταθεῖσα ὑπὸ τῆς Σουηδίας. Ἡ Διεθνὲς Συνομοσπονδία Μαιῶν παραπονεῖται ὅτι δὲν ὑπάρχει Μαιῶν εἰς τὸν Διεθνὴ Ὄργανισμὸν Ὑγείας και προτείνει ὅπως τὸ Συνέδριον γνωρίσῃ τοῦτο εἰς τὸν Ὄργανισμὸν.

Ἡ τελευταία πρότασις ἔχει ἤδη πραγματοποιηθῆ διὰ τοῦ διορισμοῦ τῆς Miss M. Bayes (Γραμματέως τοῦ Κολλεγίου Μαιῶν τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας και Δ.Σ.Μ.) εἰς τὸν Διεθνὴ Ὄργανισμὸν Ὑγείας.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΤΕΧΝΗ-ΧΑΡΙΣΜΑ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

Ὑπό

ΑΓΝΗΣ ΠΑΒΕΪ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ' ΟΙ ΙΟΥΔΑΙΟΙ

Διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς φυλῆς τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, πηγὴ μας εἶναι, φυσικὰ, ἡ Παλαιὰ Διαθήκη. Γνωρίζομεν τὰ τῆς αἰχμαλωσίας των εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἡ ὅποια πιθανολογεῖται περὶ τὸ 1400 π.Χ., περὶ τῆς τεσσαρακονταετοῦς περιπετείας των ἀνὰ τὴν ἔρημον καὶ περὶ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τοῦ μικροῦ των βασιλείου τῆς Ἰουδαίας.

Ἡ λωρίς αὐτῆ γῆς, ὡς ἐκ τῆς τοποθεσίας της ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς Μεσογείου, μεταξὺ Αἰγύπτου καὶ τῶν χωρῶν τῶν Χιτιτιῶν, Συρίων, Ἀσσυρίων καὶ Βαβυλωνίων, ἦτο προσωρισμένη νὰ ὑποστῇ περιπετείας καὶ ταραχάς. Ἦτο τόσον πολὺ σπουδαία ἐμπορικὴ ἀρτηρία, ὥστε οἰαδῆποτε ἀπὸ τὰς ἀνατολικὰς αὐτὰς δυνάμεις ἐκυριάρχει κατὰ καιροὺς, τὴν παρηνόηλει ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς, ἐνῶ ἡ Αἴγυπτος τῆς ἐπετίθετο ἀπὸ δυσμῶν. Ἡ Ἰουδαία δὲν εἶχε καμμίαν ἄλλην σημασίαν διὰ τὴν ἐκάστοτε κυρίαρχον αὐτοκρατορίαν—ἐκτὸς μόνον ὡς ἐμπορικὴ ἀρτηρία ἦτο παρὰ πολὺ μικρὰ καὶ δὲν εἶχεν οὔτε πλοῦτον μεταλλικὸν οὔτε καὶ ἀγροτικὰς δυνατότητας.

Ὅπως ἤδη ἀνεφέραμεν, κατὰ τὸν ὄγδον καὶ τὸν ἔβδομον αἰῶνα π.Χ. οἱ Ἀσσύριοι ἐποφθαλμιοῦσαν τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἡ πορεία των διεξήγετο μέσον Ἰουδαίας, ἐξ οὗ καὶ αἱ ἀκατάπαυστοι ἐπιθέσεις αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸ Δεύτερον Βιβλίον τῶν Βασιλειῶν. Οἱ Ἰουδαῖοι ἦσαν ἀπορροφημένοι διανοητικῶς ἀπὸ τὰς ἐχθροπραξίας τῶν Μωαβιτῶν, τῶν Χανααίων, τῶν Μαδιανιτῶν

καὶ τῶν Φιλισταίων. Ἦσαν αἰχμάλωτοι τῶν Ἀσσυρίων κατὰ τὸν ὄγδον αἰῶνα π.Χ., ἀλλὰ κατάρθωσαν καὶ πάλιν ν' ἀπελευθερωθῶν. Ἀργότερα πάλιν ὑπέκυψεν ἡ Ἰουδαία καὶ ἐπηρεασθησεν ἡ αἰχμαλωσία των εἰς τὴν Βαβυλῶνα. «Καὶ τοὺς ἐκφυγόντας τὴν μάχαιραν μετεκόμισεν εἰς Βαβυλῶνα (ὁ Ναβουχοδονόσωρ), ὅπου ἦσαν δοῦλοι εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ μέχρι τοῦ καιροῦ τῆς βασιλείας τῶν Περσῶν» (2ον χρον. XXXV 20).

Ἐπίδρασις τῆς ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλωσίας ἐπὶ τῆς ἐξελιξέως των

Ἡ αἰχμαλωσία αὐτῆ παρετάθη ἐπὶ δύο αἰῶνας, καὶ ὅταν, ἐπανακτήσαντες τὴν ἐλευθερίαν των, οἱ Ἰουδαῖοι ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, εἶχον μεταβληθῆ. Ὁ ἱστορικὸς H. G. Wells λέγει: «Οἱ Ἑβραῖοι ἐπῆγαν εἰς τὴν Βαβυλῶνα βάρβαροι καὶ ἐπέστρεψαν πολιτισμένοι». Αὐτὸ ἴσως νὰ εἶναι ὑπερβολή, ἀλλ' ἀσφαλῶς ἐπέστρεψαν κομίζοντες ἀφθονον ὕλικὸν διὰ τὴν γραφὴν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Ὁ Σαρδανάπαλος εἶχεν ἤδη κάμει τὴν συλλογὴν τῆς μεγάλης του βιβλιοθήκης καὶ ἦτο περίοδος πολλῆς σοφίας καὶ ἱστορικῶν ἐρευνῶν εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Πλεῖσται ἐκ τῶν ἀφηγήσεων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὡς λ.χ. τὰ περὶ Δημιουργίας, Κατακλυσμοῦ καὶ γεννήσεως τοῦ Μωυσέως καὶ τῆς ἀποκρύψεως τοῦ ἐντὸς τοῦ καλάθου ἐκ φυτῶν θαλάσσης καὶ πίσεως, ἀνευρίσκονται εἰς παλαιότεραν λογοτεχνίαν τῆς Βαβυλῶνος.

Ἡ θρησκεία τῶν Ἑβραίων

Πάντως οἱ Ἑβραῖοι ὑπῆρξαν ὁ πρῶτος μονοθεϊστικός λαός. Ἀπὸ τῆς αὐγῆς τῆς ἱστορίας των ἐλάτρευον ἕνα θεὸν τοῦ Ἠλίου, τὸν Ἰεχωβά, ἀνώτερον ὅλων τῶν ἄλλων θεῶν. Ἐδημιούργησαν ἕνα ἰδανικὸν Δικαιοσύνης, καὶ ὁ Ἰεχωβά ἀνεκηρύχθη ὁ δίκαιος Θεὸς τοῦ κόσμου ὅλου, καὶ ἐθεώρουν τὸν ἑαυτὸν των «ἐκλεκτὸν λαὸν τοῦ Ὑψίστου». Ἐπίστευαν ὅτι αἱ δυστυχίαι καὶ αἱ ἀσθένειαι ἦσαν ἐκδηλώσεις τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ καὶ ἐστηρίζοντο περισσότερο ἐπὶ τῆς θείας ἢ ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης βοήθειας. Διετήρουν ἐν τούτοις τὸν μῦθον «τοῦ ὄφεως» ὡς πρὸς τὰς γνώσεις καὶ τὴν σοφίαν εἰς πᾶν ὅ,τι ἀφεώρα τὸ σῶμα καὶ τὴν λειτουργίαν του.

Ἔθιμα εἰς τὴν Ἱατρικὴν καὶ τὴν Ὑγιεινὴν, καὶ πρόοδοι εἰς τὴν Χειρουργικὴν

Οἱ Ἑβραῖοι εἰσήγαγον τὴν περιτομὴν διὰ τῆς χρήσεως ὀξέος μαχαιριδίου. Διαβάζομεν εἰς τὴν Ἔξοδον (IV. 25) ὅτι ἡ Σεπφώρα, ἡ γυναῖκα τοῦ Μωυσέως, «λαβοῦσα λιθάριον κοπτερὸν διέτεμε τὴν ἀκροβυστίαν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς». Εἶχον φαρμακοποιούς ἐπαγγελματίας καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος μαίας. Ἐπεριποιούντο τὰ τραύματα με ἔλαιον, οἶνον καὶ βάλαμον—συνήθεις μέθοδοι τῆς ἐποχῆς αὐτῆς—ἐχρησιμοποιοῦν ράμματα καὶ ἐπίδεσμούς, καὶ ἐτόνωναν τὰ χεῖλη νωπῶν τραυμάτων πρὸς ἐπίτευξιν ταχύτερας ἐπούλωσης.

Ὁ Μωυσῆς διέταξε αὐστηρὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῶν τροφῶν, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἐποπτείας τῶν κρεάτων, καὶ ἐπέβαλε γενικὰς διατάξεις καὶ περιορισμοὺς διαιτητικούς. Ὁρίσθησαν τακτικαὶ νηστεῖαι, ὡς καὶ χρῆσις ὀρισμένων καθαρτικῶν πρὸς περιφρούρησιν τῆς ὑγείας.

Ἦσαν ἐξοικειωμένοι με βεντούζες, ἀφαιμάξεις καὶ τὴν ἐπίθεσιν βδελῶν. Εἰς τὴν ἀνωτέραν των χειρουργικὴν ἀναφέρονται ἡ καισαρική τομή, ἀκρωτηριασμοί, καὶ ἡ διὰ τρυπάνου διάτρησις τοῦ κρανίου, ἐπεμβάσεις πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὁποίων ἐχορηγοῦντο ναρκωτικά.

Ἐπίσης κατεσκευάζον δεκανίκια καὶ τεχνητὰ μέλη. Ἐπικρατεῖ ἐν τούτοις ἡ γνώ-

μη ὅτι ἡ ὑγιεινὴ των ἐβασίζετο κατὰ μέγα μέρος ἐπὶ τῶν ἐφαρμοζομένων εἰς τὴν Βαβυλώνα καὶ τὴν Ἀσσυρίαν μεθόδων. Ἀλλοτε ἐθεωρεῖτο ὅτι ἦτο κυρίως δημιουργημάτων τῶν Ἰουδαίων, ἐν τούτοις φαίνεται γνώμη ἐσφαλμένη, καθ' ὅ,τι με τὸν ροῦν τῶν διεθνῶν ἐπαφῶν μεταξύ Νείλου καὶ Εὐφράτου, ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ κατεκλύζετο ἀπὸ ρεύματα πολιτισμοῦ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα, χωρὶς ἀμφιβολίας, ἀφωμοίωσε πλεῖστα ὅσα.

Τὸ ἐβραϊκὸν Σάββατον, παρέχον ἐβδόμην ἡμέραν ἀναπαύσεως, εἶχε σημαντικὴν ἀξίαν διὰ τὴν ὑγίαν τόσοσιν τοῦ σώματος ὅσον καὶ τοῦ πνεύματος, ἀλλ' ὅπως ἔχομεν ἤδη ἀναφέρει, ἐνδέχεται καὶ αὐτὸ νὰ τὸ εἶχον προσλάβει ἀπὸ τὴν Βαβυλώνα.

Προληπτικὴ Ἱατρικὴ

Οἱ Ἑβραῖοι, ἐν τούτοις, κατέχουν δικαιολογημένην θέσιν εἰς τὴν ἐξιστόρησιν αὐτῆν, ὡς ἰδρυταὶ τῆς προληπτικῆς ἱατρικῆς καὶ ὡς θεμελιωταὶ μέτρων κοινωνικῆς ὑγιεινῆς. Ἐπέβαλον συστηματικὰς ὁδηγίας διὰ τὴν ἐπαφὴν με ἀκάθαρτα ἢ μολυσμένα ἀντικείμενα, κάθαρσιν τῶν γυναικῶν μετὰ τὸν τοκετόν, καὶ ὄρους ὑγιεινῆς καὶ τροφῆς τῶν νεογνῶν. Ἐδωσαν σαφεῖς καὶ ἐκτενεῖς ὁδηγίας διὰ τὴν πρόληψιν τῆς ἐξαπλώσεως λοιμωδῶν νόσων, διὰ τὴν ἀπομόνωσιν ὅσων ἔχουν προσβληθῆ, καὶ τὴν ἐνδεικνυμένην ἀπολύμανσιν, ἐπίσης καὶ διὰ τὴν καῦσιν τοῦ ἱματισμοῦ τοῦ πάσχοντος καὶ τὴν ἀπόξυσιν τῶν τοίχων τοῦ δωματίου. Τὸ *Λευιτικὸν* (XIII ὡς XV) δίδει περιγραφὴν τῆς διαγνώσεως καὶ ἔρων προληπτικῶν τῆς λέπρας, τῆς ψώρας καὶ τῆς γονορροίας. Οἱ Ἑβραῖοι ἦσαν οἱ πρῶτοι ποὺ ἐπεχείρησαν ν' ἀσχοληθοῦν με τὰς μολύνσεις κατὰ τρόπον λογικὸν καὶ σώφρονα.

Ἀνατομία καὶ Φυσιολογία

Τὸ *Ταλμουδ* ἀναφέρει τὰς ἐπικρατούσας τότε ἰδέας περὶ ἀνατομίας καὶ φυσιολογίας ἢ πρώτη πιθανὸν νὰ ἐδιδάσκετο εἰς τὰ σφαγεῖα διὰ τῆς ἐπιδείξεως σφαγίων. Διαπιστοῦται ὅτι ὁ σκελετὸς συνίσταται ἀπὸ 248 ὀστέα. Ἡ ἀναπνοὴ παραβάλλεται με καῦσιν, τὸ ἦπαρ θεωρεῖται ὅτι τροφοδοτεῖ τὸ αἷμα, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ βασικὴ ἀρχή, καὶ ἡ

καρδία εἶναι τὸ ὄργανον τὸ σημαντικώτερον διὰ τὴν ζώην. Ἄλλαι φυσιολογικαὶ ἀντιλήψεις εἶναι, ἐν τούτοις, ἐντελῶς φαντασιώδεις καὶ ἀπέχουν τῆς πραγματικότητος. Τὸ αὐτὸ ἔμειον συνέβαινε καὶ μὲ ὅλας τὰς ἄλλας φυλάς καὶ ἴσχυον ἐπὶ πολλὰς ἀκόμη ἑκατονταετίας.

Φιλοξενία τῶν Ἑβραίων

Χαρακτηριστικὸν τῆς θρησκείας τῶν Ἑβραίων, ἡ ὁποία ἀσφαλῶς ἔδωκεν ὥθησιν διὰ τὴν παροχὴν φροντίδων εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, ἦτο ἡ ὑποχρέωσις τῆς φιλοξενίας, καὶ ὄχι μόνον διὰ τοὺς ὁμοεθνεῖς των, ἀλλὰ καὶ

διὰ «τὸν ξένον τὸν ἐντὸς τῶν πυλῶν των». Τοῦτο ἐξειλίχθη εἰς συστηματικὴν ἀγαθοεργίαν, ἡ ὁποία ἴδρυσεν «ξενῶνας» καὶ ὠργάνωσεν ἐπισκέψεις εἰς τοὺς πάσχοντας. Ἡ θρησκεία των τοὺς ἐπέβαλλε νὰ δίδουν τὸ ἕν δέκατον τῆς περιουσίας των εἰς ἔργα φιλανθρωπίας καὶ αἱ διατάξεις περὶ ὑγιεινῆς ἐδιδάσκοντο εἰς τὸν πληθυσμὸν ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Μωυσέως. Ἐως τότε ἦσαν τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον τῶν ἱερέων, ὅπως ἦσαν καὶ γενικώτερον εἰς τὴν πλειονότητα τῶν ἄλλων ἐθνῶν.

Μετάφρασις

M. M. ΝΕΓΡΟΠΟΝΤΗ

Η ΣΤΕΙΡΩΣΙΣ ΣΑΝ ΠΕΙΡΑΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ

Πρὶν ἀπὸ λίγες ἐβδομάδες, μία διεθνὴς ομάδα ἀπὸ 22 κοινωνιολόγους, ποὺ ἔπαιρναν μέρος σ' ἓνα συνέδριον στὴν Οὐάσιγκτον, ἔκαμαν μιὰν ἐπισκευὴν σὲ μιὰ ἰδιότυπὴν κλινικὴν, τὸν Γουέρρεγκτον, σὲ ἀπόστασι 80 χιλιομέτρων, γιὰ νὰ ἔχουν προσωπικὴ ἀντίληψιν πάνω σ' ἓνα κοινωνικὸ πείραμα ποὺ προκαλεῖ μεγάλες συζητήσεις ἢ ἀκόμα καὶ σάλο, ἰδιαίτερα στοὺς κόλπους τοῦ κλήρου. Στὸ νοσοκομεῖο αὐτὸ γίνεται στειρώσις τῶν γυναικῶν ποὺ δὲν θέλουν νὰ ἀποκτήσουν τέκνα, εἴτε γιὰ λόγους υγείας εἴτε γιὰτὶ δὲν εἶναι σὲ θέσι νὰ τὰ μεγαλώσουν. Στὸ διάστημα τῶν δύομισι χρόνων ποὺ λειτουργεῖ ἡ κλινικὴ, ἔγιναν 63 ἐπεμβάσεις στειρώσεως. Ἡ κλινικὴ λειτουργεῖ μὲ βάσι ἓναν ἀπὸ τοὺς λίγους νόμους ποὺ ἐπιτρέπουν τὴν στειρώσιν γυναικῶν ἄνω τῶν 21 ἐτῶν, ἂν τοῦτο κριθῇ ἀναγκαῖον ἢ ἐπιτρεπτό ἀπὸ τοὺς ἀρμοδίους γιαιτρούς. Λόγοι υγείας καὶ πενία ἀναφέρονται σὰν αἰτιολογικὰ γιὰ μιὰ στειρώσι. Ὁ νόμος αὐτὸς ἰσχύει μόνον σ' αὐτὴν τὴν πολιτείαν.

Τὸ πρόγραμμα τῆς κλινικῆς καὶ ὁ σκοπὸς τῆς δέχτηκαν πολλὰς ἐπιθέσεις, ἰδιαίτερα ἀπὸ τὸν ἄμβωνα, ἀλλὰ δὲν ἔλειψαν καὶ οἱ ἐγκρίσεις. Ἰδιαίτερα ἡ κοινωνικοοικονομικὴ πλευρὰ τοῦ προγράμματος δέχτηκε τὰ πρῶτα καὶ σφοδρότερα κτυπήματα. Ὁ Ρωμαιοκαθολικὸς Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Οὐάσιγκτον διακήρυξε πᾶς ἡ κλινικὴ τοῦ Γουέρρεγκτον ἐξυπηρετεῖ ὁμοῦς ὑλιστικὸς καὶ ἐγωιστικὸς σκοποὺς καὶ ἀποβλέπει στὴν μείωσιν τῶν φορολογιῶν τῆς κομητείας τοῦ Φώκιερ, ἡ ὁποία εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ πληρῶνῃ ἐπιδόματα σὲ ἀναξιοπαθοῦντες πολίτες. «Πτωχοὶ ἄνθρωποι—δήλωσε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος—πείθονται ἀπὸ γιαιτροὺς μὲ μειωμένη αἴσθησιν ἐθύνης νὰ παίρουν θέσι κατώτερη ἀπὸ ἐκείνη ποὺ κατέχουν οἱ κοινοὶ ἄνθρωποι καὶ νὰ υποβάλλωνται σ' ἓναν ταπεινωτικὸν ἀκρωτηριασμό.» Ὁ Ρω-

μαιοκαθολικὸς Ἀρχιεπίσκοπος προσέθεσε ὅτι τὸ ἔργο τῆς κλινικῆς εἶναι προσβολὴ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν, πρὸς τὴν πολιτείαν, ποὺ ὀφείλει νὰ μὴν ἐπιτρέπῃ τὴν ὑπαρξὴ πτωχῶν, πρὸς τὸν πολιτισμὸν καὶ πρὸς τὴν ἀνθρώπινην ἀξιοπρέπεια.

Ἐπακολούθησαν καὶ ἄλλοι θρησκευτικοὶ λειτουργοὶ μὲ τίς δικῆς τους γνώμες. Στὴ Νέα Ὑόρκη, ὁ Ραββίνος Τζαΐη Κάουφμαν δήλωσε: «Ἡ ἐθελοντικὴ στειρώσις ἀποτελεῖ πρόκλησιν κατὰ τοῦ Θεοῦ, γιὰτὶ ἐπεμβαίνει στὴ θεῖαν οἰκονομίαν. Ἄντι νὰ καταφεύγουμε στὶς στειρώσεις, εἶναι εὐνόητο ὅτι πρέπει νὰ αἴρωμε τὰ αἷτια ποὺ ὀδηγοῦν στὶς στειρώσεις, ἰδιαίτερα μάλιστα ὅταν αὐτὰ εἶναι λόγοι οἰκονομικοὶ. Εἶναι ἀδιάνοητο νὰ ἀκρωτηριάζωμε τίς δυνατότητες νέων γυναικῶν, ποὺ ἐπλάστηκαν γιὰ νὰ δίνουν στὸν κόσμον τέκνα.»

Δὲν ἔλειψαν ὁμοῦς καὶ οἱ ἀντίθετες γνώμες, ἐκεῖνοι δηλαδὴ ποὺ ἐγκρίνουν τὴν ἀποστολὴ τῆς κλινικῆς. Ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Μεθοδικῆς Ἐκκλησίας Τζῶν Γουέλσεϋ Λόρντ, ποὺ ἀπολαμβάνει μεγάλου σεβασμοῦ στὴν Οὐάσιγκτον, ἐξεδηλώθη ὑπὲρ τῶν σκοπῶν τῆς κλινικῆς. «Ἐκφράζω προσωπικὰς μου ἀπόψεις—εἶπε—καὶ ὄχι ἀπόψεις τῆς Ἐκκλησίας. Συγχαίρω ἐκείνους ποὺ προσφέρονται νὰ βοηθήσουν χιλιάδες ἄνθρωπους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν τὰ μέσα, νὰ μὴν ἀποκοτῶν παιδιὰ καὶ νὰ μὴν τὰ βλέπουν νὰ ὑποφέρουν καὶ νὰ φθειρῶνται. Τὰ παιδιὰ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀγάπην, ἀπὸ φροντίδα καὶ ἀπὸ μέσα. Ὅταν αὐτὰ τοὺς λείπουν, εἶναι περιττὸ νὰ ἐρχῶνται στὸν κόσμον. Τὸ πρόβλημα ἄλλωστε δὲν εἶναι ἀμερικανικόν. Εἶναι περισσότερο πιστικόν γιὰ ἄλλες χώρας, ὅπου μυριάδες ἄνθρωποι πένονται καὶ ἀναριθμητὰ παιδιὰ θεθαίνουν μέσα στὴ στέρησιν. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἴδομε τὸ πρόβλημα ἀπὸ τὴν ἀνθρωπιστικὴν του πλευρὰν, ἢ τοῦλάχιστον ἀπὸ ὅλες τίς πλευρὰς.»

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΜΑΣ

Ἀφίξεις

Ἀφίκετο ἐκ Μεγάλῃς Βρετανίας ἡ Διπλωματούχος Μαῖα τοῦ Μ.Μ.Η. Δις Ἑλένη Γέρου, ἥτις εἶχε μεταβῆ ἐκεῖ πρὸς μετεκπαίδευσιν. Αὕτη συνεχίζει τὰ καθήκοντά της εἰς τὸ Μ.Μ.Η.

Ἀρραβῶνες

Ἡ Δις Γεωργία Προέδρου, Διπλ. Μαῖα τοῦ Μ.Μ.Η., καὶ ὁ κ. Βασίλειος Τσοῦμας ἡραβωνίσθησαν.

Θερμὰ συγχαρητήρια!

Γύμοι

Ἡ Δις Ἀρετὴ Νάνου, Μαῖα τοῦ Μαιευτηρίου ἁ' Ἀλεξάνδρα, καὶ ὁ κ. Ἀνδρέας Ἰωαννᾶτος ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των.

Ἡ Δις Μαριάνθη Κιτσιούκη, Διπλ. Μαῖα, καὶ ὁ κ. Δημήτριος Βάσσος ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Μ.Μ.Η.

Θερμὰ συγχαρητήρια!

Γεννήσεις

Ἡ Κα Γεωργία Κόλλια-Κοσιώρη, Μαῖα τοῦ Μαιευτηρίου ἁ' Ἀλεξάνδρα, ἔτεκεν ἄρρεν.

Ἡ Κα Γεωργία Παναγάκη-Κουρτέση, Μαῖα τοῦ Μαιευτηρίου ἁ' Ἀλεξάνδρα, ἔτεκεν ἄρρεν.

Ἡ Κα Ἀνδριανὴ Γιαννακοπούλου-Καφαντέρη, Διπλ. Μαῖα, ἔτεκεν ἄρρεν.

Βαπτίσεις

Ἡ Κα Ἀργυρῶ Παντελάκη-Κατσίβα, Μαῖα τοῦ Μαιευτηρίου ἁ' Ἀλεξάνδρα, ἐβάπτισε τὸ κοριτσάκι της καὶ τὸ ὄνόμασεν Ἀφροδίτη.

Θάνατοι

Ἡ Παναγιώτα Θεοδοσιάδου, Προϊσταμένη τοῦ Μαιευτηρίου ἁ' Ἀλεξάνδρα, ἀπεβίωσεν.

Ἡ Μαῖα Ἑλένη Μαρινάκη ἀπεβίωσεν.

Υπόμνησις

Παρακαλοῦνται θερμῶς οἱ συνδρομηταὶ τοῦ περιοδικοῦ ἁ' Ἐλευθῶν ὅπως ἐξοφλήσουν τὰς συνδρομάς των, συμφώνως πρὸς τὴν σχετικὴν ἐγκύκλιον ποῦ ἔλαβον, καὶ ὅπως ἐνημερώνουν τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ ἐν περιπτώσει ἀλλαγῆς τῆς διευθύνσεώς των.

Ἀνακοινώσεις

Καθίσταται γνωστὸν εἰς ἀπάσας τὰς Μαῖας ὅτι, προκειμένου τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Σ. Ε.Μ.Α. νὰ ὀργανώσῃ μετεκπαίδευσιν τῶν Μαιῶν κατὰ τοὺς προσχεῖς μῆνας Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον ἐ.ἔ., καλεῖ τὰς ἐπιθυμοῦσας νὰ συμμετάσχουν ὅπως δηλώσουν τοῦτο δι' αἰτήσεώς των μέχρι τῆς 15ης Μαΐου 1963 εἰς τὸν Σύλλογον Μαιῶν Ἀθηνῶν.

Ἄδεια ἀσκήσεως μαιευτικοῦ ἐπαγγέλματος

Ἐχορηγήθησαν αἱ κάτωθι ἄδειαι ἀσκήσεως τοῦ μαιευτικοῦ ἐπαγγέλματος: 1) Εἰς τὴν Καλλιόπην Πουτεργιαννάκη, 2) Εἰς τὴν Βασιλικὴν Ψῆρα.

Κεναὶ θέσεις Μαιῶν

Εἰς τὰ Κοινοτικὰ Ἱατρεῖα τῶν κάτωθι Νομῶν ὑπάρχει ἀνὰ μία θέσις Μαῖας κενή:

1) Αἰτωλοκαρνανίας: Ἀράχωβα, Ἐμπεσόα
2) Ἀρκαδίας: Κοντοβάζαινα, Δυρράχιον, Ράφτη, Σχορτισοῦ. 3) Ἄρτης: Κλειδίον, Δροσοπηγή, Τετράκωμον, Ἀμμότοπος, Ἐλάτῃ. 4) Ἀχαΐας: Δάφναι, Κάτω Ἀχαΐα, Σαγέικα, Βραχυνέικα, Ἄνω Καστρίτσιον. 5) Δωδεκανήσου: Ἀστυπάλαια, Κρεμαστή, Πλάτανα. 6) Ἐβρου: Μεταξάδες, Σπήλαιον, Νεοχώριον, Κυανή. 7) Ἀργολίδος: Ἀλέα. 8) Εὐβοίας: Βασιλικόν. 9) Εὐρυτανίας: Ἁγία Τριάς, Δομνίστα, Προυσσός, Ραυτόπουλον, Καροπλάσιον. 10) Ἡρακλείου: Βασιλική, Μεσοχώριον, Σχοινιά, Πόμπια, Σίβα. 11) Θεσπρωτίας: Αὐλότοπος, Λίστα, Παλαιοχώριον, Πέρδικα. 12) Κεφαλληνίας: Τζανάτα. 13) Κιλίκις: Καστανιές. 14) Κυκλάδων: Πύργος. 15) Λακωνίας: Ρεγέα. 16) Ἰωνανῶν: Δεσποτικόν, Πλατανούσα, Πράμαντα, Πυρσόγιαννη, Ἀσπράγγελοσ, Πωγωνιανή, Γραμμένον, Μικρὰ Γότιστα, Νεοκαισάρεια, Πεδινή, Ἐλευσῶσα, Δροσόχωρι. 17) Λαρίσης: Μηλέα, Περδιούσα. 18) Λασηθίου: Μάλλιοσ, Λούμα, Καρῶδιον, Μύρτου, Σχοινοκάψαλα, Χανδρᾶς. 19) Λέσβου: Μύρινα, Μοῦδρος, Ἅγιος Εὐστράτιος, Ἄντισσα, Μεσότοπος. 20) Μεσσηνίας: Ἀμπελιώνα. 21) Πρεβέζης: Γοργόμυλοσ, Παπαδάτες, Μυρσίνη. 22) Ρεθύμνου: Ἀκούμια, Νίθαυρις, Πηγῆ, Ἀργυρούπολις. 23) Ροδόπης: Κέχρος. 24) Τρικάλων: Μυρόφυλλον, Ζάρκιοσ, Φαρκαδῶν, Γλίνου. 25) Χανίων: Ἀρμένιοι, Γαλατᾶς, Ἀρσῖνον, Μουρινιές. 26) Χίου: Νῆσος Ψαρά. 27) Ἡλείας: Σιμόπουλον. 28) Καρδίτσης: Σοφάδες, Ἀμπελοσ, Παλαμάς, Καλλιφώνιον, Ματαράγκα. 29) Καστοριάς: Ἄργος Ὀρεστικόν. 30) Κερκυράσ: Περιβόλιον. 31) Κοζάνης: Πολυνέριον. 32) Λευκάδος: Βασιλική. 33) Πέλλης: Ἄρμισσα. 34) Σερρών: Σιδηρόκαστρον. 35) Φθιώτιδος: Πελασγία, Μεσοχώριον, Στυλις.

Τοποθετήσεις Μαιῶν

Αἱ κάτωθι Μαῖαι ἐτοποθετήθησαν εἰς τὰς ἀκοινοτικὰς Κοινότητας, διὰ τὴν τριετῆ των ἀσκήσιν:

1) Βαλεντίνα Καλκεντινίδου, εἰς Κλειδίον (Ἡμαθίας), 2) Κασελοῦρη Ἐλισάβετ, εἰς Σκυῖρον (Νομοῦ Εὐβοίας), 3) Μαρία Χασάπη, εἰς Ἁγίαν Παρασκευὴν (Χαλκιδικῆς), 4) Σοφία Παπαεωργίου, εἰς Εὐρωπὸν (Κιλίκις), 5) Ἀγνή Μπιλάργου, εἰς Οἰνόην (Καστοριάς), 6) Εὐσταθία Χόρτη, εἰς Ἅγιον Πέτρον (Λευκάδος), 7) Ἄννα Κακαδιάρη, εἰς Κανάλιον (Μαγνησίας), 8) Ἀθηνᾶ Πολυμέρου, εἰς Μεσοχώριον (Φθιώτιδος), 9) Γλυκερία Κατσιάνα, εἰς Κρανιᾶν Δεσκάτης (Λαρίσης), 10) Βασιλικὴ Καραμανώλη, εἰς Μαιευτήριον ἁ' Ἀλεξάνδρα, 11) Μαρία Στρατάκη, εἰς Τουρλατὴν (Λασηθίου), 12) Ἀθανασία Κουτσούκου, εἰς Βλαχοκερασιᾶν (Ἀρκαδίας), 13) Ἐλπίς Ἐλευθεριάδου, εἰς Κουδοῦνια (Δράμας).